

ПОЛИТИКИН

ЗАБАВНИК

3
динара

Специјалан прилог:
**ВЕЛИКИ
КАЛЕНДАР
У БОЈИ
1974**

БРОЈ
1147

21. XII 1973. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА XXXIV

ГДЕ ЈЕ
МОЈА ЗЛАТ-
НА АРАБЕ-
ЛА?!

ДА СЕ И ТЕТА
МАРТА НЕ НАЉУТИ
ШТО СМО ЈОЈ УЗЕЛИ
ВАЗУ?

ЗНАШ ШТА,
ЏОЈ! НАУКА
ТРАЖИ
ЖРТВЕ: ТИ
СРЕДИ СТВАР
СА МАРГА-
РЕТОМ, А
ЈА ОДОХ НА
МЕСЕЦ!

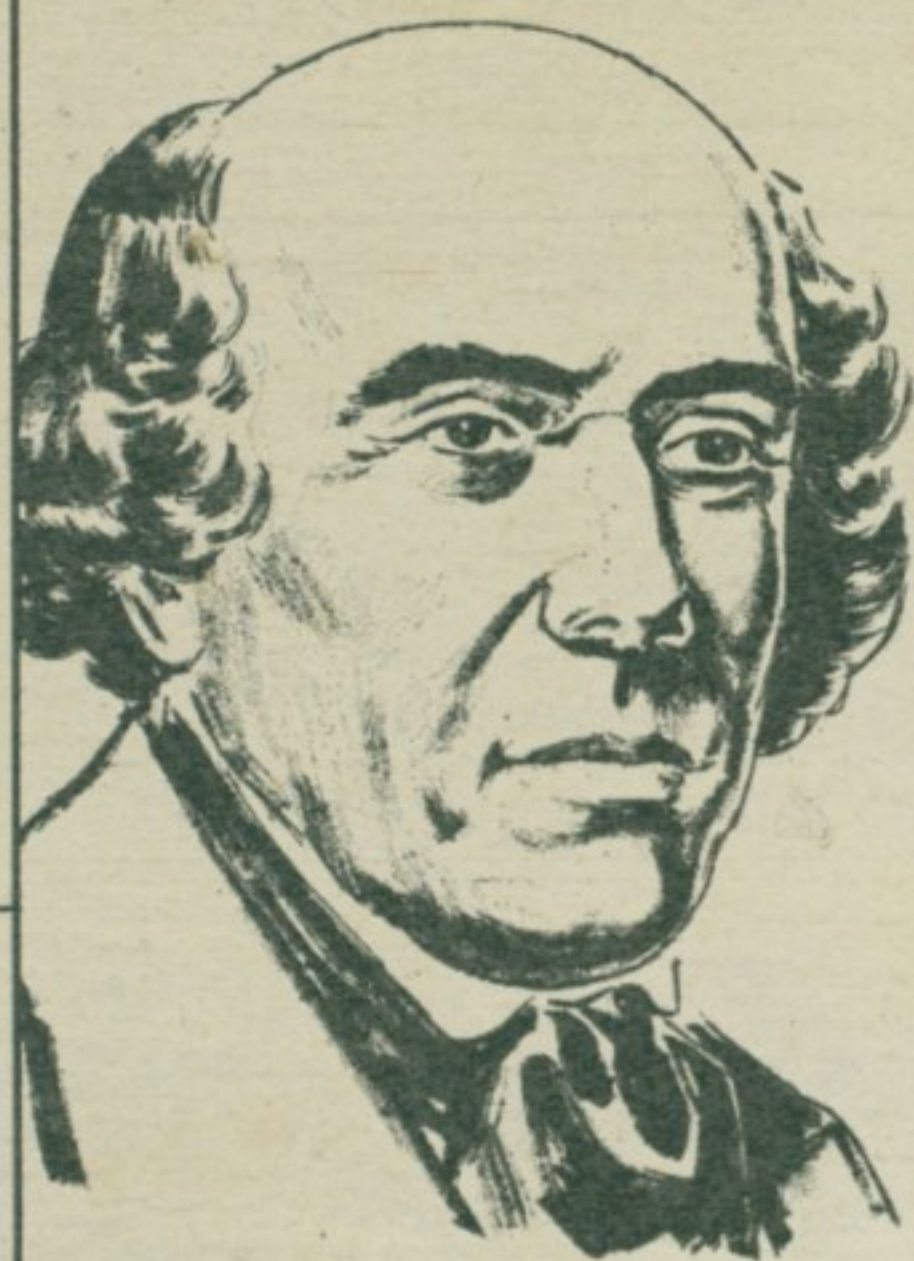

КОМПЛЕТАН
СТРИП
ХУМОР

Ripley

Веровати или не!

ЖАН МЕРА-ФРЕДЕРИКС

(1781-1901)
ИЗ
АВЕЈРОНА,
У
ФРАНЦУСКОЈ,
ДВА ПУТА
СЕ
ЖЕНИО
И
ДОЖИВЕО ЈЕ
ДА СА
ОБЕ ЖЕНЕ
ПРОСЛАВИ
ЗЛАТНУ
СВАДБУ.

ВОГОНИ ЖИЧНЕ ЖЕЛЕЗНИЦЕ

У САН ФРАНЦИСКУ
ЈЕДИНИ СУ ЗВАНИЧНИ
НАЦИОНАЛНИ
СПОМЕНИЦИ
КОЈИ СЕ КРЕКУ.

КУРТ ШПРЕНГЕЛ

(1766-1833)
НЕМАЧКИ ЛЕКАР
НАПИСАО ЈЕ
ЗАПАЖЕНУ КЊИГУ
ИЗ ОБЛАСТИ
БОТАНИКЕ
КАД ЈЕ ИМАО СВЕГА
13 ГОДИНА.

ДО КОРНХОЈЗЕЛОВЕ КУЛЕ

У БЕЧУ
КОЈУ ЈЕ САГРАДИО
СЕБИ КАО СТУДИО
АРХИТЕКТА
ЈОЗЕФ
КОРНХОЈЗЕЛ
МОГАО СЕ ДОЊИ
САМО ПРЕКО
ПОКРЕТНОГ МОСТА.
КОРНХОЈЗЕЛ ЈЕ
НА ТАЈ
НАЧИН
ОНЕМОГУЋИО
СВОЈОЈ ЖЕНИ
ДА ГА
ПРЕКИДА
У РАДУ.

ЈЕДАН

НАДГРОБНИ СПОМЕНИК

НА
ГРОБЉУ
У
КЛИНТОН
ГРОУВУ
(САД)
ДЕЛЕ ДВЕ
ПОРОДИЦЕ:
БИР И ХОЛ.

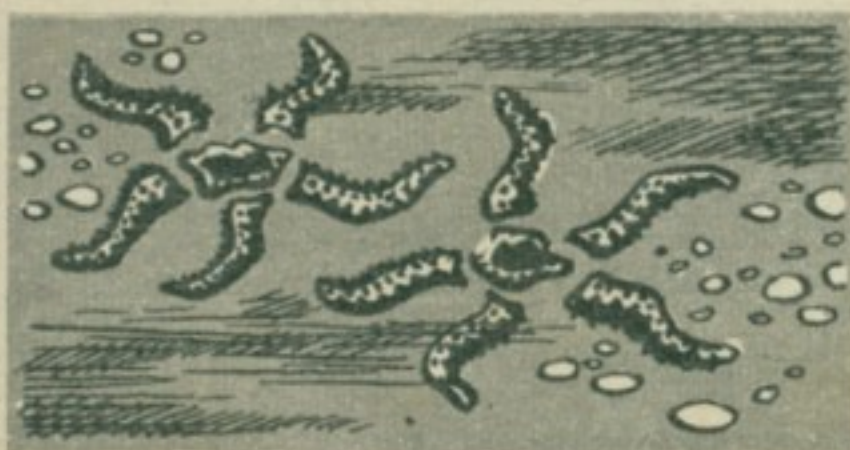
ПРВЕ ЛЕКАРСКЕ СЛУШАЛИЦЕ

ИЗУМЕО ЈЕ
ДР ТЕОФИЛ ЛДЕНЕК
(1781-1826)
КОЈИ ЈЕ НАЈПРЕ СВОЈЕ
ЖЕНСКЕ ПАЦИЈЕНТЕ
ПРЕГЛЕДАО ПОМОЋУ
РОЛНЕ ОД ПАПИРА.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● „ломљива звезда“ је једна врста морске звезде која се распада кад осети опасност. Звезде та

да отпадну сви пипци, а нови јој нарасту тек после дуже времена.

● гамзиградит је минерал нађен код Гамзиграда у источној Срби

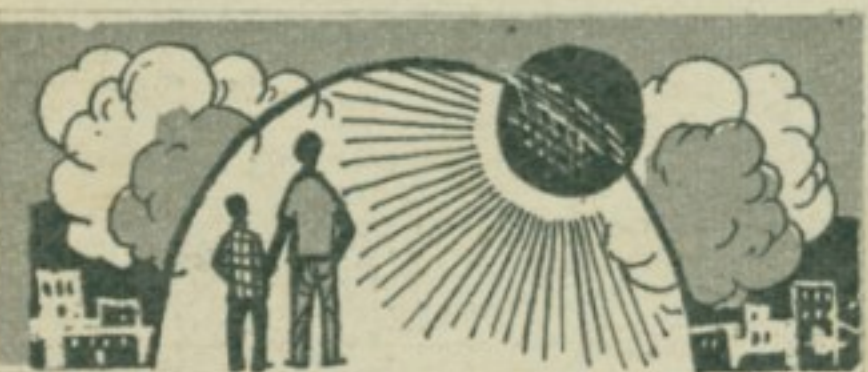
ји, па је по њему и добио име. Први га је описао немачки минеролог Брајтхаупт 1861. године.

● поводом двадесет пете годишњице оснивања Интерпола, пошта Никарагве издала је серију поштанских марка са ликовима

чувених детектива из романа. Тако су се ту, између осталих, нашли портрети Шерлока Холмса, инспектора Мегреа и Херкула Поароа.

● Данци немају много сунца и зато су се постарали да нађу начин да брзо добију „морску“

боју. Њихови инжењери конструисали су специјалну куполу са удубљеним огледалом. Под том куполом човек поцрни осам пута брже него на плажи.

● одрасли нису увек у стању да изиђу на крај с безбројним децијим „зашто“. Један енглески инжењер електронике, отац двоје деце, пронашао је решење: конструисао је вештачког „тату“, робота по имену Роби, који може да одговори на сва питања која деца обично постављају. Поред тога Роби зна много прича и бајки па чак уме, кад се притисне одређено дугме, и да пева. А ако међу децом дође до кошкана, Роби строгим „очинским“ гласом наређује: „Доста! Ако не прекинете свађу одмах ћете ићи на спавање!“

● рачуна се да око 50 милиона становника Сједињених Америчких Држава држи код куће ватрено оружје.

● совјетски биолог Јелена Крутовскаја већ придесет година ради у једном резервату у близини Краснојарска у Сибиру. Сада је она отворила тамо склониште

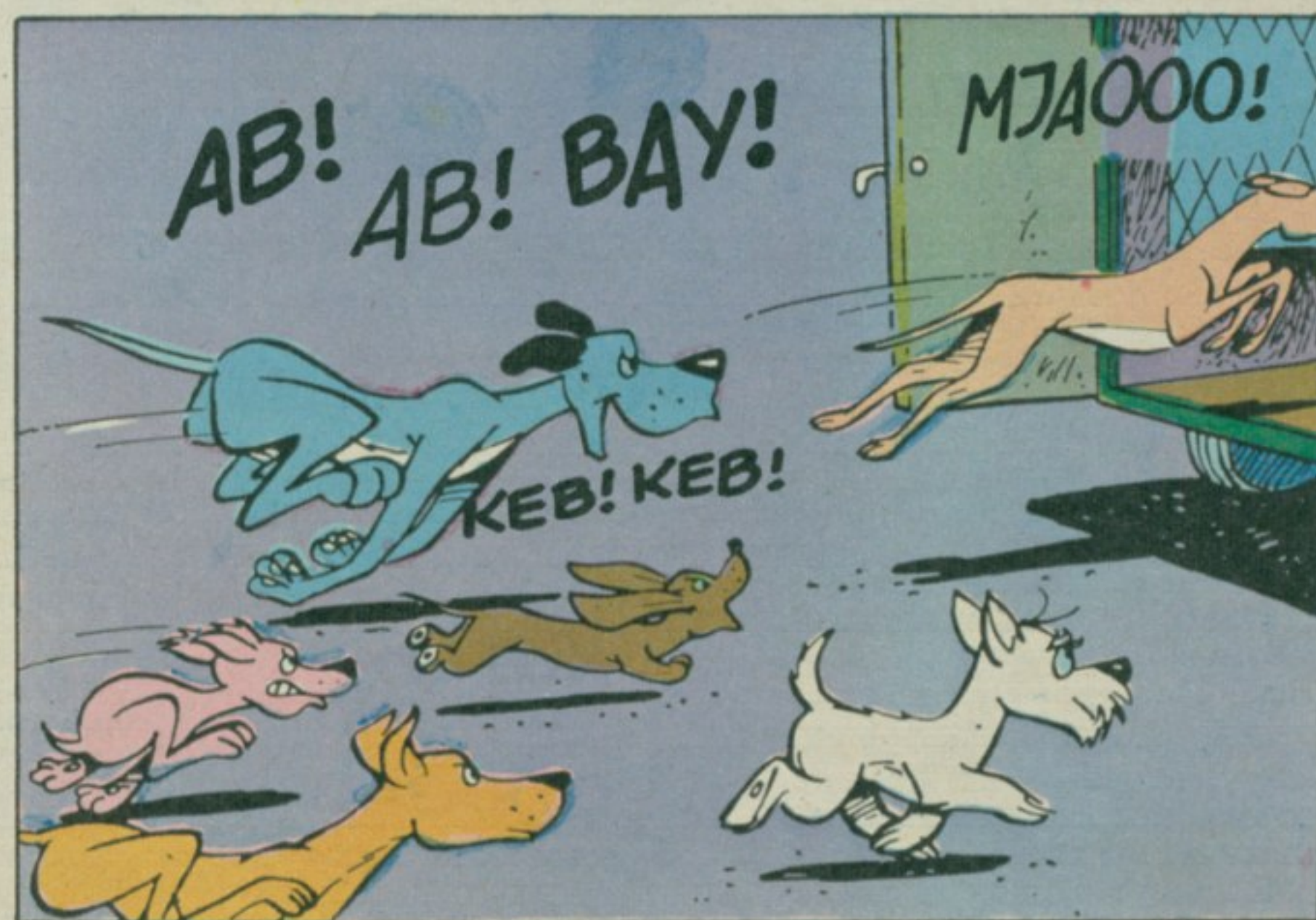
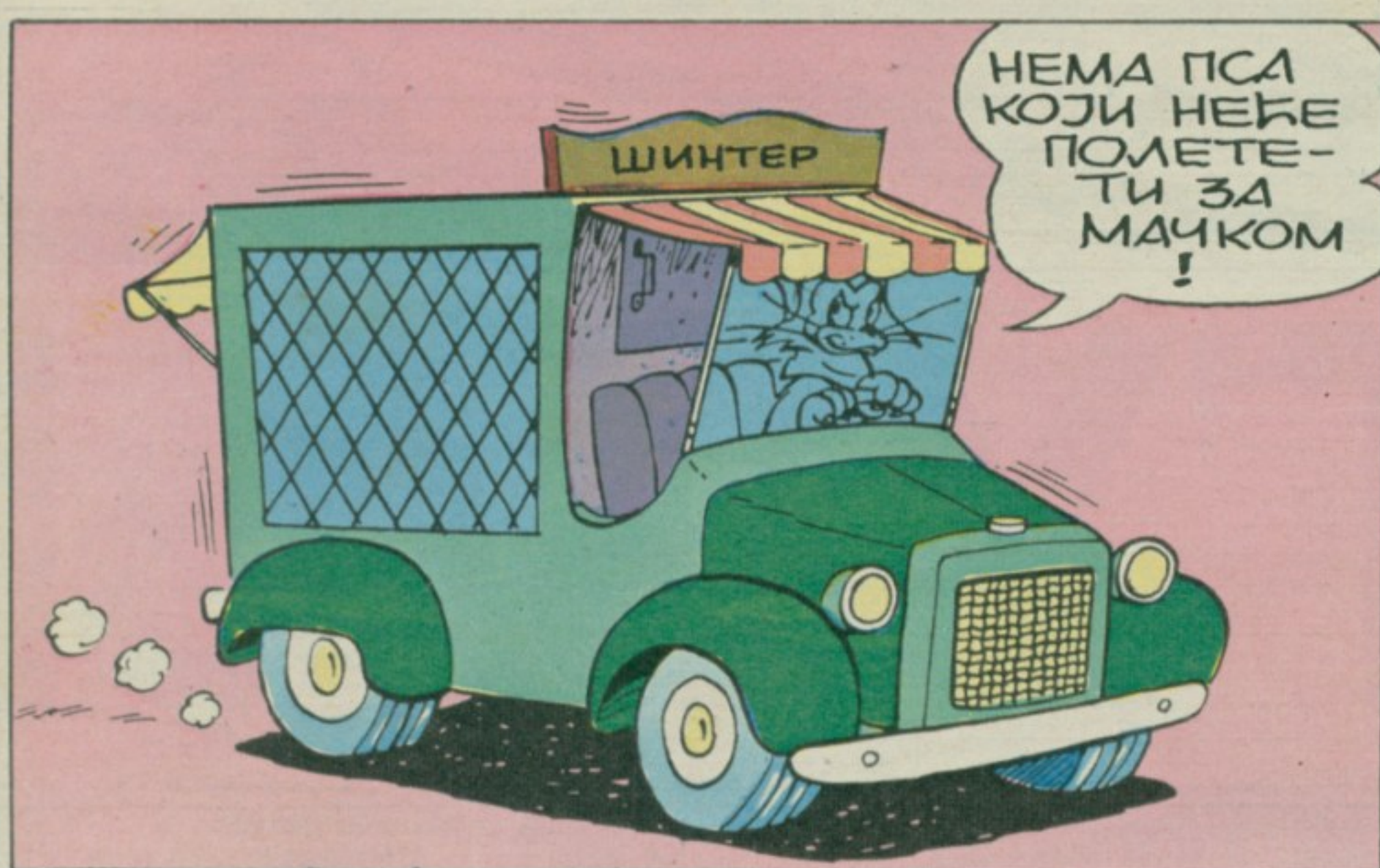
за болесне птице и животиње. Међу пацијентима у болници се сада налазе један поларни медвед, један арктички вук, неколико ирваса, зечеви и арктичке сове. Деца из околних школа готово свакодневно обилазе шуме тражећи болесне и изнемогле животиње и доносе их у болницу.

● од свих риба једино морски коњици пливају у усправном положају.

WALT
DISNEY

ПАЈА ПАТАК

Кад се „Георги Сједов“ тог јутра приближио поларној станици на острву Визе између Северне и Нове земље у Леденом мору, обалу су запљускивали огромни таласи. Бојећи се да ће му санте леда преградити пут за повратак, капетан брода Борис Јефимович Ушаков одлучио је да се не задржава дуго. Таласи су били велики, али је искрцавање и пребацивање робе на острво одмах почело.

Морнари су товарили сандуке на чамце и одлазили пут острва одакле су се враћали мокри и промрзли. Загрејавали су се разблаженим алкохолом а затим настављали посао. Капетан није био сигуран да ће успети да искрца на обалу сав терет па је, за сваки случај, направио распоред: у поларну станицу су прво преносене намирнице и гориво а за крај су остале боце с водоником. Истовар је трајао пуна два дана и две ноћи.

Аеролог Денисјук Алексејевич није хтео да се искрца на острво без боца с водоником. За испитивање ваздуха и атмосфере на Визе оне су за њега биле најдрагоценији терет. Пуниће из њих балончиће водоником и пуштати их у небо а онда пратити њихов лет на разним висинама и одређивати брзину и смер ветра.

ГДЕ ЈЕ ЧАМАЦ?

Пусто пљоснато острво Визе са усамљеном кућицом коју је већ почео да засипа снег било је прилично удаљено од усидреног „Георги Сједова“. Аеролог Денисјук, огроман и незграпан, шеткао је по палуби не скидајући поглед с њега. Кад сва роба буде пребачена, он ће кренути, заједно са боцама, последњом вожњом моторног чамца.

Најзад су натоварили боце с водоником на један чамцац и дебелим ужетом везали га за други, моторни. Моторним чамцем је управљао крманош Иван Васиљевич Њетајев. Уместо премореног мотористе с Њетајевом је кренуо старији бродски механичар Карташов.

Кад се моторни чамцац, теглећи чамцац с боцама водоника, удаљио од брода, налетео је на талас снега који се убрзо претворио у снежну олују. Сви на броду претрнуше јер се видљивост толико смањила да су се једва назирали бокови „Георги Сједова“. Чак су се и врхови катарки сакрили у мећави. Острво је нестало и сви су узбуђено ослушкивали клокотање дизела на чамцу које је било све слабије. Најзад је замрло.

Са острвом је одмах успостављена радио-веза, али чамцац тамо није стигао. Ни-

Огромни таласи запљускивали су обалу острва Визе са поларном станицом, али се истовар робе са „Георги Сједова“ није смео одлагати.

ИЗГУБЉЕ

ИЗГЛЕДАЛО ЈЕ ДА МЛАДОМ ИНЖЕЊЕРУ ДЕНИСЈАКУ И ЊЕГОВИМ ДРУГОВИМА НЕМА СПАСА. А ОНДА СЕ ОН ИЗНЕНАДА СЕТИО: БОЦА С ВОДНИКОМ!

је се ни вратио и већ пуна два сата на броду нису знали шта је с њим.

МОТОР ЈЕ ОТКАЗАО

— Шта се то десило? — викну из кабине моторног чамца Њетајев нагнувши се ка микрофону.

— Сад ћу га упалити! — одазва се механичар Карташов.

Кад је мотор престао да ради, чамцац је изгубио брзину и сад се клатио с бока на бок на великим таласима који су га ударили. Мотор се није паљиво ручицом, већ сабијеним ваздухом који се убацује у цилиндри. Карташов је цревом спојио боцу, у којој се налазио ваздух, са дизелом, па је одврнуо славину пропусног вентила. Казаљка манометра на боци задрхта и сабијени ваздух журну у цилиндри. Карташов даде гориво. Дизел заклокота, па престаде. Опет заклокота и — црче!

— Горионик је прљав, треба да се прочисти! — уверљиво викну Карташов у микрофон.

Крманош Њетајев узалуд се трудио да усмери моторни чамцац против таласа. Оријентир-ватра, која је била упаљена на острву, брзо се удаљавала. Ветар и струја носили су чамцац на почину. Њетајев погледа у компас покушавајући да бар приближно одреди правац свог принудног курса. Хватајући се за оgradu пође затим на крму.

Мокар и лепљив снег шибао је по лицу и затварао очи. Од крме моторног чамца у полумраку је нестало вучно уже. Чамцац с боцама водоника личио је на расплунуту тамну мрљу.

— Сад ћу га упалити! — поново викну Карташов и крманош се умирен врати у кабину и прихвати се кормила. Али, нешто му није било по вољи. Механичар ће упалити мотор, а куда даље? „Сједов“ је тражио Визе готово три дана а они на моторном чамцу нису имали ни радио-локатор, ни

лог, ни карте са означеним курсем. Поврх свега, дизел није радио.

ПРЕСЕТИ ЋЕМО УЖЕ!

— Шта је то тамо код тебе?! — повика Њетајев у микрофон.

У машинском одељењу — ћутање. Са суморним предосећањем крманош се опет извуче из кабине и погледа кроз отвор машинског одељења. Електрична сијалица бледо је осветљавала широка леђа Карташова нагнутог над дизел. Кад се окренуо, Њетајев опази капљице зноја на његовом избораном челу.

— Све је испустио — мукло изусту механичар показујући да казаљку манометра. — Дизел неће да упали.

У боци није било ваздуха. Казаљка манометра се укочила.

Њетајев баци поглед преко палубе.

— Онај чамцац ће брзо потонути — викну. — Денис-

јук треба одмах да пређе на наш чамцац.

Механичар погледа у крманоша, љутито ритну ногом празну боцу и пође уз степенице. На крми је вода прскала са свих страна. Њетајев и Карташов ухватише вучно уже и почеше да га вуку. Убрзо се из магле појави чамцац на чијем се кљуну љуљала фигура човека.

— Скачите, Денисјуче! — викну Њетајев. — Пресећи ћемо уже, чамцац тоне.

— Не идем без боца! — довикну Денисјук и изгуби се негде у чамцу. — А сад... чувај се! — довикну неколико тренутака касније и на палуби нешто тресну. Карташов је једва успео да одскочи. Денисјук је ухватио тренутак кад је чун ударио у крму моторног чамца и пребацио прву боцу с водоником. Карташов није могао да поверује да боца од 50 килограма може да се баци тако далеко, а онда је пала и друга, па трећа...

— Доста је, Денисе Алексејичу! — протестовао је Њетајев. — Претоварићемо чамцац.

ЕКСПЛО- ДИРАЋЕ!

— Осам комада није много. То ми је за целу годину! — викну Денисјук и, не сачекавши одговор, настави да пребације боце. А онда и сам трапава прескочи на палубу моторног чамца и ухвати се за оgradu. Крманош замахну секиром и пресече уже. Чамцац полете на тремен таласа и нестале у тами.

— А како да га упалим?
— упитао је.

— Врло просто — настави Денисјук. — Прво треба затворити усисну цев и окренути дизел ручно. Клипови ће избацити напоље сав ваздух који се налази у цилиндрима, а нови неће усисати. Сад у празан цилиндар, уместо горива, пуштамо сабијен гас из боце с водоником. Сабијени гас ће потиснути клип и он ће изићи из цилиндра а онда се вратити и истиснути напоље раширени гас не загревајући га. Сад би требало да усиса ваздух, али је усисна цев затворена. И опет је цилиндар празан и, кад почне радни ход, уместо горива у цилиндар ће ући сабијени ваздух... Овде треба ухватити моменат — сабијени водоник затворити, а усисну цев отворити...

Денисјук и Карташов ритмично су црпili воду. Њетајев је хутао. Стезао је рукама кормило и размишљао. „Георги Сједов“ толико се љуљао на таласима да ради

ста Ернест Теодорович замало није пао у море док је трчао преко палубе да однесе радиограм капетану.

— Није време за летење — прогунђа капетан прчитавши радиограм.

ПОМОЋ ИЗ ДИКСОНА

Капетан Ушаков и његов помоћник Кренкељ сатима су стајали на командном мосту и на смену осматрали хоризонт. Од чамца са Њетајевом, Денисјуком и Карташовом није било ни трага. А онда је Кренкељ отишао у радио-кабину и сам почео да тражи везу с Диксоном. Најзад је стигла вест да је хидроавион полеteo.

— Долази! Долази! — зачуо се узвик с крме.

Летећи чамец је направио круг испод брода. Морнари су га усклићено пратили очима. На палуби се поја-

вио Кренкељ а онда поново нестао у радио-кабини. Успотавио је директну везу с пилотом и хидроавион поче да се удаљује од брода скоро дотичући таласе.

Кроз један сат људи с „Георги Сједова“ угледали су у даљини моторни чамец. Мала тачка час се појављивала час нестајала у магли.

— Секу таласе. Значи, дзел ради — рече капетан гледајући кроз двоглед.

Није прошло ни двадесет минута кад су се морнари на „Георги Сједову“ сјатили око тројице храбрих људи.

— Колико смо само боца бацили у море — гунђао је Денисјук. — Са ових осам мораћу целе године да радим по минималном програму.

Док је хидро-авион летео према својој бази у Диксону, аеролог Денисјук чврсто је спавао у кабини „Георги Сједова“.

— Ја сам човек с копна, а море је ваше — добацио је следећег јутра друговима опраштајући се.

— Не слушајте га — побуни се механичар Карташов. — Тај Денисјук је први морнар.

Њетајев се само насмејао и климнуо главом у знак одобравања.

Александар Казањцев

ЕННА ВЕЗА

Денисјук се једва држао на ногама, није му било до бро. Спотичући се пошао је према прамчаној кабини. Иза прозора кабине урлало је море. Вода је с грмљавином ударала у преградне зидове и врата. Испод окна и кроз праг проваљивала је унутра у млазеви-ма.

Читаву ноћ Денисјук и Карташов су избацивали кантама воду. Али, она је стално притицала. Ујутро је дувао јак ветар и положај чамца је постао још тежи. Само на тренутак крманош сиђе у кабину.

— Чамец нема брзину, не може да се држи против таласа — поче он. — Денисје Алексејевичу, морамо избацити боце.

— То нема смисла, другови! — побуни се Денисјук. — Онда целу годину нећу имати са чим да радим.

— Мора се!

— А ако упали дизел? — упита Денисјук. — У боцама је сабијени ваздух. Двеста атмосфера!

— Али, то је водоник — подсети га Карташов. — Луд си! Смеша водоника и ваздуха — то је експлозивни гас. Ако почнемо да „бушимо“ дизел сабијеним водоником, експлозија је сигурна.

— Ми ћемо запустити све усисне цеви и нећемо мешати водоник с ваздухом — објашњавао је Денисјук.

— Петнаест година сам механичар, а никад за тако нешто нисам чуо — љутио се Карташов.

Таласи су се и даље разбијали о окно. Моторни ча-

мац се пропињао, затим пропадао као да ће се сваког часа преврнути. Људи су у њему губили равнотежу и једва се држали на ногама. Денисјук је погрбљен стајао поред крманоша и узимао канте воде које му је одоздо додавао механичар.

— Објаснити ми, Денисјук — рече Њетајев — али тако да сигурно схватим.

КАКО РАДИ ДИЗЕЛ

— Прво се клип из цилиндра подиже и усисава ваздух споља — почео је Денисјук пружајући руку да од Карташова узме канту с водом. — Затим се клип подиже у цилиндру и сабија онај ваздух који се ту затекао. Сабија га тако чврсто да се ваздух јако загрева. У цилиндар са загрејаним ваздухом убризгава се кроз горњоник течни гориво. Оно почиње да гори образујући гасове а ти гасови снажно потискују клип који се затим враћа и истискује напоље раширени гасове...

Држећи кормило Њетајев је напрегнуто слушао ово необично предавање. Он је знао да чамец препуштен таласима неће успети да се одржи ни неколико часова. А друговима са „Георги Сједова“ требаће много времена да на пучини пронађу сићушни моторни чамец. Денисјукова идеја, ма колико да је опасна, засад је једино решење.

На моторном чамцу нису могли да поверују да се боца од педесет килограма може бацили тако далеко, а онда је папа и друг га, па тра...

ДИКАНТРОП И ВЕСНАСАПМЕНС

Н.ЛЕКИЋ

НЕОБЈАВЉЕНИ ДОГАЂАЈ КОЈИ ЈЕ ДОБРО ПРОДРМАО СВЕТ

Л.СРЕДАНОВИЋ

МУМЛА!?
МУМЛА!

ВИДИТЕ ЛИ ОНОГА КРВОЛОЧНОГ МУМЛОСАУ-РУСА? УЛОВИ-БЕМО ГА ЗА РУЧАК!

УЛОВИЋЕ ОН НАС АКО СЕ НЕ МАКНЕМО ОДАВАДЕ!

НАС ЈЕ МАМА РОДИЛА БЕЗ ПАЊИ И ОШТРИК ЗУБА ЗА ЛОВ НА ДРУГЕ ЖИВОТИЊЕ!

АКО НЕМАМО ПАЊЕ И КАЊЕ А МЫ ИМАМО ПАМЕТ!

ПАМЕТ? ТО СУ ПРИЧЕ! ПАМЕТ НЕ ПОСТОЈИ! НИКО ЈЕ НИЈЕ ВИДЕО!

ПАМЕТ СЕ НЕ ВИДИ ЈЕР ЈЕ МИСЛЕНА ИМЕНИЦА! ТО ЈЕ ОНО! ЗА МИСЛИМ, ТИ МИ СЛИШ...

...ОН НИТИ СМРАДИ НИТИ МИРИШЕ! ЈЕ ЛИ ТАКО?

НИШТА НЕ СХВАТАТЕ!

АХ, ПОБЕГАО БИХ ДАЛЕКО ОД ВАС ДА СЕ НЕ БОЈИМ МРАКА!

НЕ ПРАВИ СЕ ВАЖАН! АКО ЗНАШ, КАЖИ: КАКО СЕ МИСЛИ?!

МИСЛИ СЕ ОБИЧНО СЕДЕЊКИ АЛИ ПОШТО ЈЕ ХЛАДНО МИ ЋЕМО СТОЈЕЊКИ!

МИ СМО ДЕЧКИ ШТО МИСЛИМО СТОЈЕЊКИ...

ЗАШТО ПЕВАТЕ КО ВАМ РЕКАО ДА ПЕВАТЕ

ПА... КО ПЕВА ЗЛО НЕ МИСЛИ!

НЕМА ТО БЕЗЕ СА ОВИМ СЛУЧАЈЕМ! А ВАС ДВОЈИЦА... ЗАШТО СЕ ЈАШЕТЕ?

ДОК ЈА НЕ НАУЧИМ ДА МИСЛИМ, ДОГОВОРИЛИ СМО СЕ ДА ОН МИСЛИ ЗА МЕНЕ А ЈА ЋУ ГА НОСИТИ!

АХА! ТИ МИ СЛИШ ТУБОМ ГЛАВОМ! КО ТО ВОЛИ НЕК' ИЗВОЛИ! ЈЕ ЛИ НЕКО ШТА СМИСЛИО?

ЕВО ЈАВЉА СЕ ЗА РЕЧ ГЛУПАЊ-ТРОП!

СМИСЛИО САМ ДА БИ БОЉЕ БИЛО ДА МИСЛИМО НА НЕКОМ ДРУГОМ МЕСТУ ГДЕ МАЊЕ ДУВА ОВА КОШАВА!

ДУКЕР ПЕТКА: НЕОЧЕКИВАНО ОТКРИКЕ!

Сваки пут кад би се масивна гвоздена капија на затвору у Тирани отворила, стотине затвореника би се узнемирили. Јер, то је била њихова једина веза са спољним светом. Из ове велике модерне зграде од стакла и бетона, коју је краљ Зогу подигао пре рата за своје личне непријатеље, бекство је било немогуће. И овог пута почела су нагађања међу затвореницима који су овде били интернирани из многих места Албаније и Југославије. Можда стижу нови затвореници који ће донети вести. Или је оно најгоре... Знано се да тих априлских дана 1944. године иследници раде и дан и ноћ. Ратна срећа окренула је леђа фашистима свуда у Европи, па и овде на југу. Требало је обрадити што више случајева, донети пресуде и тако што мање живих до каза оставити иза себе...

Али, овог пута није било ни једно ни друго већ нешто што нико није могао предвидети.

ТУЧА У ЧЕТВОРКИ

Стражари су се зауставили испред собе четири коју су звали „политичка“. Откључана су врата и унутра је бојажљиво ушао нов затвореник. Све очи биле су се радознало окренуле према њему а он је гледао у земљу. Наступио је тајац! Затвореници су зурили у придошлицу не верујући својим очима. Наход Куч, полицијски официр из Пећи, стручњак за борбу с комунистима и партизанима. Човек без милости. И сад је ту са њима. Немогуће!

Тишина испуњена неверицом кратко је трајала. Нико ништа није рекао. Нико се није договарао. А онда су пошли према њему.

Не зна се ко га је први ударио. Није их се тицало ништа значи његово присуство овде, да ли је затвореник који се ко зна зашто нашао овде или обичан провокатор, нити шта ће бити с њима. Ударци су немилице заплуштали...

Зграда је одјекнула од узвика, удараца...

Стражар је провирио кроз шпијунку на вратима и алармирао на узбуну.

— Туча у Четворки!

Жандарми и агенти брзо су дохватили оружје и потрчали... Улетели су у собу, али се затвореници на њих нису обазирали, наставили су да туку Куча који је многе од њих послао у затвор... Стражари су једва успели да бившег полицијца извуку из собе. А онда су се вратили да среде ситуацију. Нису бирали где

СВИ СМО МИ КРИВЦИ!

Храбри момак Мухарем Бектеши погинуо је бранећи своје другове Србе и Црногорце.

Узалуд је шеф полиције града Тиране претио затвореницима из собе 4 да кажу ко је крив. Прошао је и рок одређен за предају, а нико се није померио. Тада је пала тешка одлука...

— јаки смо. Почну ли агенти да одводе из собе једног по једног, лоше нам се пише. Поставиће нас уза зид! Ово је једини начин да непријатељ види да не може све.

НЕ ИДЕМО НИКУД!

У том тренутку пред собом су се зауставили стражари. Чује се глас шефа полиције.

— Нека из собе изађу Срби и Црногорци! — Узалуд за њим исте речи понавља и стражар. Затвореници као да не чују позив. Стражари прете да постоји и други начин да изађу из со-

Стара донесе страшну одлуку.

Пре тога одлучио је да још једном позове да изађу само Црногорци и Срби а да ће то спасти све остале. Али, преварио се.

— Не треба се освртати на рок који је поставио шеф полиције — обратио се друговима Мухарем Бектеши који је прозreo намеру Старе. — Извући ће једног по једног и изрећи пресуде. Могамо сви остати заједно. — И ниједан Албанац није више мислио на себе нити на то да се може спасти.

— Не идемо никуд! — викнули су сви углас.

Један агент провирио је опрезно у Четворку.

— Шта је? Шта тражиш? — довикнуо му је Мухарем.

— Кривце — одговорио му је агент.

— Ево нас, ту смо. Сви смо ми за вас кривци!

Рок за предају је прошао. Наступила је мукла тишина која ништа добро није обећавала. Шеф полиције изгубио је стрпљење. Наредио је: Пуцајте!

Врата су се отворила и зградом су одјекнули пуцњи. Пао је Мухарем Бектеши, до њега Филип, 17-годишњи Црногорац из Пећи...

Затвором се брзо проне ла вест: убише Мухарема! Високе зидине биле су слаба препрека да се о јуначкој смрти младог комунисте чује и до његових другова партизана. Партијска директива гласила је: по сваку цену Мухарема тајно сахранити и обележити му гроб! И, два стражара која су одржавала везу с партијском организацијом, извршило су овај задатак.

Мухарем Бектеши посмртно је проглашен за народног хероја.

Кад је Тирана ослобођена, гроб храброг младића обележен је спомен-плочом, а ове године, са свим почастима које припадају народном јунаку, пренети су на лафету посмртни остаци Мухарема Бектешија и сахрањени у Алеји хероја на Партизанском брду у Косовској Митровици. Одозго се лепо виде улице којима је Мухарем трчао у игри некад давно с осталом децом...

Б. Протић 7

су га сви у соби поштовали, мада је био међу најмлађима.

И сад, док је пред шефом Старом Куч говорио и говорио, у Четворки је пао договор: ако почне истрага о овом догађају нико неће изаћи из собе.

— Једино ако смо сви за једно — рекао је Мухарем

бе. Опет ништа. Шеф не зна шта да ради. Наређује да се цео затвор опколи и позива државног тужиоца.

— Да — каже тужилац — закон нам даје право да кад је у питању побуна употребимо свако средство. А овде се, по свему судећи, ради о озбиљној побуни...

То је било довољно да

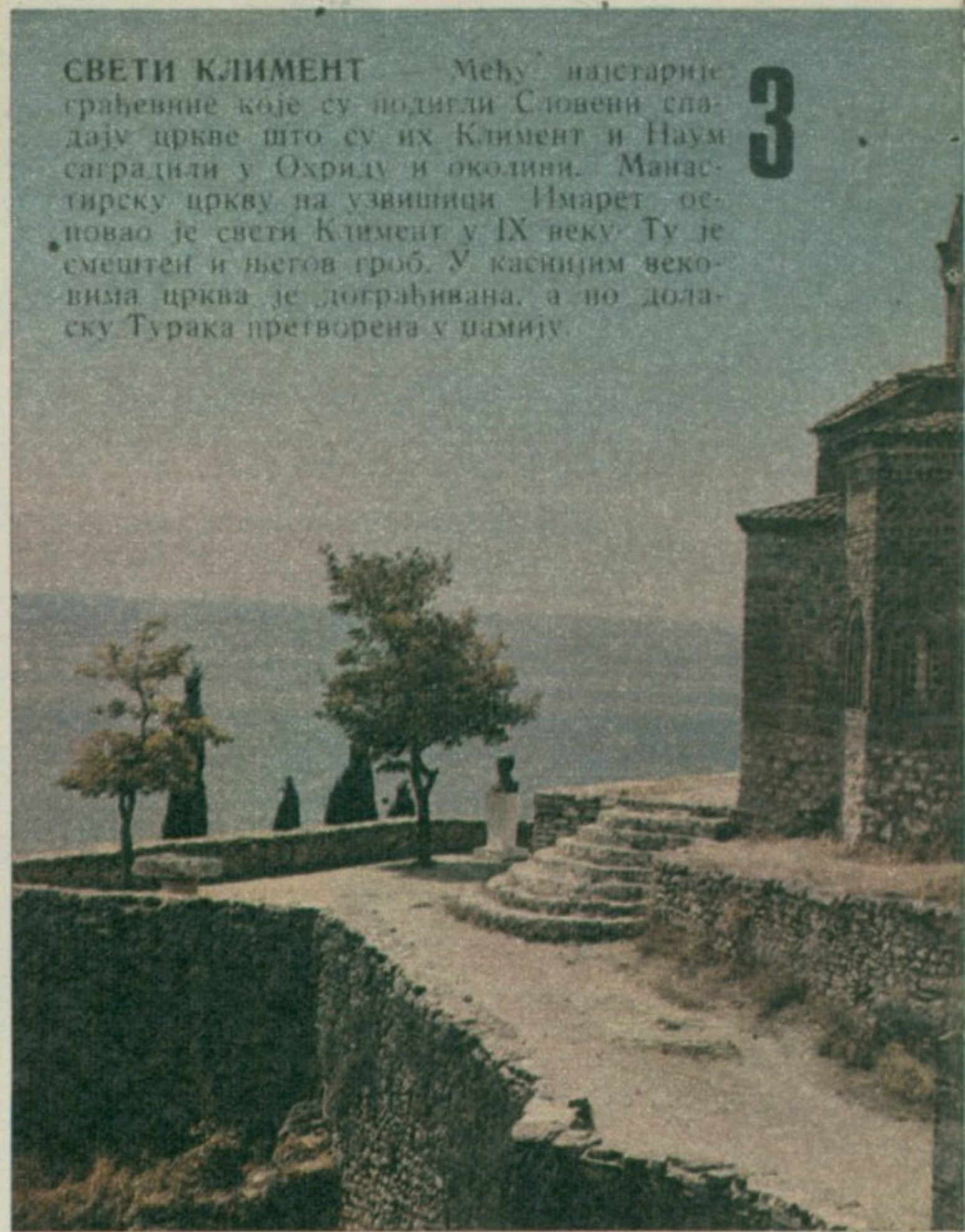

ГРАД НА Х

1 ТАБЛА МУЗА — Најстарији предмети из римског периода су камени натписи и фрагменти скулптуре смештени у Охридском музеју као и они узидани у грађевине каснијег доба. Новија истраживања открила су постојање делова античког позоришта у близини источног зида цитаделе. На слици: жртвена табла са рељефом муза која се чува у Музеју.

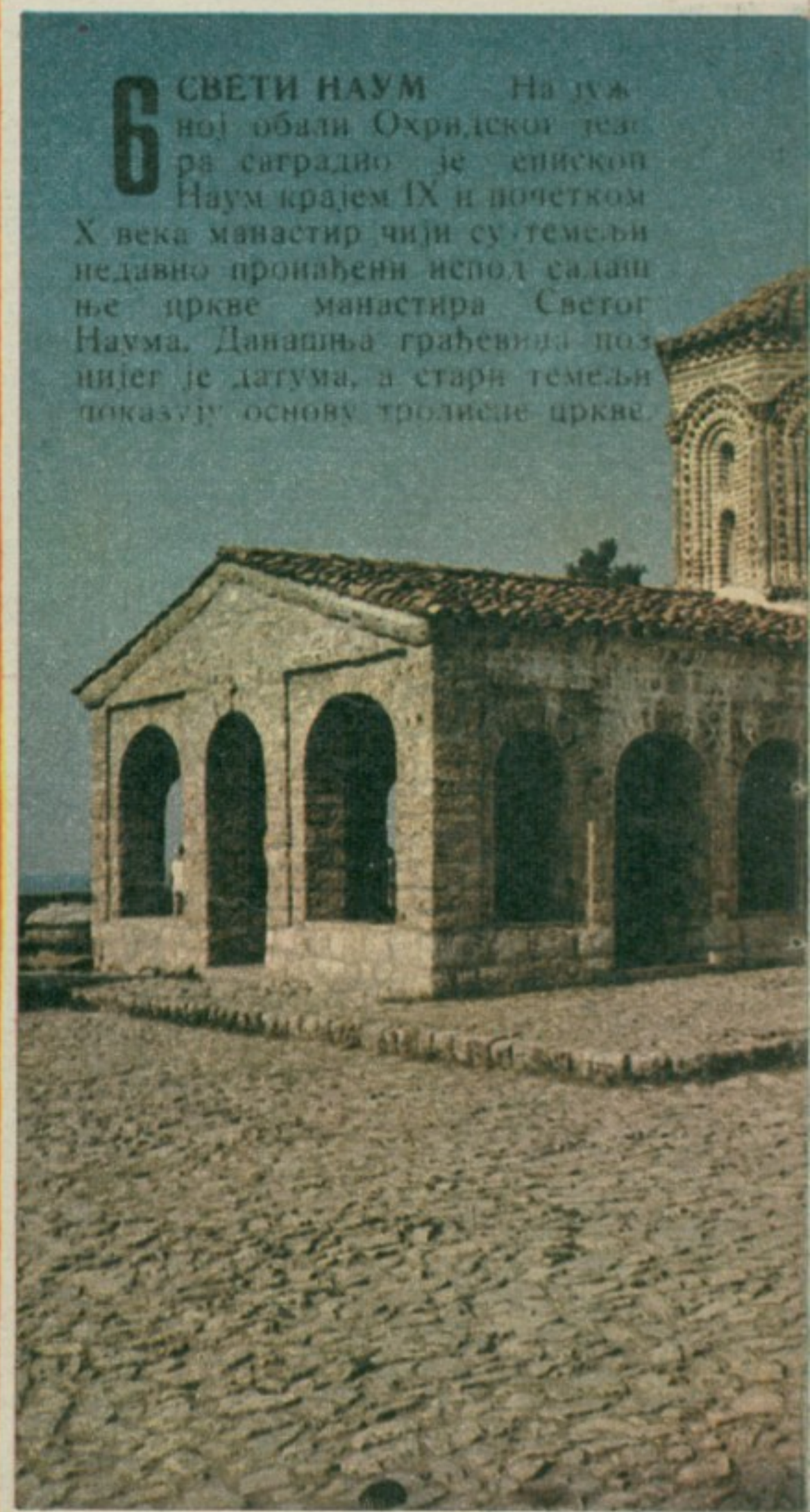
3 СВЕТИ КЛИМЕНТ — Међу најстарије грађевине које су подигли Словени спадају цркве што су их Климент и Наум саградили у Охриду и околини. Манастирску цркву на узвишици Имарет основао је свети Климент у IX веку. Ту је смештен и његов гроб. У каснијим вековима црква је дограђивана, а по доласку Турака претворена у џамију.

2 САМУИЛОВ ГРАД — Охрид је од 976. до 1014. године био престоница цара Самуила и из тог доба сачувани су остаци тврђаве. Град је био опасан белимидима који су допирали до обале језера. Зидови високи 10 до 16 метара били су заштићени кулама, а у предграђе се улазило кроз две градске капије — Горњу Порту и Доњу Порту. На слици: остаци утврђења горње цитаделе са кружним кулама.

6 СВЕТИ НАУМ — На јужној обали Охридског језера саградио је епископ Наум крајем IX и почетком X века манастир чији су темељи недавно пронађени испод садашње цркве манастира Светог Наума. Данашња грађевина познијег је датума, а стари темељи показују основу тролисне цркве.

5 БОГОРОДИЦА ПЕРИВЛЕПТА — црква из XIII века зове се још и Свети Климент од када су у њу пренесене свечене мошти. После претварања Свете Софије у џамију она је преузела улогу катедрале. Има основу уписаног крста надвишеног осмостраном куполом. Живописи су је познати зографи Еутихије и Михаило.

РИДИ

Охрид је један од наших најстаријих градова. Лежи на високој хриди на североисточној страни Охридског језера и помиње се још у III веку пре наше ере. Развој градског насеља Охрида траје непрекидно кроз читав римски период, кроз време ране Византије и зрели средњи век. После досељавања Словена Охрид је крајем IX века постао средиште црквене просвете и хришћанске културе чији су пионири били ученици Ћирила и Методија Климент и Наум. Сви ови периоди оставили су бројне споменике културе и уметности, па Охрид спада у најпознатије градове музеје Југославије.

4

СВЕТА СОФИЈА — Монументална гробродна базилика из XI века коју је саградио епископ Леон. Са западне стране црква је имала припрату на два спрата испред које је епископ Григорије у XI веку подигао спољну припрату са фасадом између купола на угловима. Фасада је сва у аркадама и украшена шарањем камена и опека. Ова припрата један је од најлепших примера чистог византијског неимарства тога доба.

7 **ВАРОШКА КУЋА** — Умерена клима дозволила је широка отварања фасада према природи — мноштво лепих складних прозора, доксата, чардака. Унутрашњост је необично топла и удобна. Постоје три основна типа куће: узидана с обе стране, прислоњена и слободна са свих страна. Зграде у центру обично имају фасаде са испадима подухваћеним дрвеним косницама. Старе варошке куће дају Охриду и другим македонским градињима веома живописан изглед.

ИДЕ ТАЈФУН!

Стари научник који се тог дана усидрио са својом малом екипом на обали Хондураса бацио је у једном тренутку поглед према стеноу и — није могао да поверује очима. Мали ракови крабе као да су пошавели. Мужјаци су машући својим огромним десним краком избезумљено кружили око рупа на обали које им служе као гнезда. Онда су се изненада сви бацили на посао: почели су да извлаче из удубљења женке и младе и потерали их пред собом као стадо. Мада је дан био спаран, научник је заинтересован кренуо у стопу за њима. Кад су рачићи стигли до реке Улуа која се ту у близини улива у Карипско море, мужјаци су се сврстали у редове као права армија и запљивали према копну. Људи су их опрезно пратили да виде куда су се и зашто упутили ови рачићи.

ПРОГНОЗА БЕЗ ГРЕШКЕ

Чим су се докопале сувог тла, крабе су почеле сложено трчкање у дубину копна и то оним својим карактеристичним ходом у страну. После неколико минута цела војска ракова нестала је у ниском жбуну манговог дрвета...

Зашто су се ови мали ракови изненада преселили? Док су научник и његови сарадници лупали главу око тога, стигао је капетан брода и донео вест: приближава се тајфун!

И заиста, сутрадан негде око четири по подне ураган је излио свој слепи бес на цео тај крај. Вода у мору дигла се за неколико метара и потопила обалу, а једва поквасила корење дрвећа где су се мале крабе склониле!

Како су оне више од 24 часа унапред знале да се приближава тајфун и до ког места треба отићи у дубину копна да би избегле рушачку снагу огромних таласа?

Наука је утврдила да мале морске крабе живе у пли-

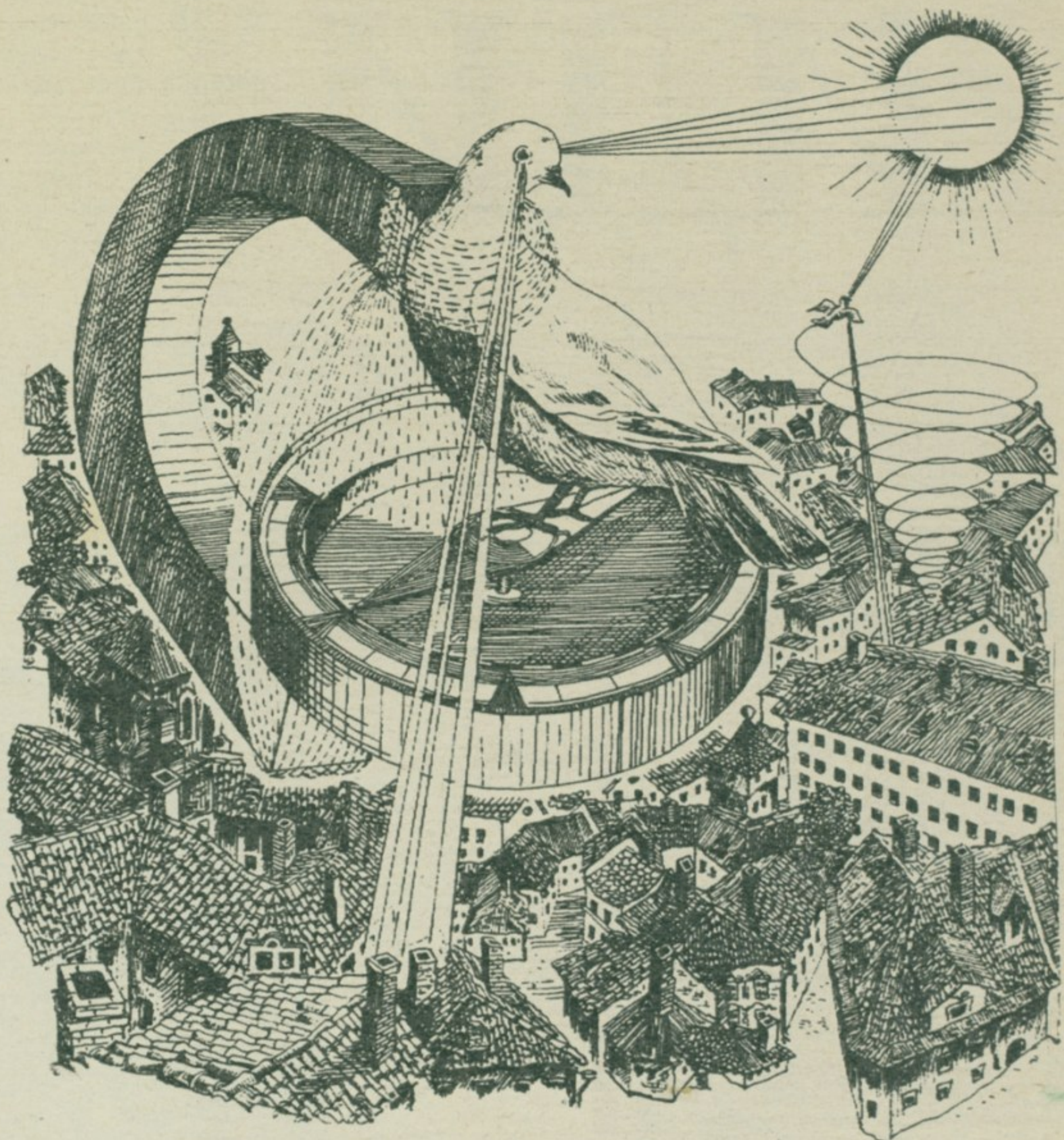
ћак, у удубљењима непосредно изнад нормалног нивоа воде и да су веома осетљиве и на најмање колебање воде, оно које човек није у стању ни да примети. Међутим, како објаснити то што су се оне повукле тачно до границе која им пружа сигурност! Можда ове животиње имају неки специјалан орган, некакав барометар за мерење ваздушног притиска који нагло пада пред буру. То не би било никакво чудо јер су за последњих двадесетак година код животиња откривени разноразни органи чула, савршени механизми о чијем се постојању до тада није знало ништа.

УВЕК НАЋУ ПУТ

Једног поштанског голуба пренели су у затвореном сандуку неколико хиљада километара од гнезда и он је, чим су га пустили на слободу, полетео натраг, тачно према месту одакле је одлет. Како је успео да нађе пут који чак није ни видео? Исту птицу следећи пут пратио је авион и пилот је приметио да голуб кад узлети, пре но што се оријентише лети у спирали која се све више шири, а онда узима правац ка циљу.

Извесно време мислило се да голуби имају неки механизам који им омогућава да осете линије силе Земљиног магнетизма и тако одређују пут. Извршен је опит: за крило голуба причвршћен је мали магнет који је требало да неутралише дејство магнетног поља Земље, али птица је и тада успешно нашла пут. Каснија испитивања показала су да се голуб на својим путовањима оријентише користећи појаву поларизације Сунчеве светлости. Да ли и друге животиње употребљавају овај метод, није познато. Ипак, утврђено је да галебови, пеликани, а такође и слоновии, слепи мишеви, као и неки морски ракови, поседују урођен „систем за навигацију“.

Арктичка чигра, на пример, сваке године селећи се на југ превали пут дужи

Обичан мали рак зна више и од најбољег метеоролога, голуби имају много савршенији навигациони систем од млазњака, а слон ће и после 10 година непогрешиво препознати човека који га је увредио. Како?

од обима Земљине кугле! Она лети и ноћу тако да се не може рећи да је видела пут и запамтила га. А што је најзанимљивије не лете само одрасле птице већ и њихови птаци у првој години живота. Како то објаснити? Научка до данас није успела да да одговор на ово питање, као што не уме да да објашњење како слон и после десет година уме да препозна пут којим је некада вукао балване или особу која га је увредила.

ЛОВ У МРАКУ

Не тако давно откривено је да се видљива светлост простире далеко шире изван граница оног дела спектра који се налази између црвене и љубичасте боје. Истина, човек те таласе не

види али зато их многе животиње примају а понеке чак и виде захваљујући њима. Тако неке змије имају са стране на глави удубљења у којима су смештени органи изванредно осетљиви на топлоту и инфрацрвене зраке. Кад лови, змија тај орган користи као локатор који јој непогрешиво показује где се налази и најситнији плен.

Сове користе исти принцип али на други начин. Оне се хране малим топлокрвним животињама а стижу свој плен и по мрклом мраку, често и у густој високој трави, захваљујући томе што им очи тако добро примају инфрацрвене зраке да свако кретање тог тела виде као светлу мрљу на тамној позадини.

Природњаке и дан-данас збуњују оне птице које се сваке године скупљају увек на истом месту да снесу јаја и изведу младунце. Тако морске ласте стижу на једно острво у Карипском

мору у огромним јатима која личе на праве тамне облаке. Какав је то сигнал који подиже хиљаде птица са далеких обала овог мора а можда и Атлантика и баца их да у једном даху стигну на тесно острвце! Сматра се да ове птице добијају наређење изнутра, из организма, и да је он у вези са сезонским позивом за гнезђење.

Али, нико не може да објасни како птице умеју да измере одстојање с таквом тачношћу да готово све стижу на острво у исто време мада једне полазе са десет, друге са стотину а треће с хиљаду километара од острва!

Једно је јасно: данас нико више не може да тврди да постоје само пет чула. Има их много више и то код животиња често савршенијих и од најпрецизнијих апарата које је човек до сада створио.

В. С.

ПРАИСТОРИЈСКЕ ЖИВОТИЊЕ

Први знаци живота на Земљи јавили су се пре отприлике 3500 милиона година, мада најстарији докази о његовом постојању потичу од пре 3200 милиона година. Временом, појавиле су се прве биљке, а затим и први бескичмењаци. Пре отприлике 2000 милиона година морско дно почеле су да покривају разне примитивне биљке, међу њима и плавозелене алге које су значиле огроман корак напред у еволуцији живота, јер су садржавале сложени зелени пигмент звани хлорофил. То је омогућило биљкама да, користећи сунчеву енергију, прерађују неживе материје као што су угљендиоксид

и вода и користе их за своју храну и развитак. У процесу познатом као фотосинтеза (изграђивање сложених молекула од једноставнијих под дејствовањем светлости), зелене биљке су испуштале кисеоник, кога вероватно није било у атмосфери пре њих. Прва жива бића на Земљи имала су својства и биљака и животиња. Диференцијација у два смера, у биљке и животиње, одвијала се постепено у дугом процесу еволуције. Тако се стигло и до великих праисторијских гмизаваца. Доносимо најпознатије.

1 Прошли су милиони година пре него што се појавио **СКУТОСАУРУС**. Живео је у пермском периоду, последњем у ери палеозоица, пре 280 милиона година. Био је отприлике велик као одрастао биво и припадао је породици примитивних гмизаваца-биљоједа. Тело му је било снажно и обложено оклопом, глава мала. Имао је кратак реп и стубасте, незграпне ноге.

3 **МЕЗОСАУРУС** је био слатководни гмизавац дугачак један метар. Хранио се рибом. Имао је веома издужену лобању са вилицама пуним оштрих зуба. Тело му се завршавало дугачким спљоштеним репом. Кости мезосауруса пронађене су недавно на Антарктику, некада делу јужног континента Гондваналанда.

2 **САУРОКТОНУС** је такође живео у пермском периоду и припадао је породици напреднијих сисара-гмизаваца. Он и његови сродници су гмизавци од којих води еволуциона линија до правих сисара. Био је месождер, снажне грађе и имао веома јаке зубе. Тело му је било издужено и завршавало се дугачким репом, док је на избоченим ногама имао снажне канџе.

ЕСКАДРОН

Касно у ноћ 9. октобра 1968. дежурни уредник „Ултима ора“ управо се спремао да пошаље на слагање последње рукописе за јутарње издање. Репортер Кловис и правник Магрињо играли су карте. Изненада, тишину је прекинуо телефон. Кловис је подигао слушалицу.

Дванаесџ меџака

— Говори Црвена ружа — чуо се пријатан мушки глас. Новинар је брзо зграбио оловку и блок. — „Шунку“ ћете наћи на седмом километру — наставио је глас — на левој страни, око три стотине метара од бензинске пумпе „Esso“, испод моста. Желим вам успеха... — У слушалици се чуо само отегнут сигнал, знак да је онај с друге стране прекинуо везу.

Већ после пет минута Магрињо се труцао у ципу поред Кловиса и фотографа Луиса. Прошли су поред споменика возачу одакле по чиње улица Via Dutro, па крај празне кућице за саобраћајце.

— Видиш, ту је Гаринчо имао судар — причао је Кловис о најпознатијем фудбалеру Бразила. — Кола је слупао а његова ташта... — Али, Магрињо га није слушао. Био је узбуђен. Први пут је ишао на позив Црвене руже...

Шофер је нагло заклопио, зашкрипале су гуме и цип се зауставио поред миљоказа на којем је стајао број 7. У позадини је светлукла црвено-плава реклама „Esso“ а још даље у светлости фарова видео се мали мост.

Искочили су и потрчали до моста, па доле. Кловис је уперо батеријску лампу и угледао оно због чега је пожurio из редакције где је у очекивању његовог извештаја задржано последње издање. Луис је извукао из футроле камеру и плави одблесак осветлио је мокре сводове моста. Тек тада је млади Магрињо на земљи угледао непомићно тело изрешетано мечама. Кловис је избројао дванаест дана! За кошуљу је била прикачена порука с речима: „Ја — осветник!“ потпис: Е. М.

Магрињо се измакао у мрак. Било му је мука.

Све је почело десетак година раније кад је у Рио де Жанеиру основана „Специјална полиција“ за појачану

борбу против криминала. Била је то организација у коју су улазили само опробани полицајци: они који су без грешке пуцали, знали све вештине цудоа и који нипошто нису смели да имају — меко срце. „Витезови правде“, како су себе називали, величајући полицајца-борца за правду, потпуно су заборавили да је њихова дужност само да хватају криминалце. Преузели су на себе и улогу извршиоца. Добијали су једно једино на ређење од својих шефова: да не размишљају много пре но што употребе ватрено оружје...

Коњско лице

Један од њих, детектив Милтон Лекок, за кога се говорило да увек оставља шансу криминалцу и никад први не потеже револвер, за рекао се да ће доћи главе опасном убици са надимком Коњско лице. И управо кад је изгледало да ће у томе успети, направио је једну грешку. Кобну. Био је довољан тренутак неопрезности док је пратио криминалца, па да Коњско лице искористи шансу и прострели му хицем груди.

Како у то време смртна казна у Бразилу није постојала Лекокови другови су знали да суд не може казнити Коњско лице онако како они желе и зато су се над гробом свог колеге заклели да ће га осветити и поред кривца убити — још десет криминалаца!

Само недељу дана касније редакције свих већих листа обавестио је један глас који се представио као Црвена ружа да оду на периферију Рија и дао тачне координате где се налази „шунка“. Освета је стигла Коњско лице. У његовом телу нађено је стотину метака! Поред њега убијено је — тридесет истакнутих представника подземља — кријумчара дрога, силеџија, трговаца белим робљем, лопова...

Тако је у оквиру Дружине детектива Лекока рођен први Ескадрон смрти, од чега је Е. М. скраћеница на шпанском. Ускоро се појавио исти такав одред у Сао Паолу, он је о својим „успесима“ обавештавао штампу под именом Бели ли-

љан, па у Бело Хоризонтеу и другим великим градовима ове јужноамеричке земље.

Није било мало оних у Бразилу који су се понадали да ће Ескадрон учинити оно што неспособно и подмићено правосудје није могло. Полицајци с митраљезима заиста су се показали ревносни: направили су огромну картотеку и помоћу ње бирали које ће криминалце ликвидирати. И кад би Ескадрон неког осудио, тај је био готов ма где се и ма како добро сакрио.

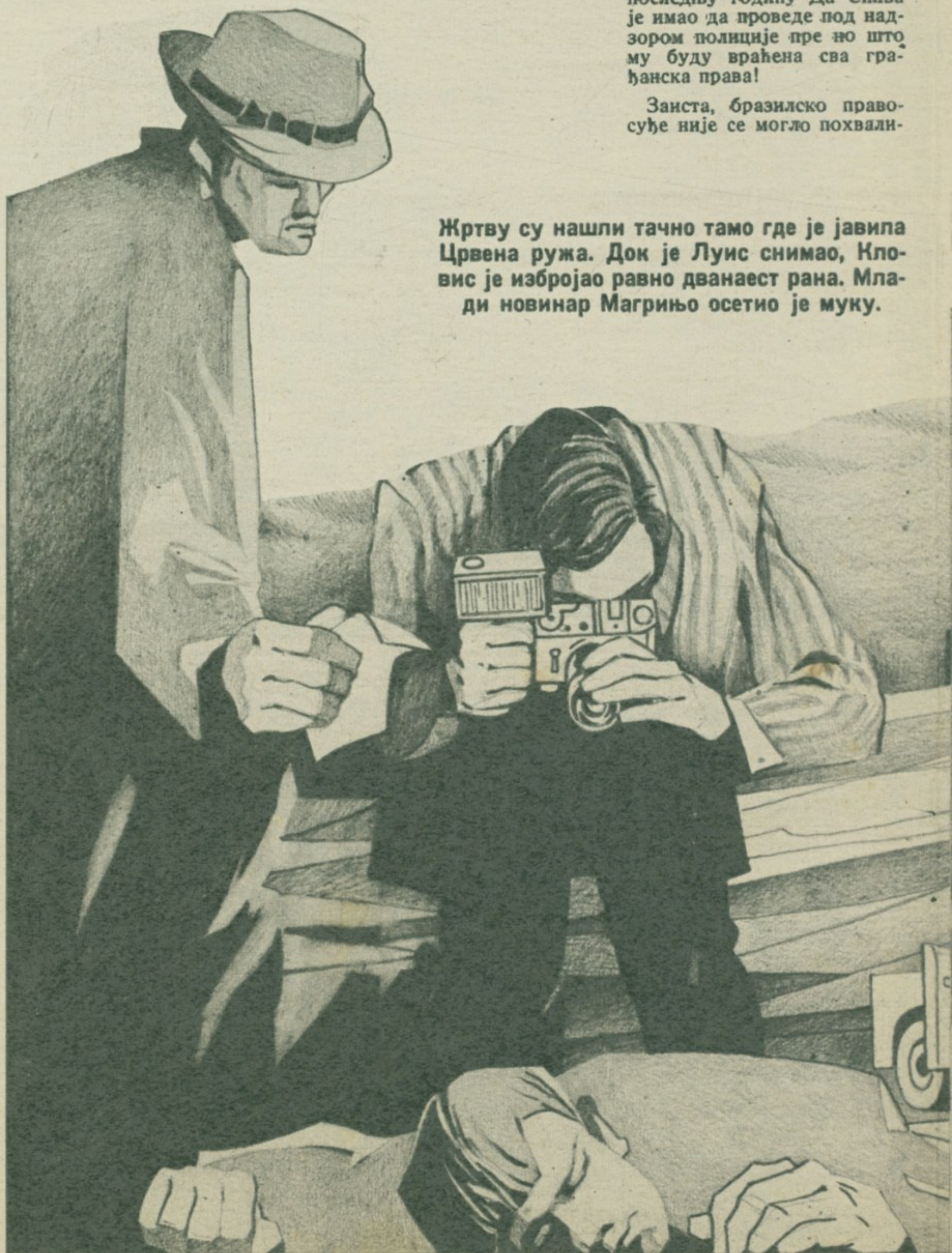
Сваке године убијано је просечно шест стотина лица!

Званичне вести бутке су прелазиле преко свих крвавих обрачуна Ескадрона с разгранатим подземљем. Бутало се и кад су полицајци почели да ликвидирају крадљивце аутомобила! Градоначелник Рија говорио је како ће главни град Бразила постати острво среће и благостања. Почели су да „фризирају“ град: са улице су прикупљали скитнице, просјаке и бескућнике, али нико није знао да њих не воде у место рођења како је то чињено раније, већ их једноставно одвозе на перифери-

ју Рија, на мост преко реке Гунаду, убијају и бацају у воду.

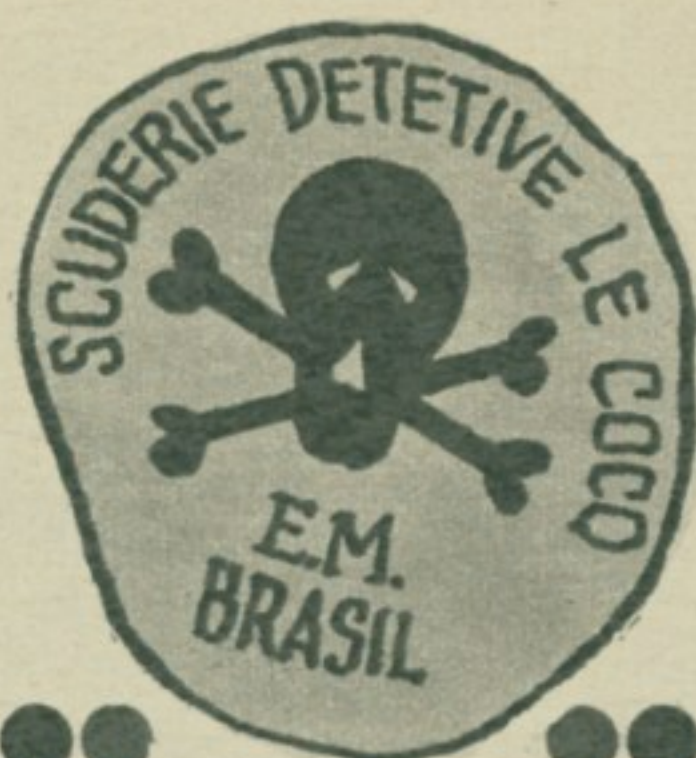
Истина је избила на видео кад је један млади црнац успео да се извуче на обалу. Покренут је процес против кривца. Кловис је одређен да извештава из суда за своје новине. Али, како се и очекивало, оптужени су шофери који су возили „црне вране“ и неколико обичних полицајаца. Њих је суд осудио на разне временске казне, а прави рекорд поставио је неки Гонзалес да Силва коме је суд изрекао укупно 317 година робије плус једна у смислу „мера безбедности“! Ту последњу годину Да Силва је имао да проведе под надзором полиције пре но што му буду враћена сва грађанска права!

Заиста, бразилско правосудје није се могло похвали-

Жртву су нашли тачно тамо где је јавила Црвена ружа. Док је Луис снимао, Кловис је избројао равно дванаест рана. Млади новинар Магрињо осетио је муку.

СМРТИ

СТРАШНИ ОСВЕТНИЦИ ОСТАВЉАЛИ СУ КРАЈ СВАКОГ УБИЈЕНОГ ЦЕДУЉИЦУ С МРТВАЧКОМ ГЛАВОМ, УКРШТЕНИМ КОСТИМА И ИНИЦИЈАЛИМА Е. М.

ти ефикасношћу. Зато је Ескадрон пребацивао норму. Кловис је, онако за себе, направио досије Ескадрона смрти који је из године у годину растао. Увече, кад не би имао посла, новинар би запалио лулу и прстима с изгриженим ноктима, прелиставао, прелиставао. Хоће ли икад доћи крај овој крвавој одмазди — питао се. Није била тајна да су више пута убијени невини!

А онда, једног дана убиства су изненада престала.

У марту 1969. поново је зазвонио телефон у редакцији „Ултима ора“. Овог пута био је дежурни на криминалној рубрици Магрињо. Чим је подигао слушалицу, онај исти пријатан глас почео је да диктира:

— Једно време прекинули смо посао јер су момци били на заслуженом одмору. Да знате, вратили смо се орни за рад...

Срећан њуш!

Сутрадан је на првој страници објављена вест да се Ескадрон смрти вратио, Рио је одмах почео да се спрема.

Погребно предузеће „Срећан пут“ (то је заиста његово право име), обновило је свој возни парк и објавило да уводи нон-стоп рад-

но време. У новинама се појавио оглас да извесни Северино Ињасио да Роша, звани Челичне груди, производи непробојне прслукe. Цена није била мала а плаћао се и додаток за ћутање — довитљиви произвођач заклињао се да ће чувати имена муштерија у тајности.

Готово да није било дана кад телефони по редакцијама и радио-станицама нису звонили јер је Ескадрон сматрао својом дужношћу да јави за свако ново убиство. Фото-репортери су се растрчали да снимају лешеве разбацане по предграђима Рија и Сао Паола. За неколико месеци Кловисов досије се удвостручио а млади Магрињо се у бурним водама полицајске хронике осећао као искусни морски вук.

Сензација у Франс соару

Средином јула 1970. активност „витезова правде“ достигла је врхунац. У једном сукобу погинуо је полицајац Агостино Гонзалес после чега је почела читава серија одмазди. Убијен је неки Гури и заједно са њим још једанаест људи! Подигао се глас против ових целата који су доносили пресуде ван судских двора.

Први који се усудио да јавно оптужи полицију за ова убиства био је судија Нелсон Фонсека. Он је тврдио да располаже чврстим доказима да су чланови Ескадрона — полицајци и да има сведока.

Храбром судији одговорио је пуковник Данило да Куња Мело, начелник за безбедност Сао Паола. На конференцији за штампу он је изјавио да брзоплете изјаве судије Фонсека ником не користе и да су то само покушаји да се упрља добро име полиције. Придружио му се и гувернер савезне државе Сао Паоло Абреу Содре.

— Све су то измишљотине новинара који желе да компромитирају полицију. Зар је то захвалност онима који се непрекидно брину за безбедност бразилске нације?

Многи су после овог изгубили жељу да макар и шапатом говоре о Ескадрону и можда би оштром пуковнику и строгом гувернеру и пошло за руком да заташкају скандале да се на страницама стране штампе нису појавиле фотографије жртава које су узбудиле цео свет.

Ипак, највећу сензацију приредио је париски Франс соар. Он је објавио интервју с шефом риодежаненског Ескадрона смрти инспектором Еуклидесом Насиментом! Иако је он јавно говорио о убиствима, ниједног тренутка није био у опасности да буде ухапшен. Нико се није усуђивао да сведочи против њега јер би заједно са породицом могао да заћути — заувек!

И тако су убице заштитене велом ћутања наставиле да у главогуба ноћи пуцају и деле правду како им се свиђа.

Буди миран, Бикудо!

Још један човек усудио се да објави рат Ескадрону смрти. Државни тужилац Сао Паола Елио Бикудо хтео је да докаже да не једе цабе државни хлеб. На први поглед не би се рекло да је то неки јунак: ситан човек, уморног лица са ретким риђим брчићима. Па ипак, дигоа је глас. Да је знао како ће се завршити његова истрага, можда је не би ни започео.

Кад је због основане сумње кренуо да ухапси извесне личности, наишао је на рекли су му оштро, они о државним службеницима, дали су му објашњење, они могу да пруже објашњења на прекидајући посао... Покушали су да му подметну да је проневерио новац у фирми у којој је некад радио, оптуживали су га да одржава везе с подземљем, планирали су његово убиство. Али, мали педантни Бикудо није се предао. Набавио је пиштољ и два телохранитеља.

Једног дана зазвонио је телефон у његовом стану:

— Овде Бели љиљан. Буди миран, Бикудо, ако нећеш да се претвориш у шунку.

Ипак, Бикудо је наставио истрагу и процес са главним оптуженим требало је да се одржи у јулу 1971. Кло

вис се на своју велику жалост разболео и уредник је именовао Магриња за главног извештача са процеса. Млади новинар се радовао што ће најзад моћи нешто самостално да уради. О надама које је упорни тужилац Бикудо полагао у овај процес и да не говоримо. У десет часова пре подне требало је да почне суђење једном од главних људи у Ескадрону — Финлију, који је иза себе имао стотине мртвих, а осам часова пре тога он је успео да са још једним оптуженим побегне из затвора! Узбуна је дата тек пола часа касније...

То није било све: У августу је тужилац Бикудо, отац четири кћери, остао без посла. Нико му није пружио ни реч објашњења.

Паника у подземљу

Кад је у Бразилу поново уведена смртна казна, изгледало је да је Ескадрону смрти одзвонило. Али, десило се обрнуто. Осетивши да им се ближи крај, непознати целати су убрзаним акцијама почели да ликвидирају чисте групе криминалаца. Убијени су: Сапонга, Робин Худ, Лутеро. У подземљу је завлада паника. Њихове вође масовно су се пријављивале чуварима закона.

Трговац дрогама звани Кореја, више пута затваран и осуђиван, увек је дотад налазио пута и начина да умакне и настави рад у густом сплету улица Рија, кад је осетио за леђима чла нове Ескадрона отишао је у прву станицу Федералне полиције и предао се.

Кореја је умакао смрти у последњем тренутку. Нашао је најбоље решење јер за почињена дела може да добије највише десетак година затвора.

— То је боље него да као кукавица будем убијен и нађен на неком љубришту са 12 метака у стомаку — изјавио је пред полицијом.

Они у Бразилу који су сматрали да се само драстичним мерама може стати на пут порасту криминала, преварили су се. За готово петнаест година колико је Ескадрон смрти сејао терор, број криминалаца се повећао! Убијајући ошне шверцере и крађивце, самозвани делцоци правде само су многе преступнике потерали још даље с оне стране закона.

Данас се зна да је Ескадрон смрти осуђен на смрт. Министарство правде, интелектуалци, сви напредни људи су против њега. Али, они који добро познају прилике у Бразилу сматрају да ће се све завршити тихо. Убице неће бити кажњене!

УЛИЦА
ЛУЦКАСТИХ
БР. 13

ОПЕТ
ЈЕ ЗБРИ-
САО!

КЛАДИО
БИХ СЕ ДА ЈЕ
ТУ НЕГДЕ!

ПРОПАДЕ
ЛОВА!

ШТО СИ ТРАЖИЛА ТОЛИКО
ШПАГЕТА? МОРАО
САМ ЧАК У
ФАБРИКУ...

СТО ПУТА САМ ВАМ
РЕКЛА ДА МЕ ОБА-
ВЕСТИТЕ ПРЕ НО ШТО
ТАЈ ДОБОШ УЗМЕТЕ
У РУКЕ!

КАКО ЧОВЕК ДА ТИ ДОКАЖЕ
ДА МРАВА НЕ УБИЈАШ НОГОМ!

КАЖЕТЕ ДА "НЕ ПРО-
ПАДНЕ МАТЕРИЈАЛ"?!
АЛИ ЈА ХОЋУ ОБИЧ-
НЕ РЕБЕРЕ!

АХ!

ДА, ПРИЗНАЈЕМ! ЈАЈА ВИШЕ
НЕЋЕ НОСИТИ... АЛ' ШТО СЕ
ОСТАЛОГ ТИЧЕ, ВАША КОКОШ-
КА ЋЕ БИТИ К'О НО-
ВА!

НЕ! КОД ОВЕ НЕ МОЖЕШ
ИЗВРАТИ ПЛАЌАЊЕ КИ-
РИЈЕ!

ДА, РАЗУМЕМ ЈА ТО... И ЈА
ВОЛИМ ЦВЕКЕ! САМО СЕ
ПИТАМ ДА ЛИ ЈЕ ТО НАЈ-
ПОГОНИЈЕ МЕСТО...

ТАКО! ЗАСАЂЕНО ЈЕ ЈОШ
ЈЕДНО ДРВО! БИТИ БАШ-
ТОВАН ЛАКШЕ ЈЕ НО
ШТО САМ МИСЛИО!

1000
Filbancz

БУДИТЕ ДЕТЕКТИВ...

Тога јутра на столу инспектора Жедија нашла су се три писма. Прво је било куцано на машини:

Инспекторе Жеди,

Ви ме не познајете али ја редовно читам у новинама о вашим успешним решавању замршених случајева. Ја сам нећака режисера документарних филмова Ликаса Дарбоа. Са својом браћом Роменом и Мартеном живим код нашег стрица у Остендеу. Можда ће вам се учинити чудним што вам се обраћам (о овоме још ником нисам говорила) али држање мог стрица у последње време ме забрињава. Нервозан је, затвара се у свој радни кабинет и не жели ни са ким да разговара. Бојим се да не учини најгоре. Дали бисте могли да проведете следећи викенд код нас? Чекају вас у суботу око десет часова пре подне.

Едит Дарбо

Инспектор Жеди се није много зачудио овом писму. Често је добијао писма у ко-

САМОУБИЦА НЕ НАВИЈА БУДИЛНИК

После непуног часа у радном кабинету Ликаса Дарбоа налазили су се инспектор белгијске полиције Ван Ајк и полицијски лекар. Према лекаревом тврђењу смрт је наступила између 22,45 и 23 и 15 минута.

ПРИГУШЕН ПУЦАЊ

— Пуцањ се вероватно није чуо због грамофона — примети белгијски инспектор.

— Јадни... јадни стриц Ликас! — грцала је Едит.

— Све ми се чини да смо се касно сетили да вас позовемо — обрати се Жедију узбуђеним гласом Ромен...

Мартен, узбуђен, није ништа говорио...

И кад су се полицајци управо спремали да пођу, тачно у једанаест часова, кроз стан одјекну продорно звоњење сата. Сви се тргоше. Жеди појури пема кабинету преминулог Ликаса Дарбоа. Звук је долазио од будилника који се налазио на писаћем столу поред тела саме жртве.

Едит плачним гласом поче да објашњава:

— Он... он је имао обичај да за време рада мало одрема. Тада би навио сат да не би преспао ноћ јер је ноћу, како је говорио најбоље радио?

— Тако! — узвикну инспектор Жеди. — Онда то све мења. То сад више није самоубиство већ злочин. Самоубице немају обичај да пре смрти навијају сат да би их на време пробудио! Јер... они се не могу пробудити.

— Зло... чин... — муцао је Ромен. — Али ко би убио стрица Лукаса? Сем тога, био је жив кад сам последњи пут ушао у кабинет.

— Можда... — додала је Едит. — Али зашто није одговорио кад сам куцала на његовим вратима, и то само пет минута после тебе!

— Ни мени није одговорио — додао је Мартен — а ја сам куцао у 11 и 5 минута.

— Закључак је јасан — умеша се инспектор Жеди. — Свако од вас троје могло би да буде кривац, али убица је...

че до два часа ујутру, а онда спава до пред подне...

— А јуче... у каквом се стању налазио? — упита инспектор.

— Био је нервозан — одговори Ромен. — Кад сам си ноћ у десет и педесет отишао да га обиђем изгледао ми је много запослен и преко рамена ми је добацио: „Немој ме више узнемиравати!“

— Вероватно зато није ни мени одговорио кад сам пет минута касније закуцала на његова врата! — умеша се Едит. Као што се често догађало кад ради на његовом грамофону окретала се плоча с Бетовеновом Деветом симфонијом.

— То се исто и мени догодило — примети Мартен. — И ја сам куцао на стричевим вратима око једанаест и пет и нисам добио одговор.

— Идем да видим да се није пробудио... — добаци Едит.

Неколико секунди касније кроз стан је одјекнуо продоран женски крик а затим по зив:

— Брзо дођите сви! — викала је Едит. — Стриц се убио!

Заједно са нећацима Жеди потрча према кабинету Ликаса Дарбоа који је лежао преко писаћег стола са рањом на слепоочници. У руци је још имао аутоматски пиштољ.

— Ало... — зачуо се женски глас из кућног телефона.

— Овде инспектор Жеди...

— Ох! инспекторе, баш дивно што сте дошли... Нисам се заиста надала... Отворићу вам одмах... Лифт је десно од врата.

На трећем спрату млада жена тридесетих година, лепа и сигурног држања, стајала је на вратима стана.

— Инспектор...

Тог тренутка, крупан момак густе црне косе гурну је с прага и рече...

— Господин је дошао код мене, Едит, објаснићу ти касније...

— Али, не разумем те, Ромене...

А тада се појави још један младић, нека врста фићфорића, извештаченог осмеха.

— Без свађе, вас двоје — узвикну он. — Ја сам позвао инспектора Жедија! Уђите инспекторе! Ја сам Мартен...

Ускоро су се нашли сви у дневној соби која је гледала на море...

— Тако значи! — узвикну Ромен. — Све троје смо дошли на исту идеју.

— Па и није тако лоше — примети Едит. — Сви смо приметили да стриц Ликас није најбоље у последње време и нормално је да смо се обратили за савет инспектору Жедију...

— Чудно је само то што сви троје читамо исту литературу... — иронично примети Мартен...

Да би прекинуо непријатну дискусију Жеди им се обрати:

— А где се сад налази ваш стриц?

— Спава у свом радном кабинету — одговори Едит — Ради од седам часова уве-

јима су му тражили неки савет или чак и заштиту.

Али обрве му се подиглоше кад отвори други коверат. Текст је био исписан руком:

Господине,

Чини ми се да је ваш хоби решавање замршених случајева. Како би вам се чинило да изблиза погледате једну праву драму? Мој стриц-писац и предавач Ликас Дарбо у последње време се много изменио. Све му се чешће догађа да започету ми сао не може да заврши. Учините ми услугу и проведете следећи викенд са нама. (Моја сестра Едит и брат Мартен нису са овим упознати).

Хвала...

Ромен Дарбо

— Баш необично... мрмљао је кроз зубе инспектор Жеди док је отварао треће писмо, куцано на машини: И док га је читао Жеди направи гримасу:

Драги инспекторе,

Један детектив је као лекар, лекар за душу. Мом стрицу ис-

траживачу и писцу Ликасу Дарбоу веома сте потребни. Покушајте да нађете слободно време и следећи викенд проведете са нама. Сачекају вас и представити својој сестри Едит, свом брату Ромену и стрицу.

Срдечно ваш

Мартен Дарбо

П.С. Ово писмо је поверљиво. — Богами, лепо! — гласно рече инспектор Жеди.

БЕЗ ОДГОВОРА

У суботу, тачно у десет часова Жедијева кола се зауставише испред велике стамбене зграде у белгијском граду Остендеу. Пошто је паркирао кола инспектор је прешао преко улице и на таблици с именима на улазу куће прочитао: Л. Дарбо — III спрат. Жеди притисну звонце питајући се ко ли ће га од нећака дочекати.

Ко, драги читаоци, и зашто? Ако сте пажљиво прочитали нашу причу и добро погледали пртеж можда сте и сами дошли до закључка ко је од троје нећака убио Ликаса Дарбоа. Уколико нисте, онда погледајте решење ове загонетке на страни 37.

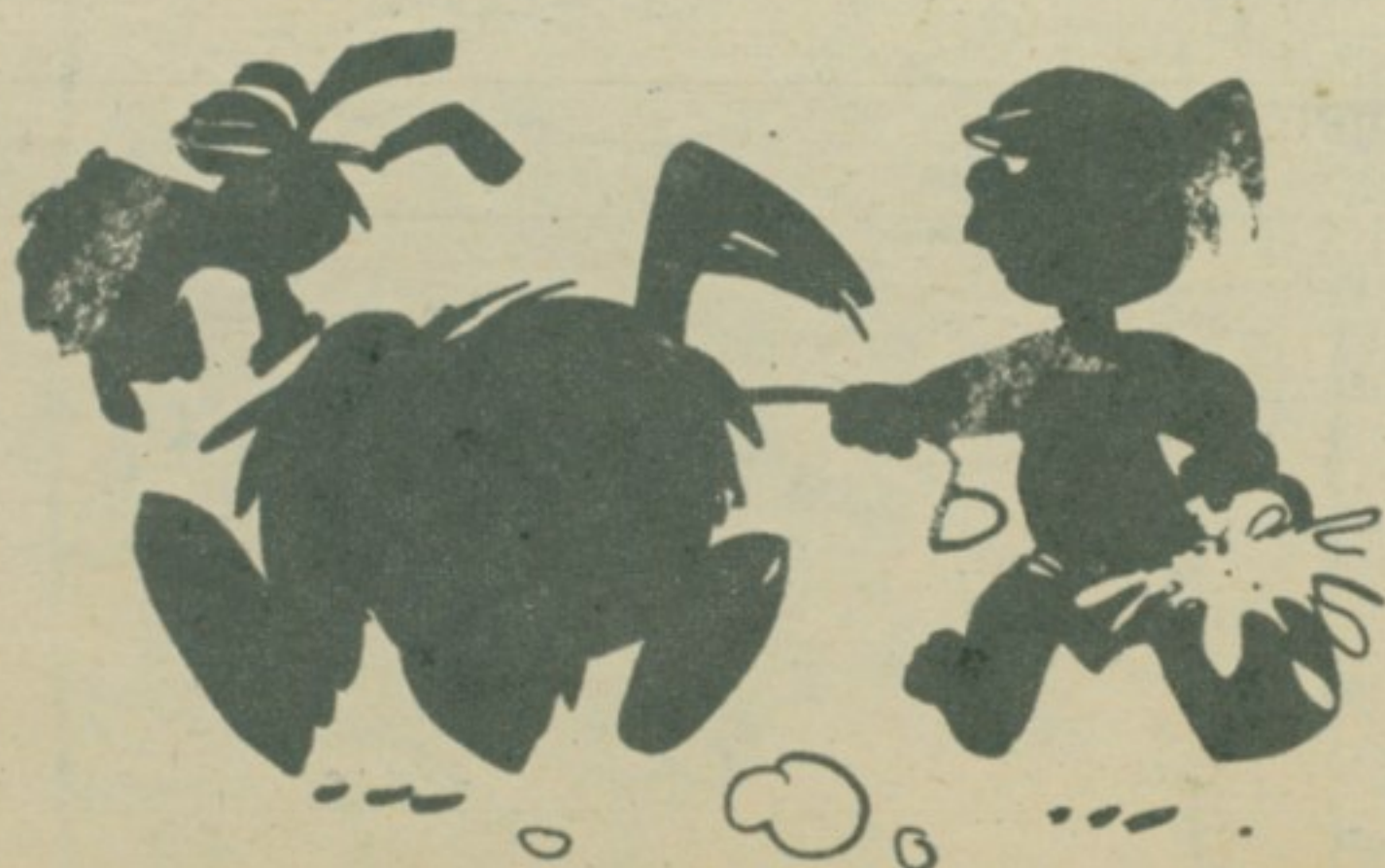
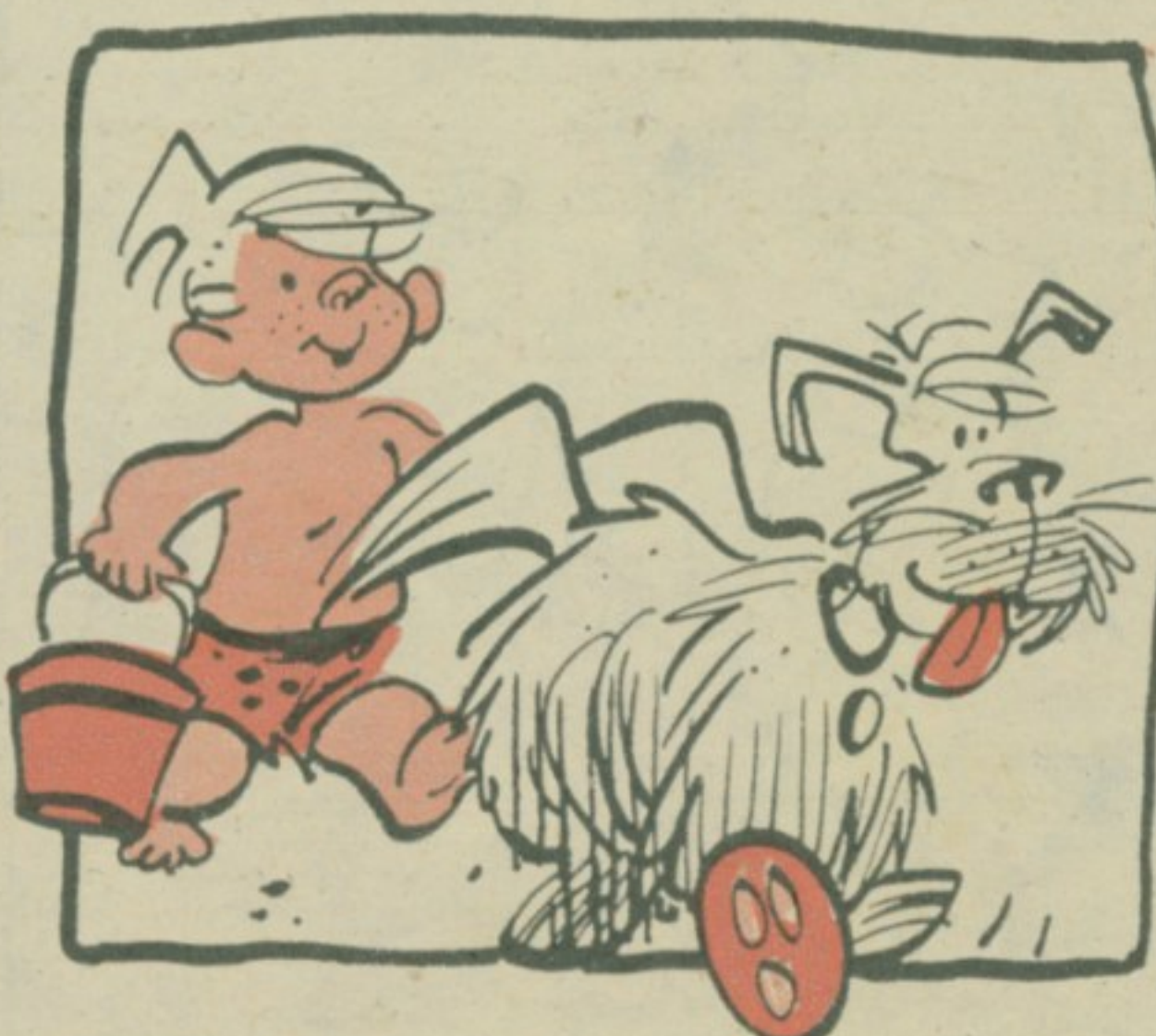
НАСТРАДИН

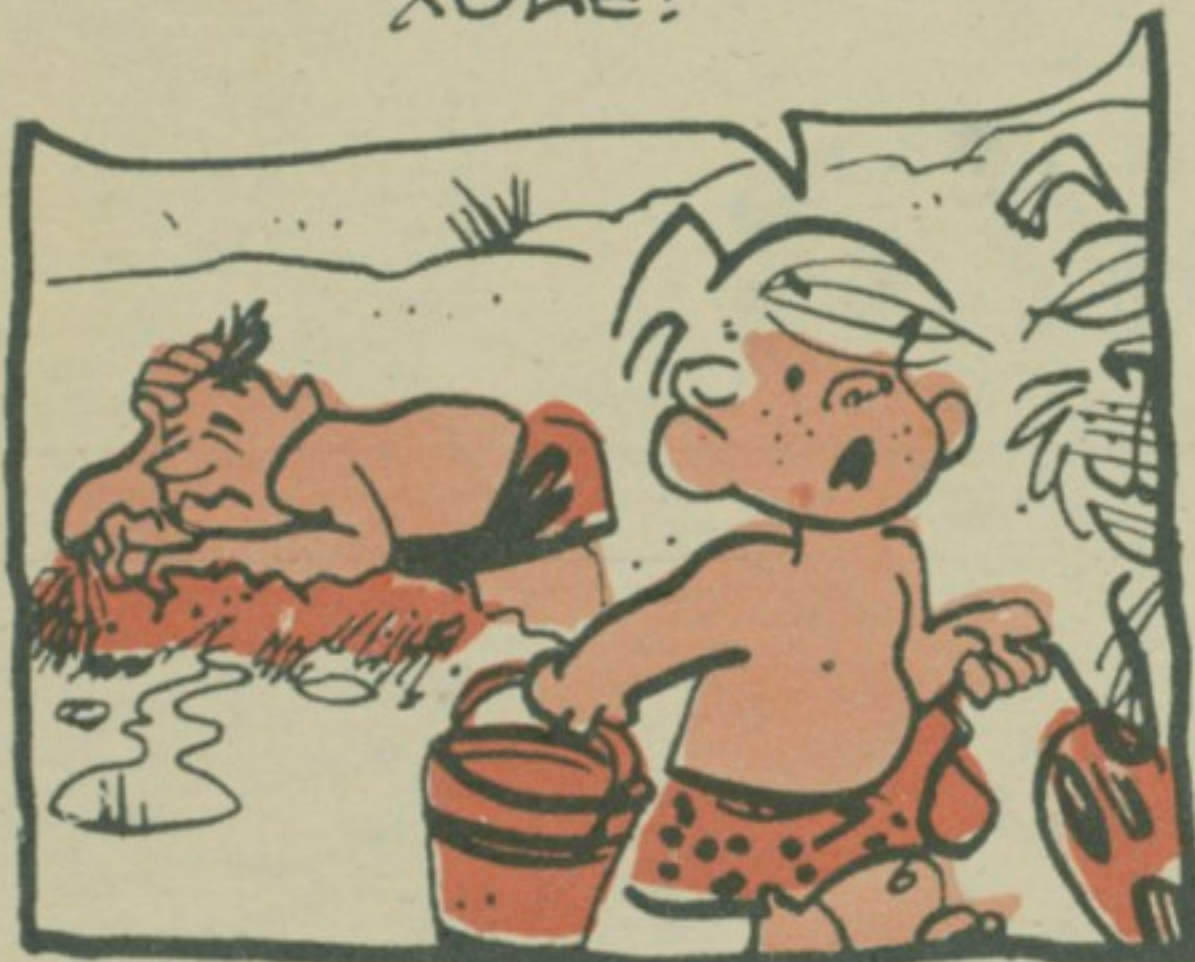
Денис: КУЛЕ У ВАЗДУХУ ПЕСКУ

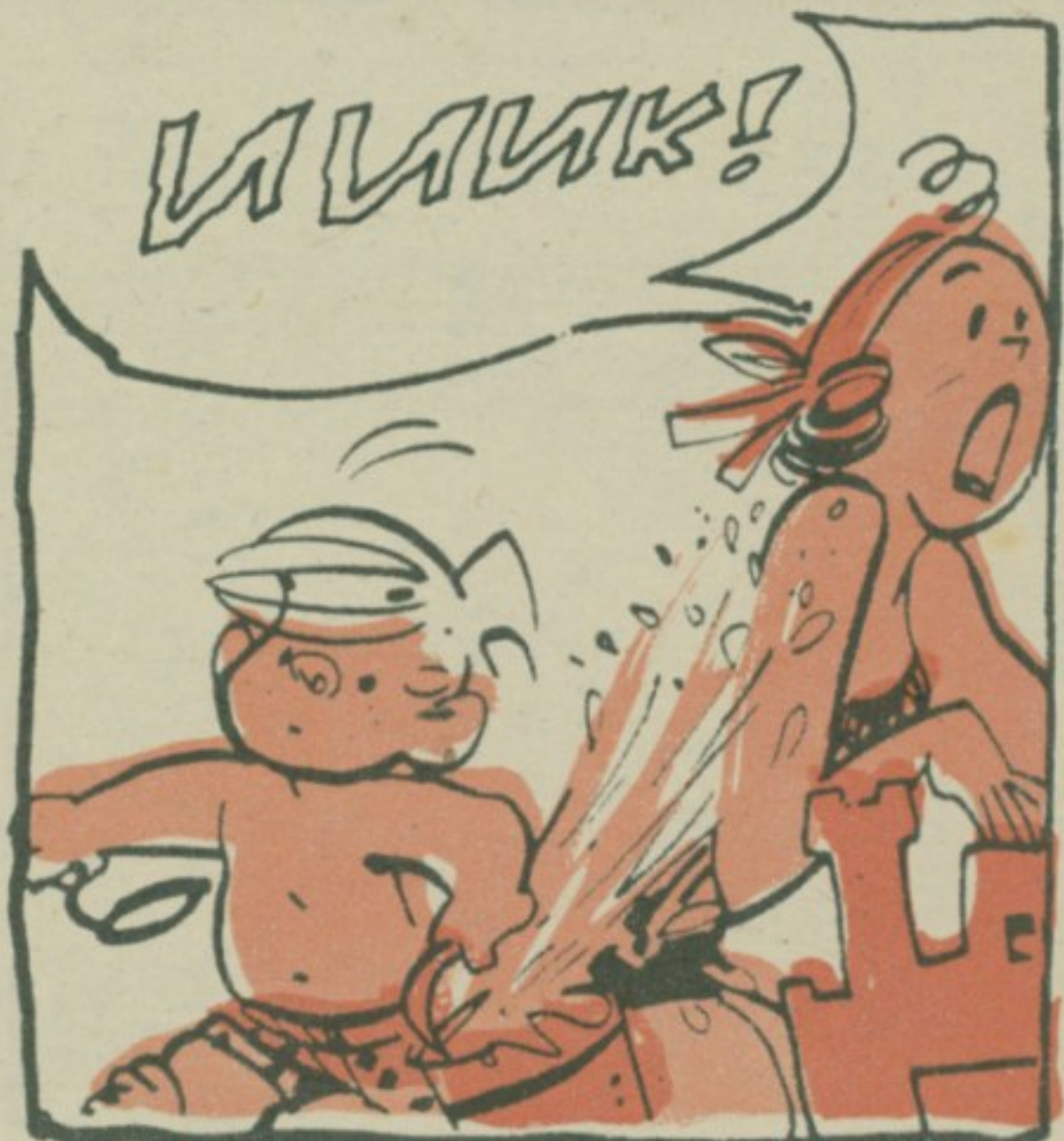
ИМА ЛУДИ КОЈИ
НЕ ЗНАЈУ
ШТА
ХОЋЕ!

ГДЕ СИ, ТАТА?

ОВДЕ САМ, ДЕНИСЕ!
И ПОЖУРИ С ТОМ
ВОДОМ!

ПА ТИ СИ ПРАВИ
УМЕТНИК, ТАТА!
ЗАМАК СЈАЗНО
ИЗГЛЕДА!

ДАЈ
ТУ
ВОДУ!

ШТА ТО РА-
ДИШ, МАРГА-
РЕТА? ПА
ТО НИЈЕ
ЗАМАК!

ЈА СЕ
ТАКМИ-
ЧИМ У
ГРУПИ
ЗА НАЈЛЕП-
ШУ СКУЛП-
ТУРУ!

ЗАР НЕ
ВИДИШ
ДА ЈЕ
ТО
МАЧ-
КА?

ЈИИИ!

НИЈЕ ТРЕ-
БАЛО ДА
КАЖЕШ
ТО, МАРГА-
РЕТА!

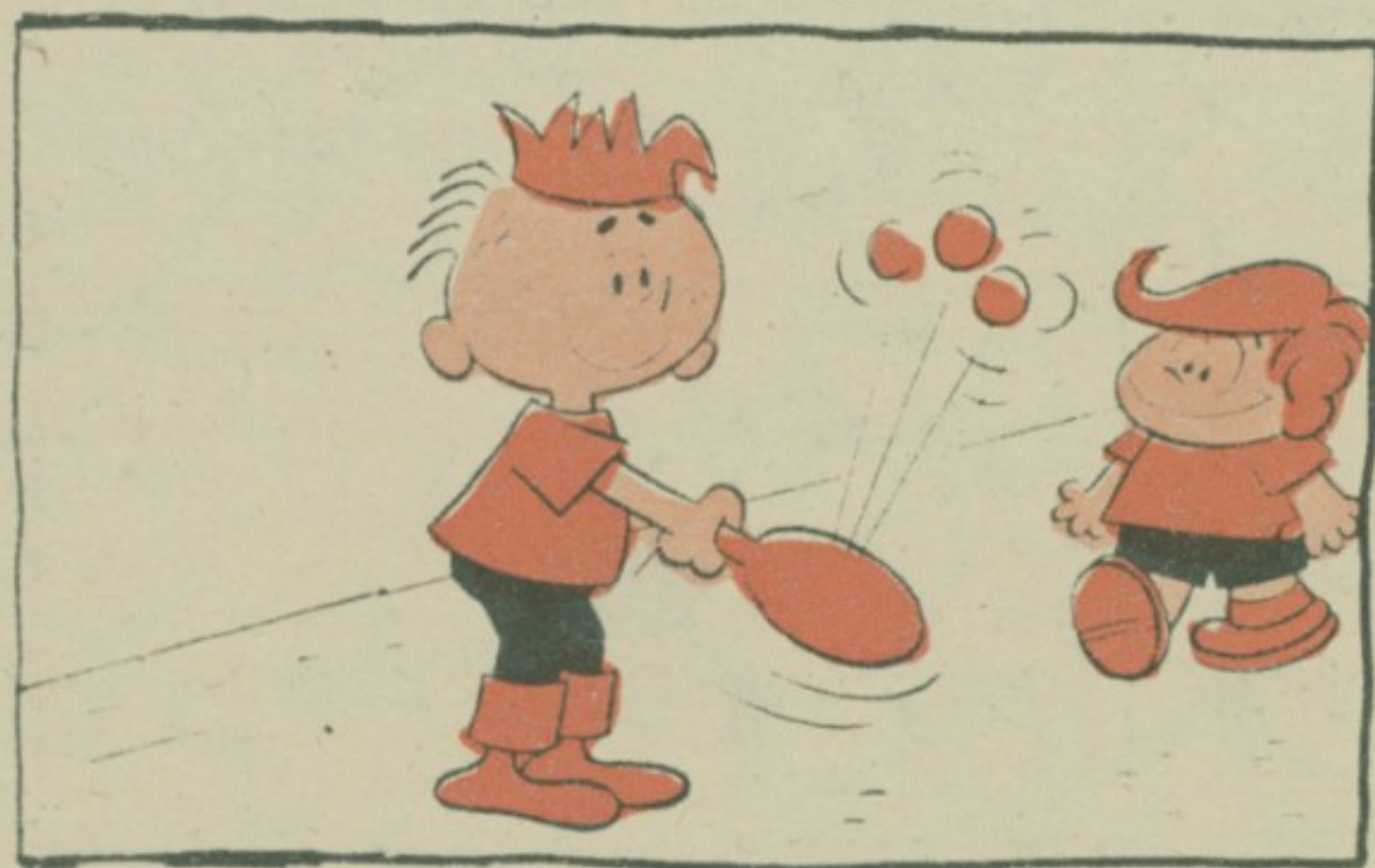
МОЈА
МАЧ-
КА!

РАФ ПОВЕС-
НИ САМО КАД
ИЈЕ ТУ
РЕЧ!

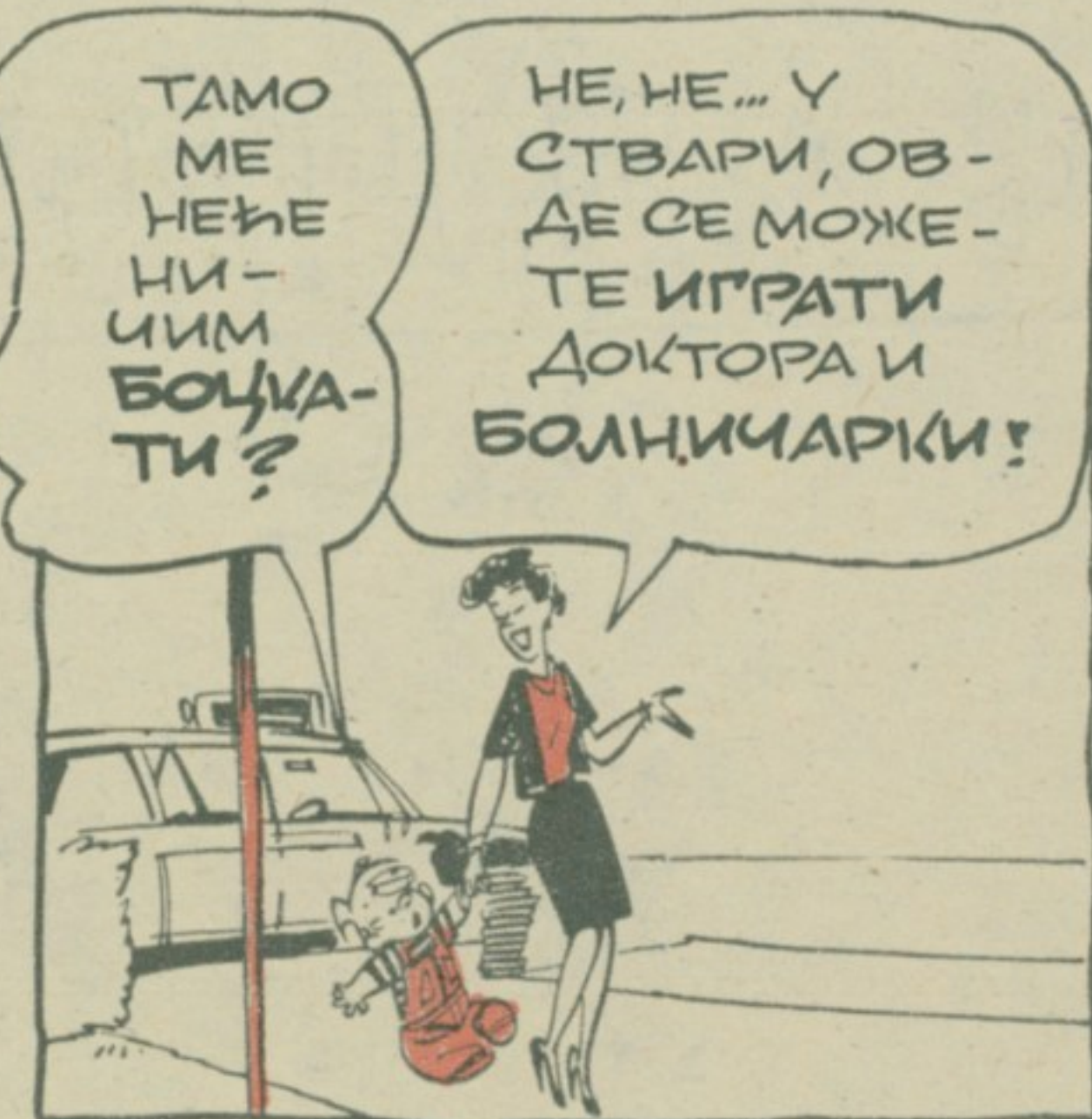
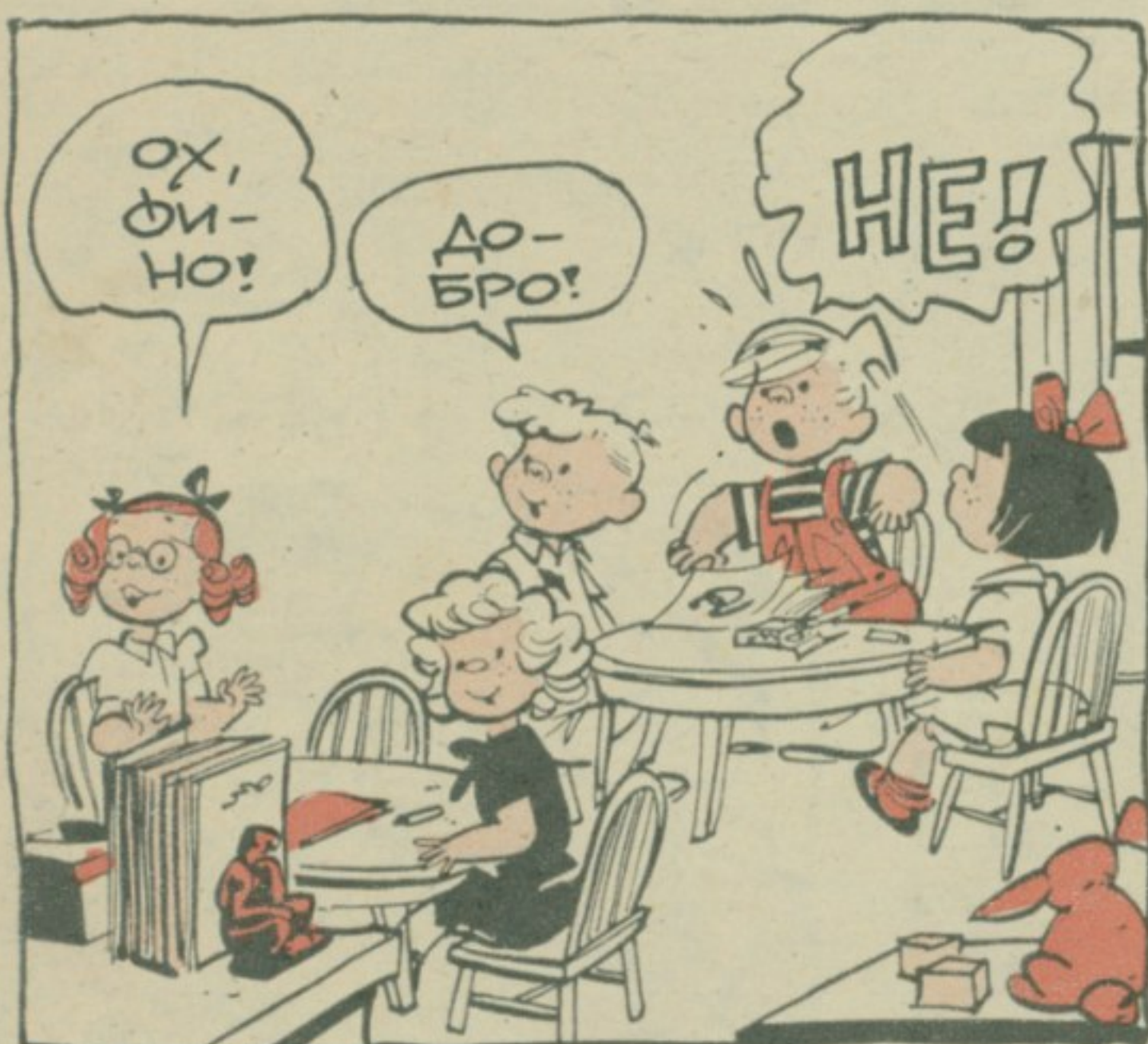

КЛИКЕРЧЕ

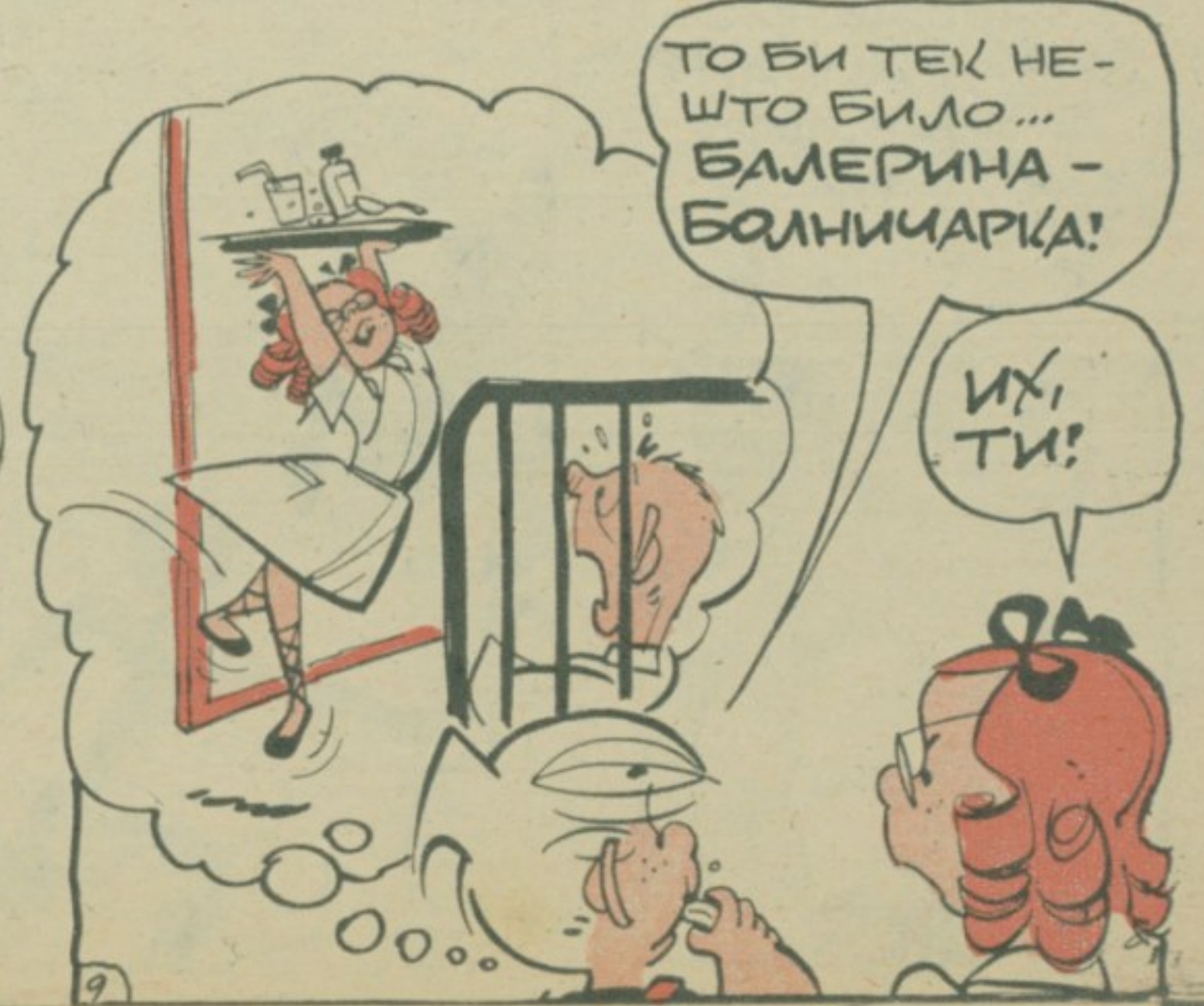

Денис: ПОСЕТА БОЛНИЦИ

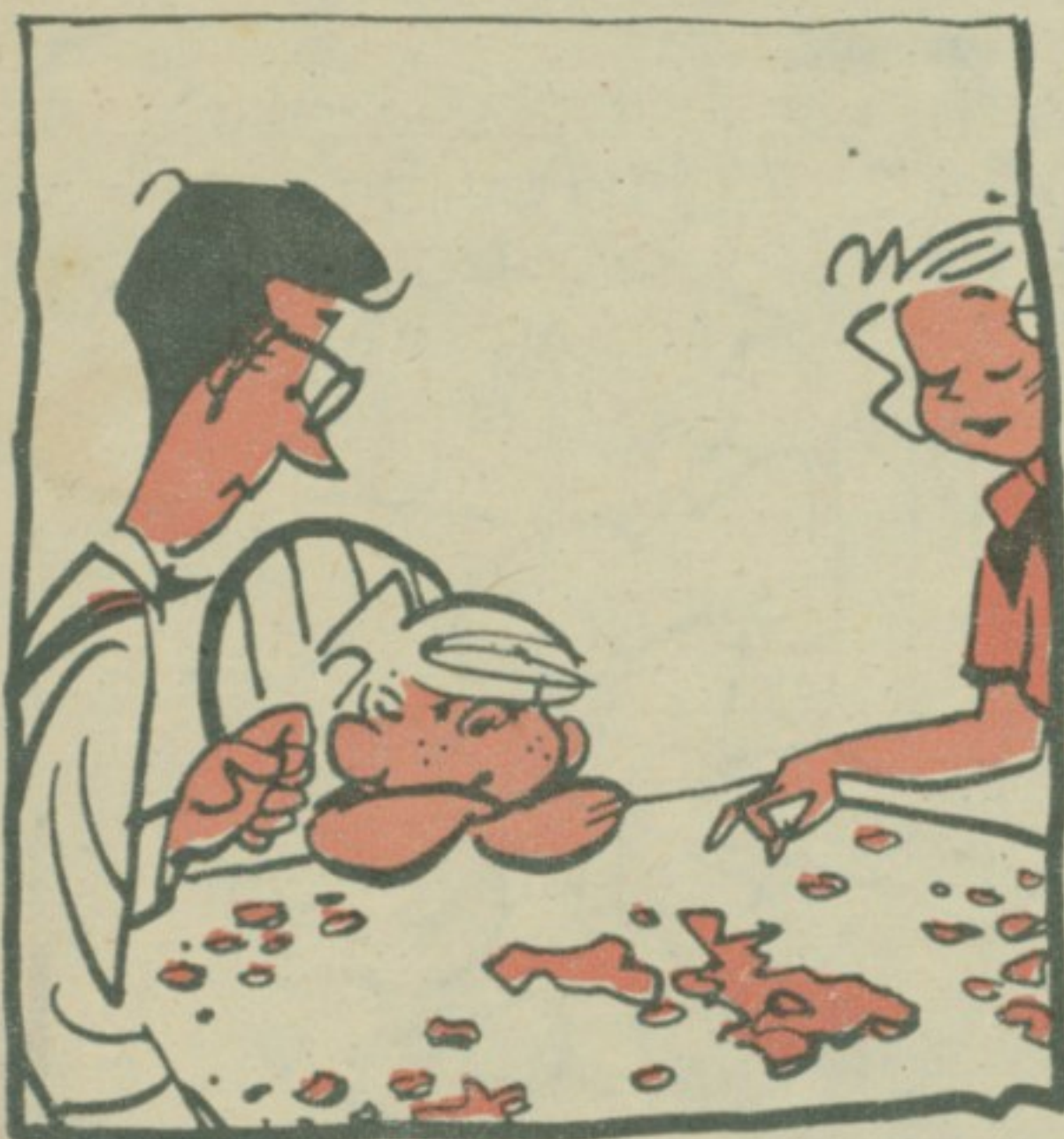

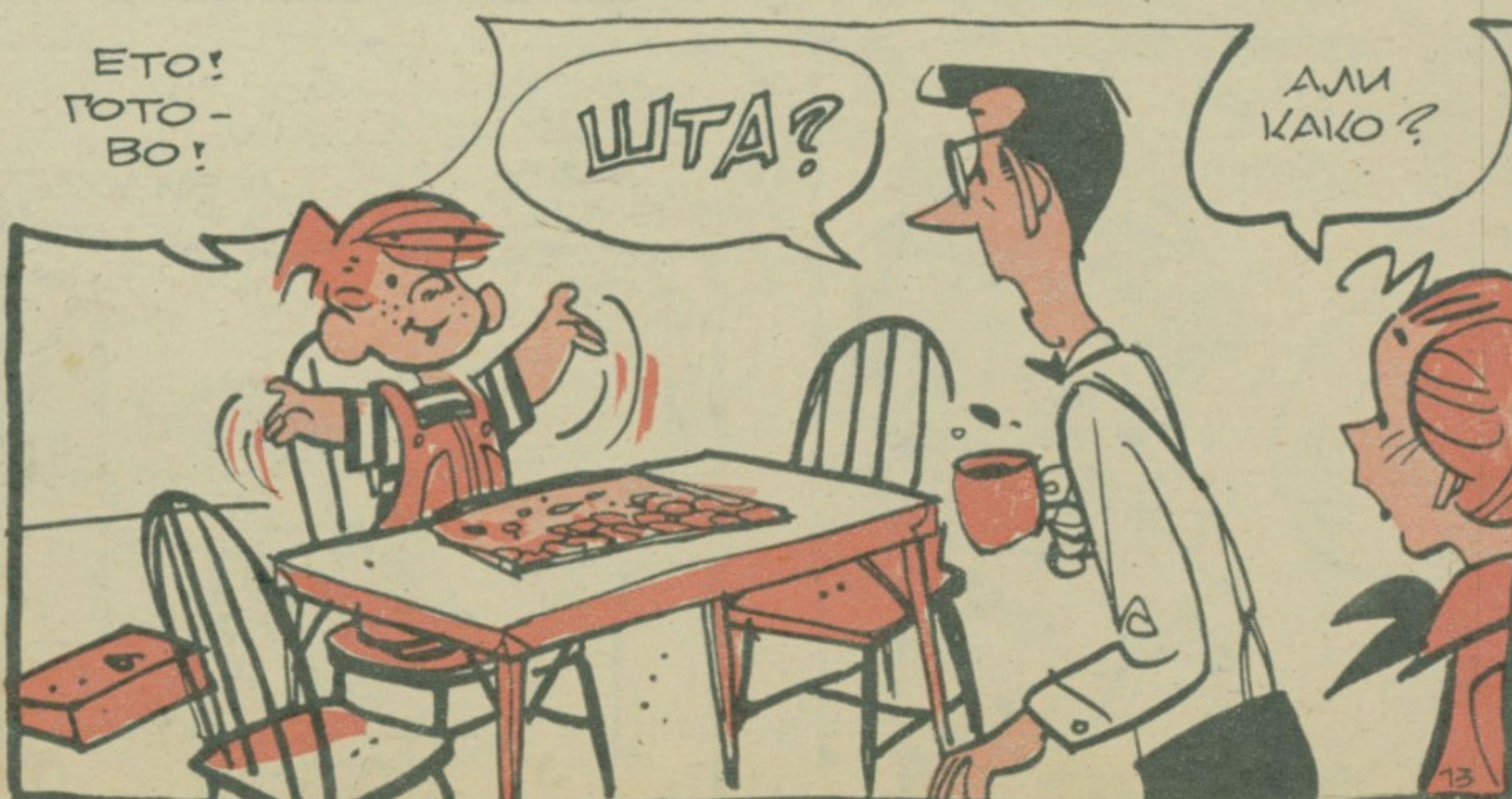
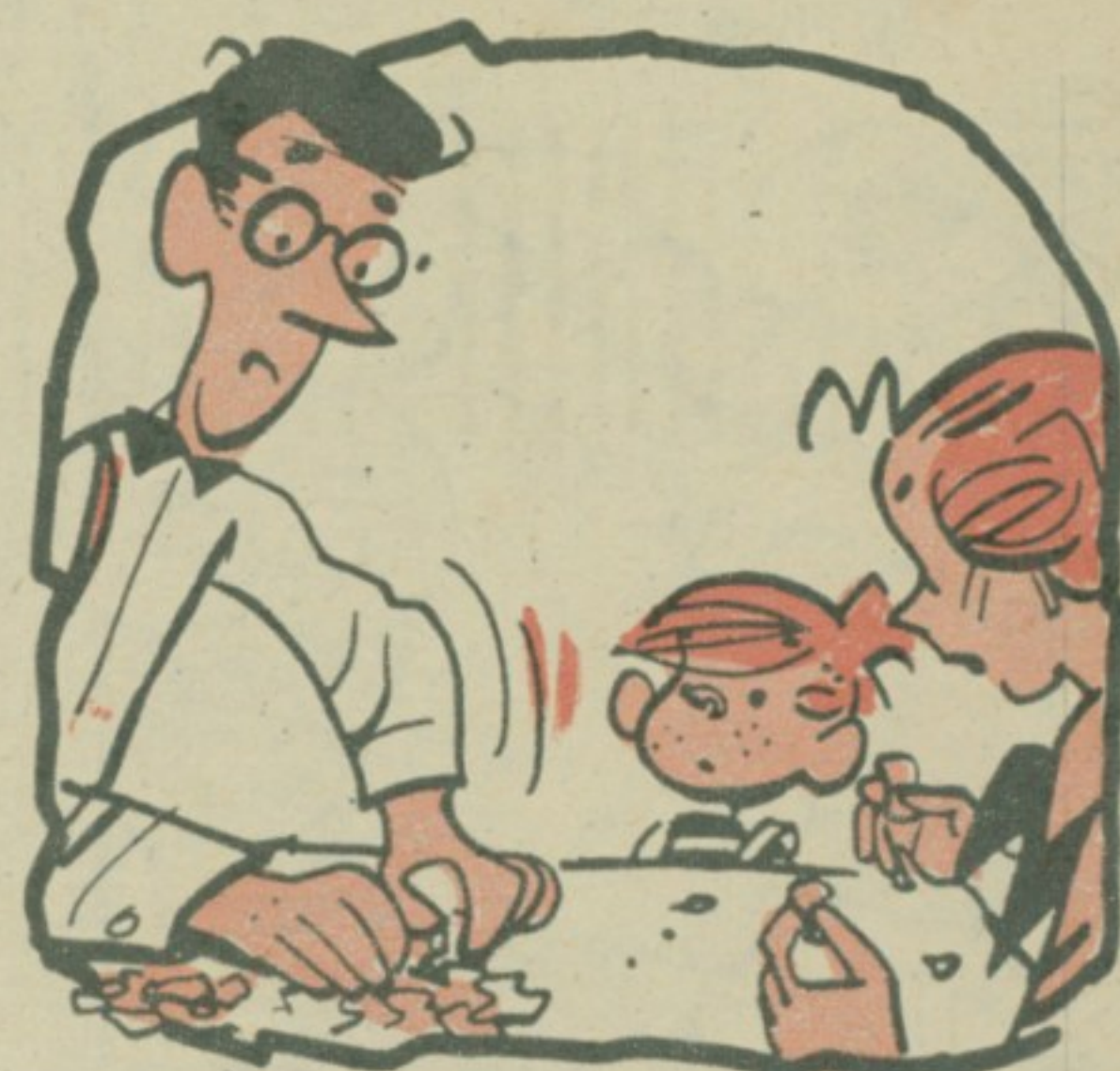
Денис ЋЕТНИК

ВЕЛИКА СЛАГАЛИЦА

ДОЛАЗЕ ИНДИЈАН- ЦИ!

МОРАМ ПО ОРУЖЈЕ
ПРЕ НЕГО ШТО
НАС НАПАДНУ!

КАКВА
МАШТА!

АХА!
НИЈЕД-
НОГ ИН-
ДИЈАНЦА
НЕМА НА
ВИДИ-
КУ!

ЗАКЉУЧАЈ ВРАТА,
МАМА! СПУ-
СТИ РО-
ЛЕТНЕ!

НЕ
ГЊАВИ,
ДЕНИ-
СЕ!

ЧУЈ-
ТЕ
ОВО...

У ГРАДУ
СУ НЕКИ
ИНДИ-
ЈАН-
ЦИ!

ШТА?

РЕК'О
САМ ВАМ!
ВИДЕО САМ
ИХ КАКО
ПРОЛАЗЕ... ПУН
АУТОБУС!

ИНДИЈАНЦИ У АУТОБУСУ?
ЗАР НИСУ НА КОЊИМА И ЗАР
НЕ МАШУ ТОМАХАВ-
ЦИМА?

ДЕ-
НИС ЈЕ У
ПРАВУ, МИЛА!

ТИ ИНДИЈАНСКИ
ДЕЦАЦИ СУ ИЗ ДРИ-
ЗОНЕ И ПРИРЕЂУЈУ
ПРЕДСТАВУ НА
ШКОЛСКОМ ИГРАЛИ-
ШТУ!

РАТНИЧКЕ
ИГРЕ, КЛАДИО
БИХ СЕ!

ДА! РАТНИЧКЕ ИГРЕ И ИГ-
РЕ С ОБРУЧЕВИМА... И ИГРУ
ОРЛОВА... И СВАШТА ЈОШ!

И МИ
ЋЕМО ИМ
ТО ДОЗ-
ВОЛИТИ??

СВАКАКО! БОРБЕ КАУБОЈА
И ИНДИЈАНАЦА ПОСТОЈЕ
ЈОШ САМО У ФИЛМОВИМА
И НА ТЕЛЕ-
ВИЗИЈИ!

СТВАР.
НО?

НАЈЗАД, ДЕНИСЕ... ИН-
ДИЈАНЦИ СУ ПРВИ
АМЕРИКАНЦИ!

ОЗБИЊ-
НО?

ЈЕ Л' ИМ ОНДА
КРИСТИФОР КОЛУМ-
БО БИО ОТАЦ?

ОВИ ДЕЧАЦИ ПРЕДСТАВЉАЈУ ШКОЛУ ЗА ИНДИЈАН-
СКУ ДЕЦУ У АРИЗОНИ! У ТУ ШКОЛУ ИДЕ 400 ДЕЧАКА
И ДЕВОЈИЦА ИЗ ПЛЕМЕНА АПАЧА, ПАПАГО,
НАВАХО И ПИМА...

ОНИ ЋЕ ВАМ ПРВО ПРИ-
КАЗАТИ ИГРУ У КРУГ,
НАЈСТАРИЈУ
НА ОВОМ
КОНТИНЕН-
ТУ!

БУМ ДХ-ЈАХ!
БУМ БУМ ДЈ-ЈАХ!

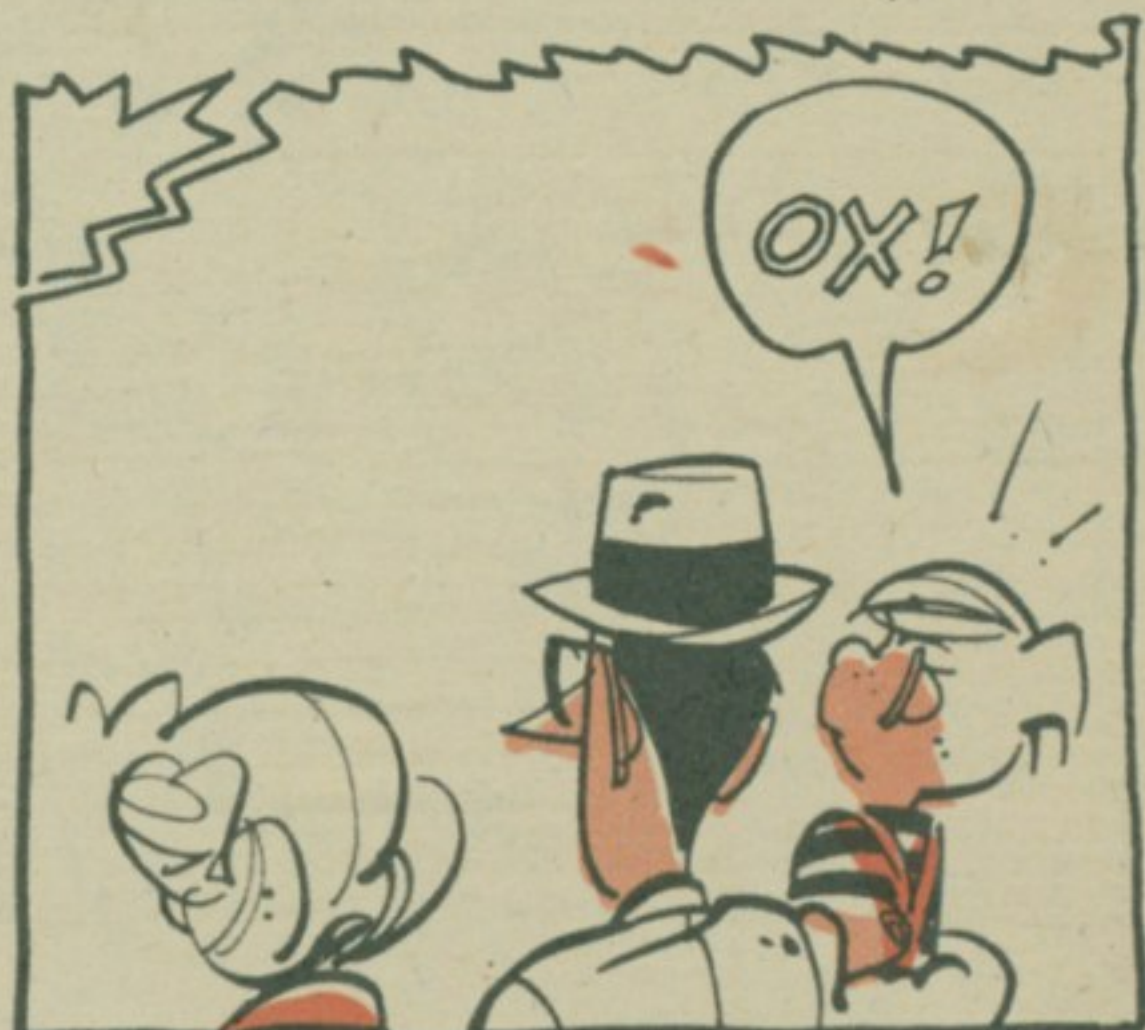
ИХ! ОВАКО
ИГРАЈУ
ДЕВОЈ-
ЦИЦЕ!

ЋУТИ
И ПЛЕ-
ДАЈ,
ДЕНИСЕ!

А САД ЋЕ ИЗВЕСТИ
ИГРУ РАТНИКА!

ОХ!

ПУСТИ МЕ! ЗНАО
САМ ЈА ДА ЋЕ БИТИ
ГУЖВЕ! ПОГЛЕДАЈ
ИМ САМО ТОМА-
ХАВКЕ!

ОНИ
САМО
ИГРАЈУ,
ДЕНИ-
СЕ!

А САДА ЋЕ ВАМ ОВАЈ ДЕ-
ЧАК ИЗ ПЛЕМЕНА АПАЧА
ИЗВЕСТИ ИГРУ СОБРУЧЕ-
ВИМА! ИГРА
ЗАХТЕВА
ВЕЛИКУ ВЕ-
ШТИНУ!
НЕКАДА ЈУ
ЈЕ ИЗВОДИО
МЛАДИ РАТ-
НИК ДА БИ
СЕ ДОПАО БУДУ-
ЋОЈ НЕВЕСТИ
И ЊЕНИМ
РОДИТЕЉИ-
МА!

САМО СЕ
ДЕВОЈИЦЕ
ИГРАЈУ ОБ-
РУЧЕВИ-
МА!

ОЋЕШ ЛИ
УЋУТА-
ТИ?

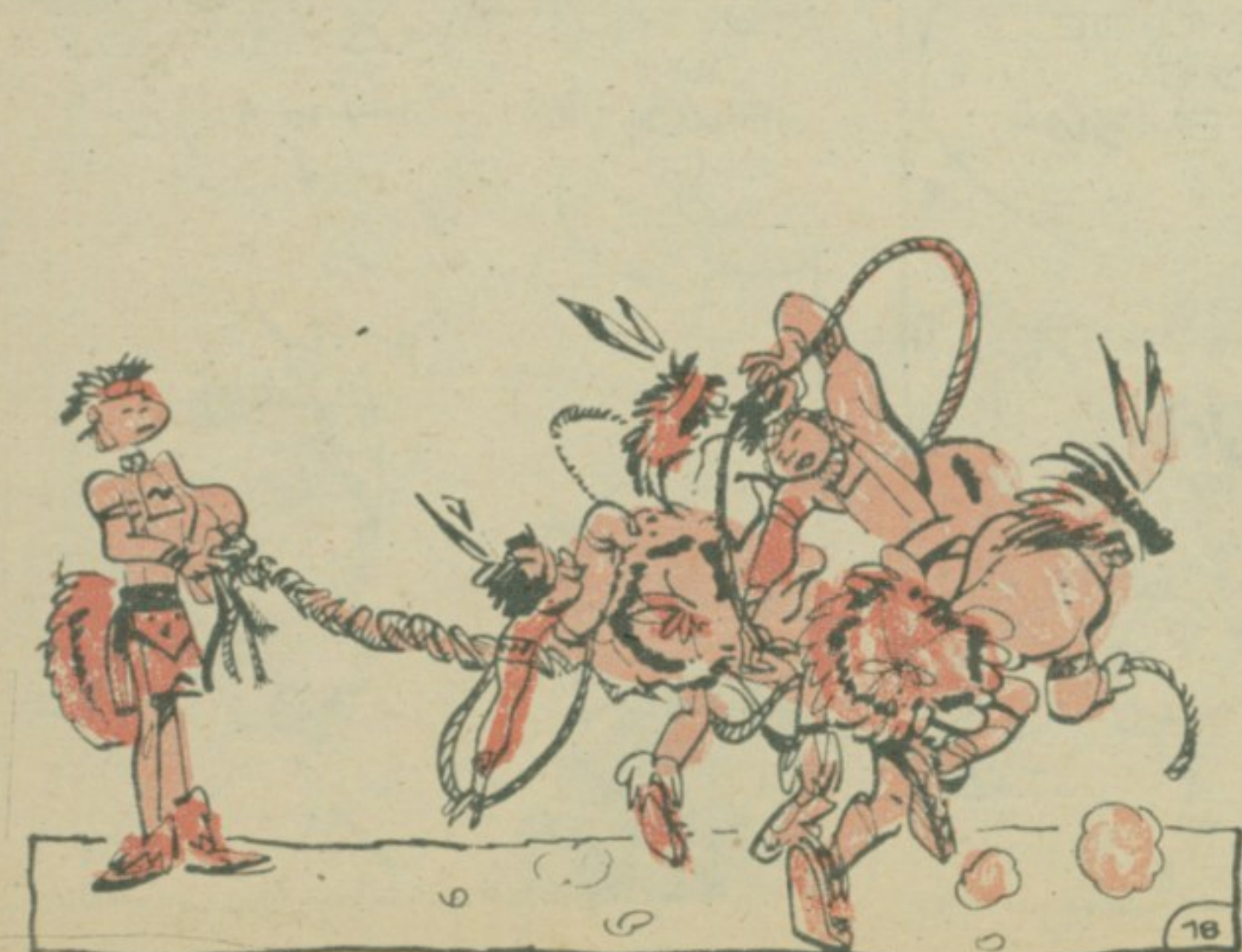
ХЕЈ! ПРИЛИЧНО ЈЕ
ВЕШТ! МОГЛО БИ
И НА ТЕЛЕВИЗИ-
ЈУ!

ВЕЋ
ЈЕ
БИО,
СИН-
КО!

СТВАРНО?

А ОВО ЈЕ ОПРОШТАЈНА ИГРА! НАДАМ СЕ ДА
ВАМ СЕ НАШ ПРОГРАМ
СВИДЕО!

ХАУГ!
ЈА
ПРИ-
ЈА-
ТЕЉ!
ХАУГ!

НАШАЛИ
СЕ
МАЛО
С
ЊИМ!

БЕ-
ЛИ
ДЕ-
ЧАК
ГО-
ВОРИ-
ТИ
ЈЕ-
ЗИКОМ
ЗМИ-
ЈЕ!

НЕ!
ЧАСНА
РЕЧ!
ЈА
ПРИЈА-
ТЕЉ!

ОН-
ДА
МИР!
ХАУГ!

И
ЈА
САМ
ЗА
МИР!
ХАУГ...
АХ!

ЗАШТО СИ
СЕ ВРА-
ЋАО, ДЕ-
НИСЕ?

ДА СЛО-
ПИМ МИР
С ЊИМА!
ТРЕБА БИ-
ТИ ПРЕДО-
СТРОЖАН!

КРАЈ

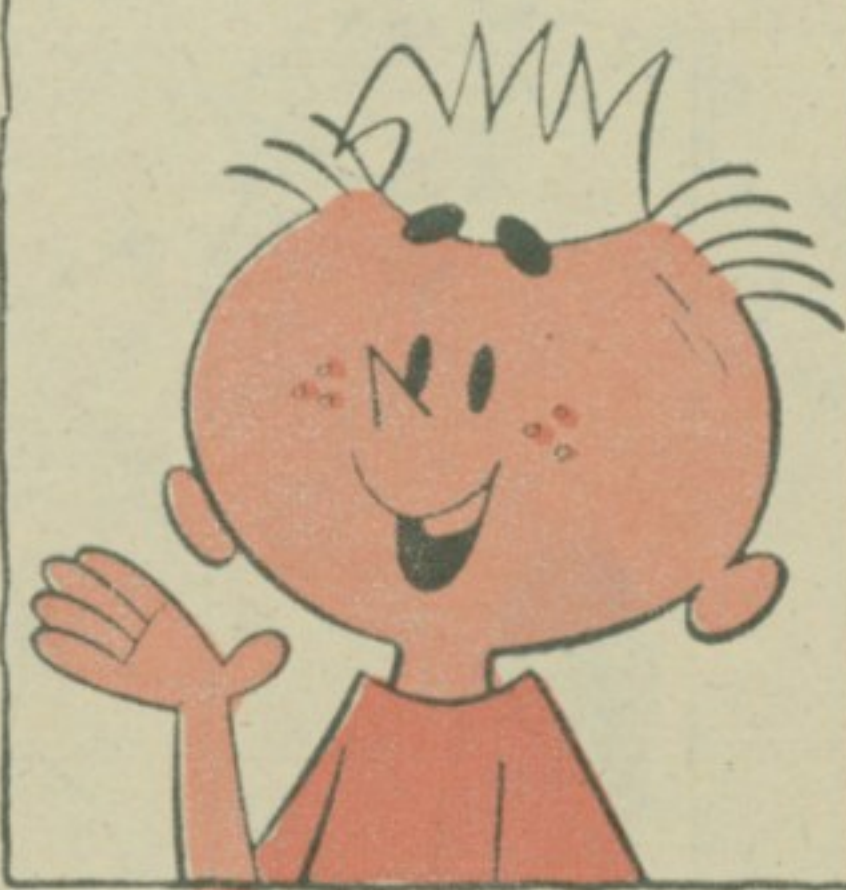
КЛИКЕРЧЕ:

СЈАЈНА ТИ ЈЕ
ТА КУЋИЦА НА
ДРВЕТУ, КЛИ-
КЕРЧЕ!

АХА! И МЕ-
НИ СЕ СВИ-
ЂА!

САВ
КОМФОР...

ВЕРАНДИЦУ,
ВЕЛИКИ
ПРОЗОР...

ЛЕСТВИ-
ЦЕ ОД УЖЕТА,
ТАБЛУ ДА ЈЕ ДЕ-
ВОЈЧИЦАМА
ЗАБРАЊЕН
ПРИСТУП!

ЗА
ДЕВОЈЧИЦЕ
ЗАБРАЊЕНО

НА СВЕ
СИ
МИСЛИО,
ДРУГАР!

НИСАМ
БАШ НА СВЕ!
ЗАБОРАВИО
САМ
ВРАТА!

ДЕНИСОВ САЧ

'ОЋУ ДА СА
МНОМ СПАВА-
ЈУ И ЈАЈА ОД
ЧИКОЛАДЕ!

НИ
ГОВОРА,
ДЕНИ-
СЕ!

ДА!
БАКА
ИХ
ЈЕ
МЕ-
НИ
ПО-
СЛА-
ЛА!

АКО БУДЕШ
ДОБАР
БАКИНА
КОКА...

НЕ,
АЛИ-
СА!

ДА
ЋЕ КОКА
СНЕ-
ТИ
ЈОШ?

ПА... ЈА...

ДО-
СТА,
АЛИСА!

ДА! БАКИНА
КОКА ЋЕ ОНДА
СНЕТИ ЈОШ
ПУНУ ВЕЛИКУ
КОРПУ!

ОХ!

ЗАР
ПОСТОЈЕ
КОКЕ
КОЈЕ НО-
СЕ ЈАЈА
ОД ЧО-
КОЛА-
ДЕ?

ДА... МИСЛИМ
ДА ПО-
СТОЈЕ!

ОБО-
ЈЕ
СТЕ
ЛУДИ!

ПА... МОРА-
ЛА САМ ДА
МУ ТАКО
КАЖЕМ!

ПА ДА! ТИ МУ
ПРИЧАШ ДА
ДЕДА МРАЗ
ЗАИСТА ПО-
СТОЈИ... САД
ЈОШ
И ОВО!

ШТО ТАКО
БУДИШ У
МЕНЕ, МЛА-
ДИЋУ?

ОХ! ТИ СИ
СИГУРНО БА-
КИНА КОКА!
НИСАМ ЗНАО
ДА КОКОШКЕ
УМЕЈУ ДА
ГОВОРЕ!

ЈАСНО ДА
ГОВОРИМО!
УМЕМО ДА
КАЖЕМО
КО-КО-КО-ДА!

ТО ЗНАМ! АЛ'
НИСАМ ЗНАО
ДА УМЕТЕ
ДА ГОВОРИ-
ТЕ РЕЧИ!

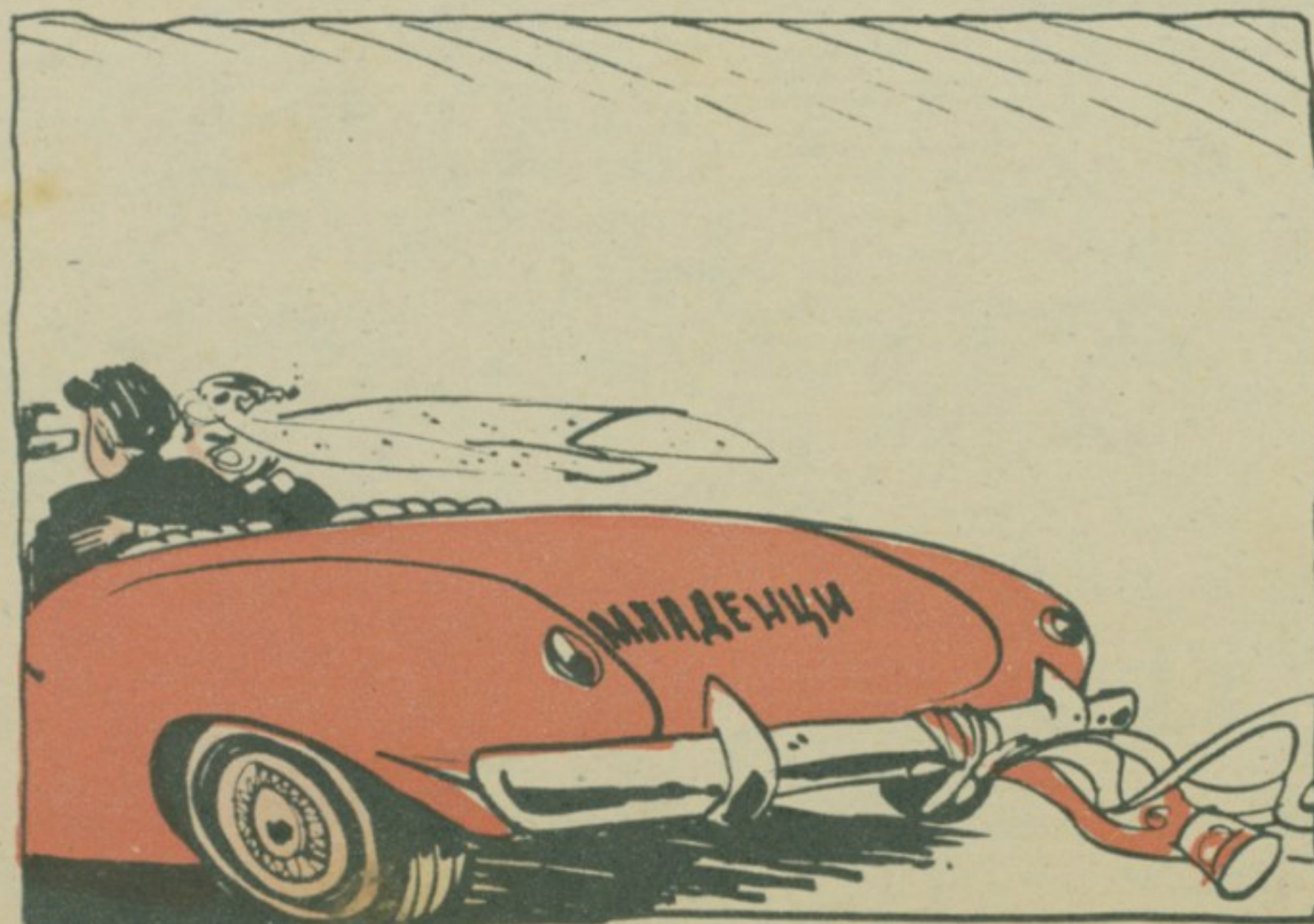
ЗАТО ШТО
НАС ТО
НИКАД НИСИ
НИ
ПИТАО!

ТА-
ЧНО!
НИ-
САМ!

ДЕНИС МЛАДОЖЕЊА

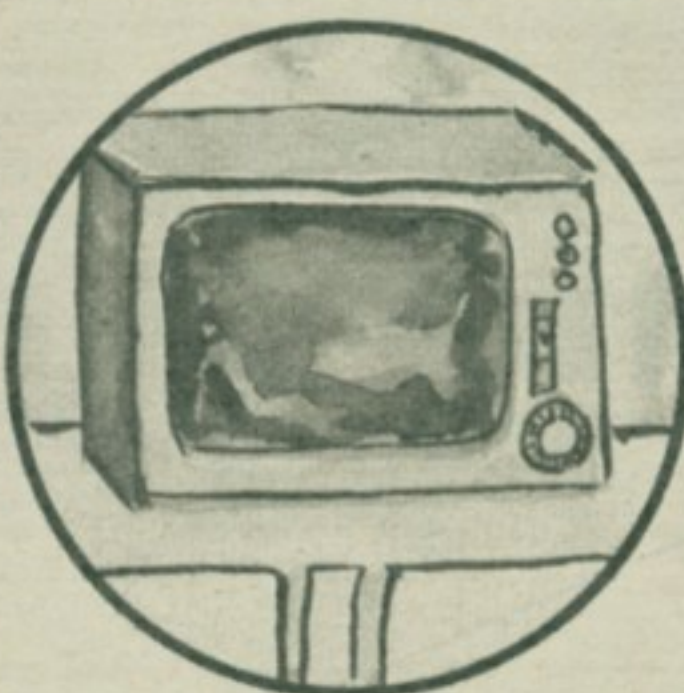
НАГРАДНА ИГРА
УПОЗНАЈМО ДОМОВИНУ
ДА БИСМО ЈЕ ВОЛЕЛИ
 БИЛО КОЈА КОМБИНАЦИЈА
 20 ПРАЗНИХ КЕСИЦА
 НЕГРО БОМБОНА И
 ЛЕШНИК КАРАМЕЛА
 ОМОГУЋАВА ВАМ
 ЈЕДНУ ОД 1755 НАГРАДА

за школе

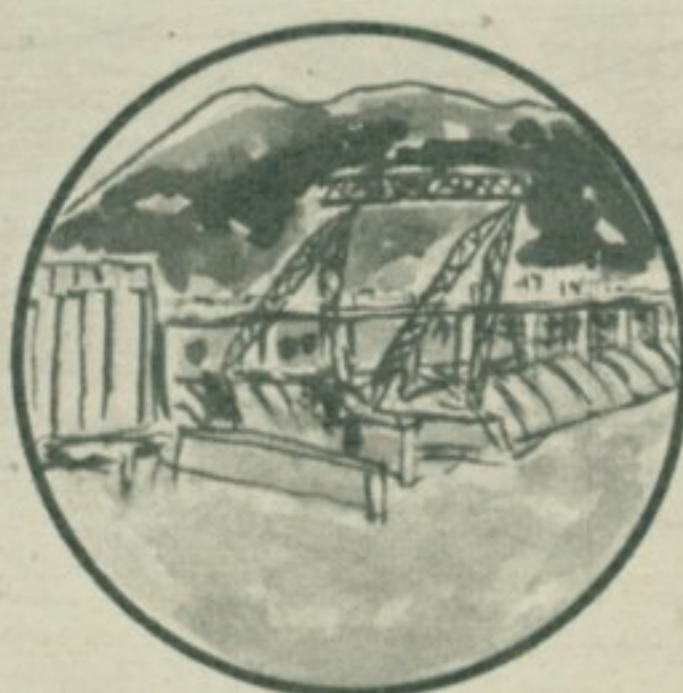
за појединце

НАГРАДЕ

10x

707x

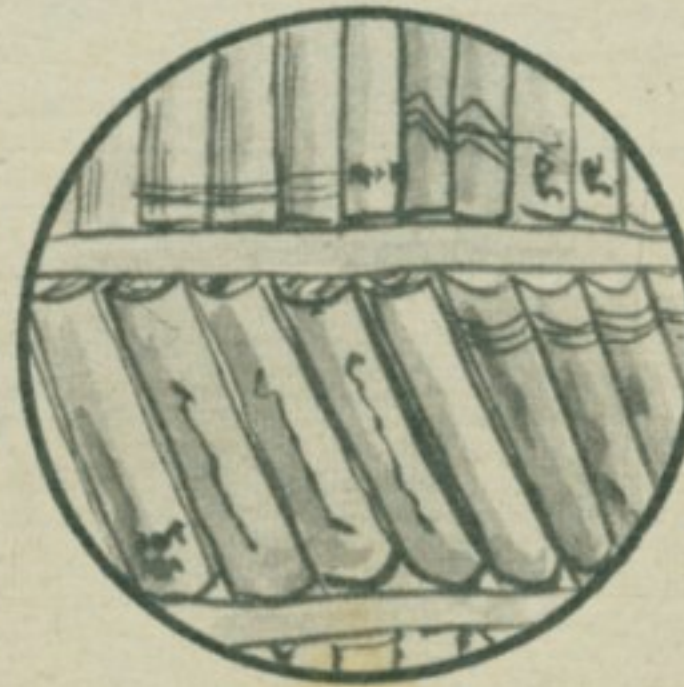
1x

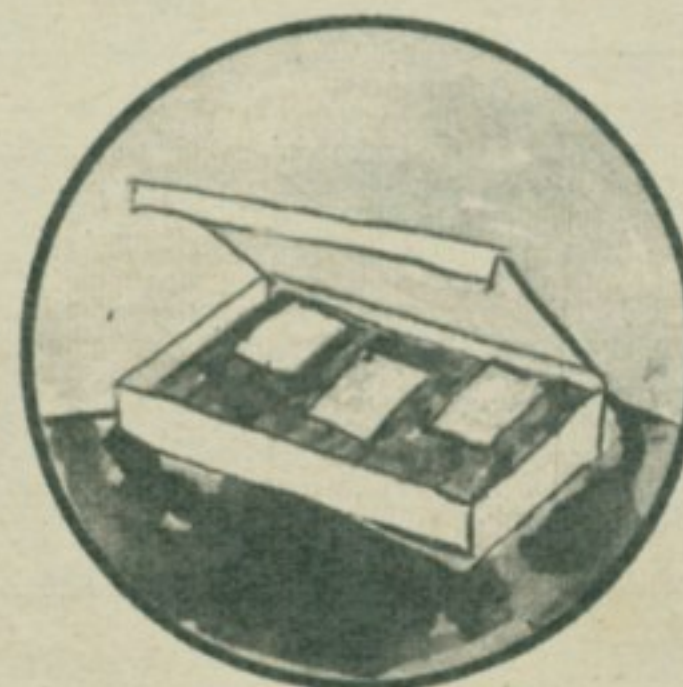
300x

30x

707x

Pionir

ИНДУСТРИЈА ЧОКОЛАДЕ И БОМБОНА
 СУБОТИЦА

DIZAJN DEKO-SUBOTICA

ДОЖИВЉАЈИ ИБН ТУПА

ИКС ИПСИЛОН ЈЕ НАПУДЕРИСАО
ТУЦЕ И ОНИ СЕ
ВРАТИШЕ...

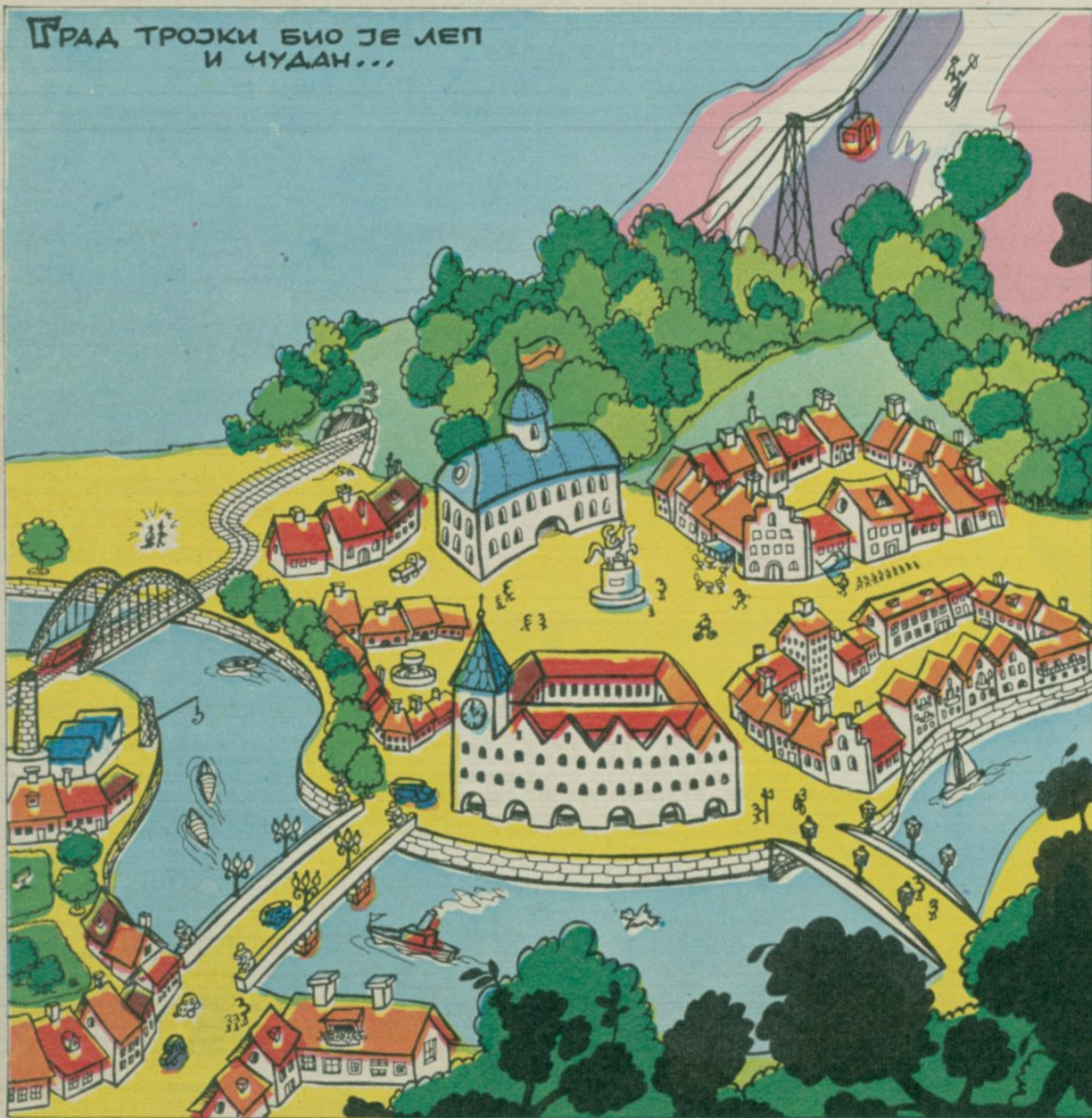

... У ДОБА КАД СУ БИЛИ ДОБРЕ
И НАПРЕДНЕ БЕБЕ.

МУСА И ИКС ИПСИЛОН
МОГЛИ СУ МИРНО
ДА НАСТАВЕ ПУТ
КА ГРАДУ
ТРОЗКИ...

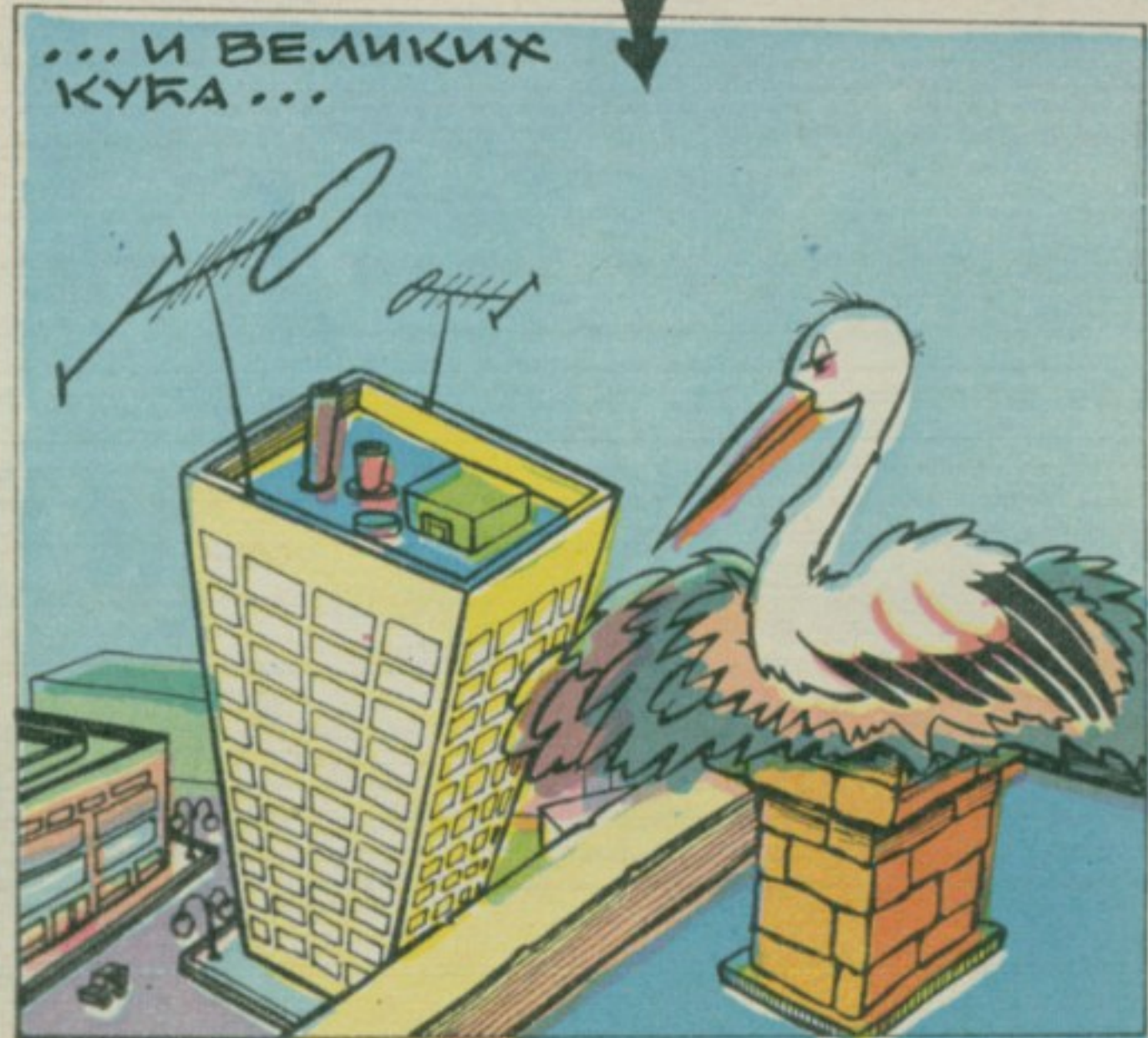
ГРАД ТРОЗКИ БИО ЈЕ ЛЕП
И ЧУДАН...

... СА МНОГО МАЛИХ...

... И ВЕЛИКИХ
КУЋА...

... СА МНОГО
РАЗЛИЧИТИХ
ТРОЗКИ И
ТРОЗНИЦА
НА ЊЕНИМ
УЛИ-
ЦА-
МА...

... И ГРУПАМА "ТУЦЕТА"
КОЈИХ СЕ ТРЕБАЛО
ЧУВАТИ...

СВРАТИЋЕМО ДО МОЈЕ
ПРИЈАТЕЉИЦЕ "3x8".

ЛУЈ САВИН

Висио је над дубоком провалијом: за једну руку држао га је његов војник, а доле га свом сином вукао Зулу ратник. Француском престолонаследнику би

У прохладно мартовско јутро 1856. године Парижане су пробудиле топовске салве. Буновни становници главног града Француске трљајући очи бројали су плетуне: ... осамнаест, деветнаест, двадесет, двадесет један... Да су у том тренутку топови престали, значило би — цару се родила кћер. Али, груктање се наставило до сто првог плетуна и тако је свет на громогласан начин сазнао да су цар Наполеон III и царица Евгенија добили сина.

Сва деца рођена у Француској тог дана добила су скупочне поклоње, именована су три нова маршала Француске, помиловани многи политички и други осуђеници, а прогледано је кроз прсте и тада још младом, а касније чувеном листу "Фигаро". Заборављене су и ствари које је некад наред цару и због чега је заборављен и дозвољено му да поново излази. Кум малог престолонаследника био је шведски краљ, кума шведска краљица.

Мали Луј растао је уз васпитање и учитеље. Отац му је био заузет бригама како да ублажи незадовољство радника и само понекад умешао би се да укроти несташног дечака.

ИЗВИНИ СЕ!

Догодило се једном да је мали принц сипао војнику који је стајао на стражи драмље у чизму. Несрећни војник осећао се као факир почегник на постељи од ексера, али морао је да остане у ставу мирно, као кип. Кад је тата Наполеон чуо за овај подвиг свог сина, наредио је малом да се јавно извини војнику.

Царица Евгенија волела је свог сина али је у исто време била према њему необично строга. Њена реч се морала слушати. Кад је Лују било 11 година, он је једног дана из чисте обести почео да убеђује познатог астронома Леверјеа да је Земља четвртаста и, уопште, што год би овај рекао, дечак му се супротстављао. Леверје је само трептао и премештао се с ноге на ногу од нелагодности. У једну те "научне распре" случајно је наишла царица Евгенија и упитала их шта раде. Леверје јој је реферисао да му млади престолонаследник управо објашњава своје врло занимљиве напоре из астрономије и на вео их. Царица је праснула

ЧЕСТЕРКОМ

и кратко рекла да њен син говори преиспољне глупости и сместа га послала у кревет додавши да је то најбоља поука из астрономије коју у том тренутку може добити.

Али, све су то биле ситнице. У дубини душе Евгенија је имала само једну жељу: да њен син једнога дана постане цар Француске. То, међутим, није било баш најједноставније јер је у овој земљи за последњих педесетак година два пута укидана монархија. Чак је и њен муж Луј Наполеон Бонапарта четири године био председник Републике и тек 1852, искористивши незадовољство у земљи, извршио државни удар и прогласио се за цара.

МЕТАК ИЗ РУКАВА

Кад је избио француско-пруски рат 1870. године, престолонаследнику је било 14 година. Уз то, био је и веома нежан. Међутим, његова амбициозна мајка, журећи да свом сину прибави што пре ратно искуство, послала га је у борбу! Када су отац и син ушли у вагон за фронт, царица је са перона довикнула сину:

— Збогом, Луј, часно обави свој задатак!

— Извршиће га, свакако! — одговорио је уместо њега цар.

Заједно са оцем Луј је учествовао у бици код Сар

брикена 2. августа 1870. О томе је Наполеон III телеграфисао својој жени: „Луј је доживео ватрено крштење. Налазили смо се у првим линијама фронта. Он је сачувао један метак који му је прошао кроз рукав и зарио се у песак иза њега. Био је веома храбар и хладнокрван!“

Царица је дала да се депеша објави у штампи. Али, Французи су је примили веома хладно: било им је већ доста цара Наполеона. Његове рђаве владавине и војске која је трпела поразе од Немаца. На све стране изругивали су се бици код Сарбрикена а малом Лују издевали подруглава имена.

Зна се како се завршио француско-пруски рат. Наполеон III је поражен и заробљен код Седана 1. септембра 1870. године и збачен са престола. Француска је поново постала република.

Царица Евгенија успела је да побегне из Париза, некако се докопала Довија а одатле се по узбураном мору пребацила у Хестингс, у Енглеској. Ту се срела са сином који је са својим ађутантом стигао из Белгије. Настанили су се у Чизелхерсту, на пола сата од Лондона. Ту им се придружио и свргнути цар који је после примирја пуштен из пруског заробљеништва.

ШАНСУ НЕ ТРЕБА ПРОПУСТИТИ

Луј се уписао на Војну академију у Вулвичу и после три године завршио је као један од најбољих у класи. Волео је оружје и уопште ратничке вештине. У међувремену умро је Наполеон III и тако је млади артиљеријски официр постао глава династије Бонапарта и вођа њених присталица који су били доста бројни.

Од нежног дечака он је израстао у младог човека кога је притискала доколи-

ца. Премда је путовао по Италији, Скандинавији и другим земљама, било му је досадно. Хтео је да се опроба као ратник. Уз то, био је окружен углавном старијим људима који су само разговарали о прошлости, о славним временима и биткама. И баш тада 1879. године избио је рат на југу Африке.

До сукоба је дошло после граничних размирица између Трансвалске републике у којој су живели Бурри — потомци холандских насељеника у Јужној Африци — и краљевине Зулу црнаца. У овај спор умешала се Велика Британија, али уместо да га реши она је једноставно присвојила Трансвал. Краљ Зулуленда Сетвајо објавио је новим господарима рат. Године 1879. лорд Челмсфорд извршио је инвазију на земљу Зулу.

Француски ројалисти видели су у овим догађајима велику шансу за себе. Сад је време да њихов кандидат за престо коначно стекне војничку славу. Докони принц то је једва дочекао. Његова мајка у почетку се бунила, али је младић ипак успео да је убеди.

Војвода од Кембриџа послао је младог артиљеријског официра лорду Челмсфорду, главнокомандујућем енглеских трупа у суседном Наталу који је већ био британски, с ласкавим препорукама. Лују Бонапарти додељена је једна извиђачка чета.

Мада наоружани само копљима и стрелама, Зулу црнци нису били противници за потцењивање. Њихову храброст и вештину искусили су на себи најбоље Бурри а после њих и Британци.

СТРАШНИ ЗУЛУ РАТНИЦИ

Лујева чета налазила се у брдовитом крају у близини реке Умволоси. Управо су намеравали да се спусте према десној обали реке кад је дојурни Гобо, домородац који се борио на страни Енглеза, са вестима да се на отприлике два километра налази одред Зулуа од 500 људи. Знају да се британски војници налазе у близини и кренули су да их опколе и униште.

Луј је добро знао да са петнаест војника не може ништа да учини против 500 Зулуа који су извршни пешаци и прећи ће два километра док трепнеш. Преостало му је само једно: да побегне. Али, куда?

— Коос (старешино), има излаза — рекао је Гобо који као да му је читао мисли. — Овде се пут стрмо

пење навише. Ако успемо да се попнемо, а то није тако тешко, доћи ћемо до једног тежаца и затворити га великим каменом. Тада нико не може за нама!

Лујеви војници пожурили су узбрдо док је он заједно са Гобом остао у зачело. Кад је видео да непријатељ пристиже трком, Луј је схватио да нема избора и напустио се са својом винчестерком иза једног камена док му је срце грвало у грудима. Сачекао је док му се непријатељска претходница није приближила на 300 метара, нанишанио и опалио.

У КАЊОНУ СМРТИ

Још пре него што се дим из пушке развијао, Луј је видео како први Зулу, висок и витак ратник, подиже руке увис и пада. Зулу до њега застао је у месту од чуда. Очигледно, нису знали да пушка може да погоди с толике раздаљине. Луј је искористио забуну и успео да стигне своје војнике који су бежали главом безобзирце пред страшним црним ратницима.

Гониоци су, међутим, само мало застали а онда се још брже дали за Енглезима. Луј је успео да стигне до места на коме је почињао теснац. Ту га је чекао Гобо са још неколико људи. Спремали су се да на улаз у кањон навале велики камен.

Али, Зулу су већ пристизали и Луј се окренуо и почео да пуца немајући времена ни да нишани. Искористивши тренутну пометњу похитао је према улазу у кањон где га је чекао Гобо. Луј је ту морао да придржава своје војнике припремајући преко клизавог „прага“ јер су сви хтели да се што пре и што даље нађу од храбрих ратника који су бранили своју земљу. Био је довољан један непажљив корак па да се човек суноврати у амбис. Један Енглез из Лујевог одреда, сувише нестрпљив да се нађе на сигурном, доживео је ту судбину: уз језив крик суновратио се у провалију.

Дошао је ред и на Луја који је остао последњи. Гобо га је таман ухватио за руку да би га повукао горе, кад је једно оштро копље прошишало тик крај принчеве главе. Друго га је такође промашило и одлетело у провалију, а треће му прошло кроз раширене ноге.

Док га је Гобо вукао нагоре, појавио се изненада један Зулу ратник; дочепао му леву ногу и снажно га повукао надоле. Гобо је био

снажан, али Зулу је био и виши и јачи. Луј је извукао револвер и нанишанио низ своју леву ногу. Одјекнуо је пуцањ, онај доле, вероватно рањен, пустио га је.

Луј ускочи у теснац и љули навалише камен. Најзад су били безбедни.

Принцу је већ било доста ратовања. Али његове присталице хтеле су да се он по сваку цену врати у Европу славан.

КЕРИ НИЈЕ ОДРЖАО РЕЧ

Првог јуна чста којом је командовао капетан Хенри Кери, а у њој се налазио и француски принц, кренула је у уобичајено извиђање терена. Луј је имао задатак да са још једним војником извиди сам један део терена и нађе се са Керијем и осталима на уговореном месту. Међутим, Кери није одржао реч, није сачекао Луја и вратио се у логор не водећи рачуна о свом официру.

Пошто га није затекао, Луј је са својим пратиоцем пошао у правцу утврђења на граници Трансвала и Зулуленда. При повратку војник је угануо ногу и принц га је морао оставити у скровишту а сам је пошао да потражи помоћ. Није далеко одмакао кад је нашао на јаку заседу Зулу ратника.

Сами Зулу причали су касније да се млади официр храбро борио и да је успео да убије два противника и неколико рани. Али, и њега је погодило једно копље, чувени асегаји Зулу ратника.

Тек после неколико дана енглески војници пронашли су његов леш на дну једне камене увале.

Ковчег са посмртним остацима несусебног Наполеона IV стигао је у Енглеску и сахрањен је у Чизелхерсту где му је британска армија приредила погреб уз све војне почасте.

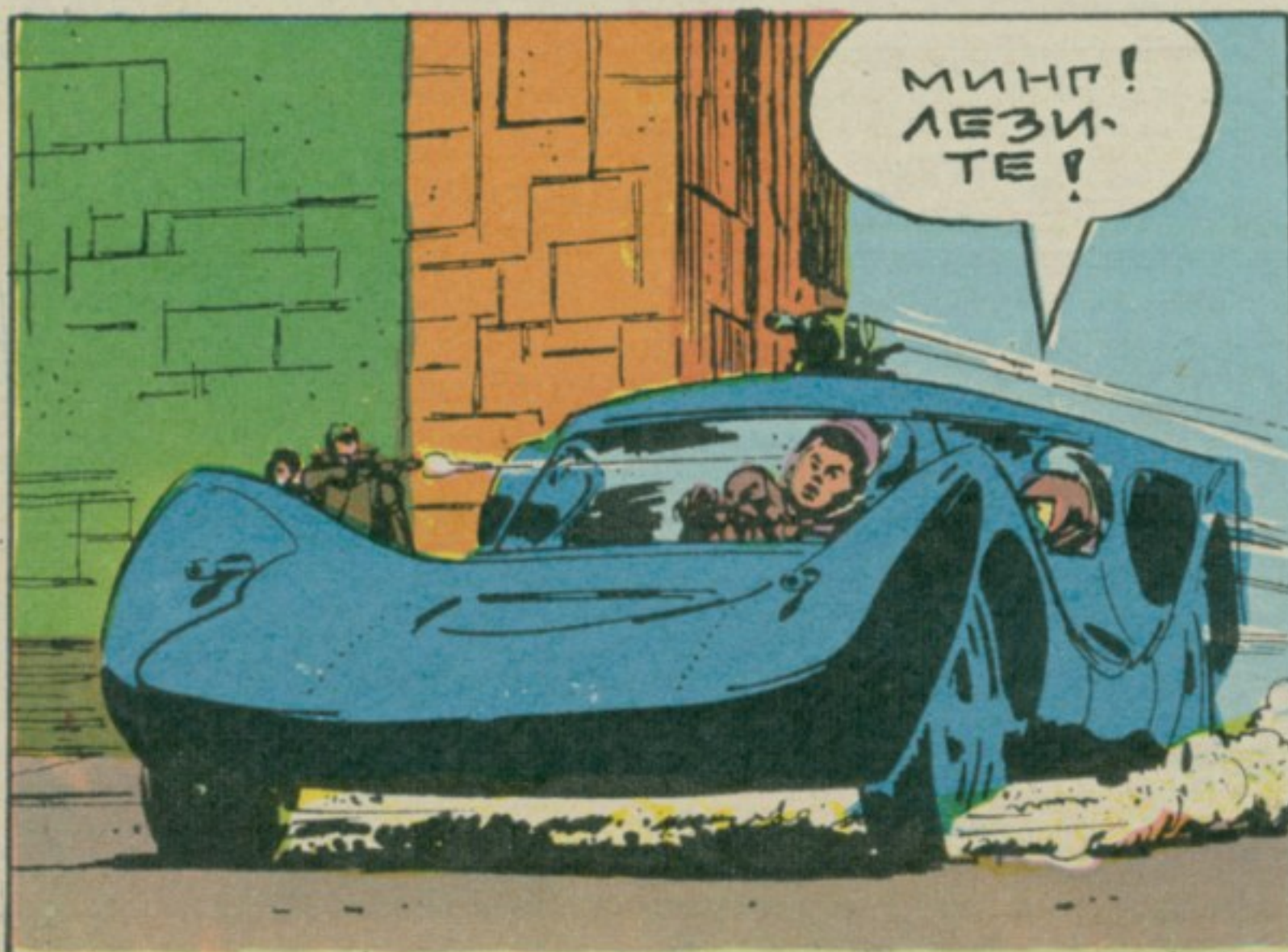
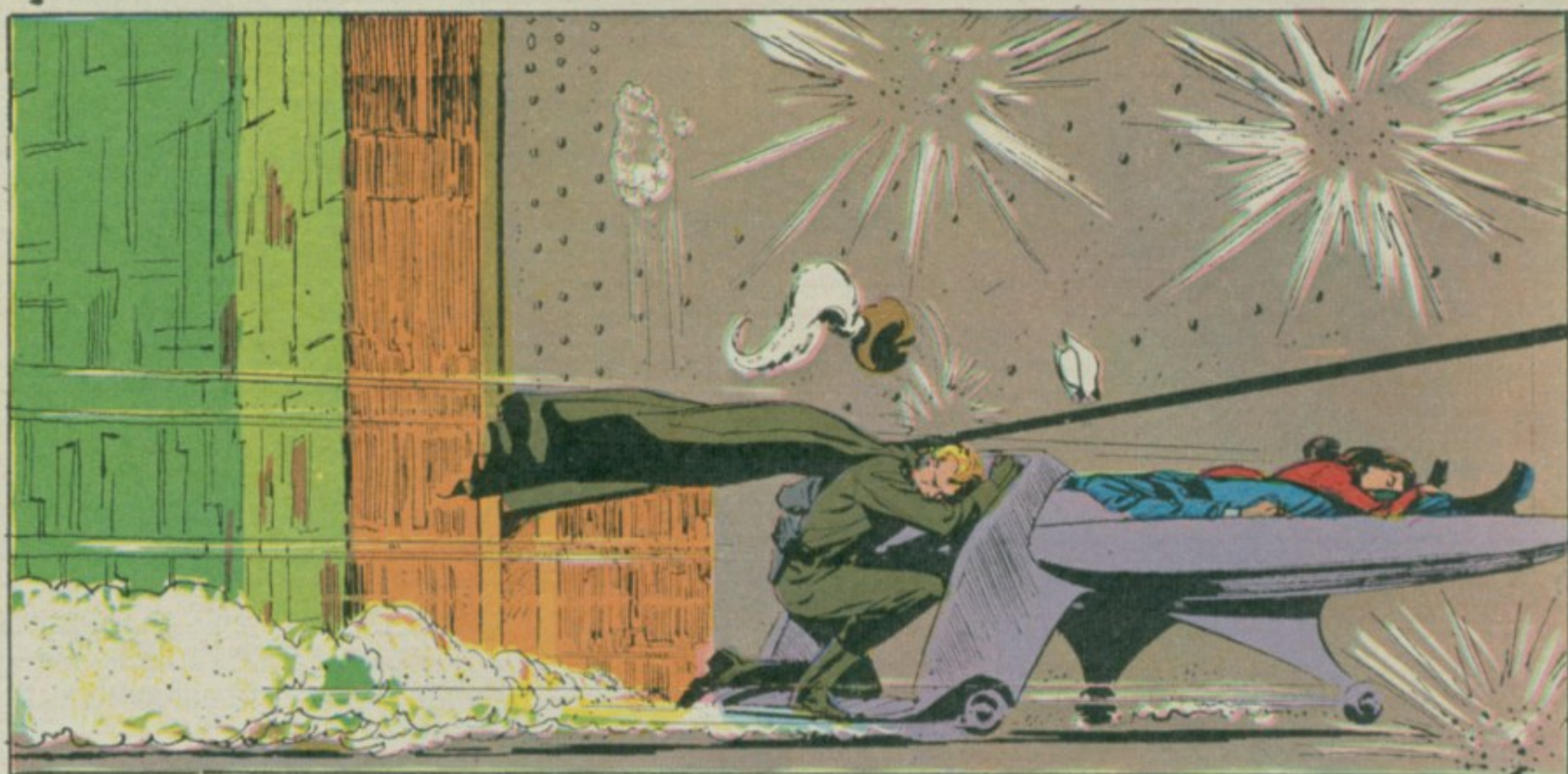
Његова мајка Евгенија замало није полудела.

* * *

И поред храброг отпора Зулу ратника Енглези су успели да заузму њихову земљу и припоје је Британској Империји. Данас се Зулуленд налази у саставу Јужноафричке Републике а некада горди ратници Зулу (Банту црнци) живе бедно у одвојеним резерватима.

Don
BARRY

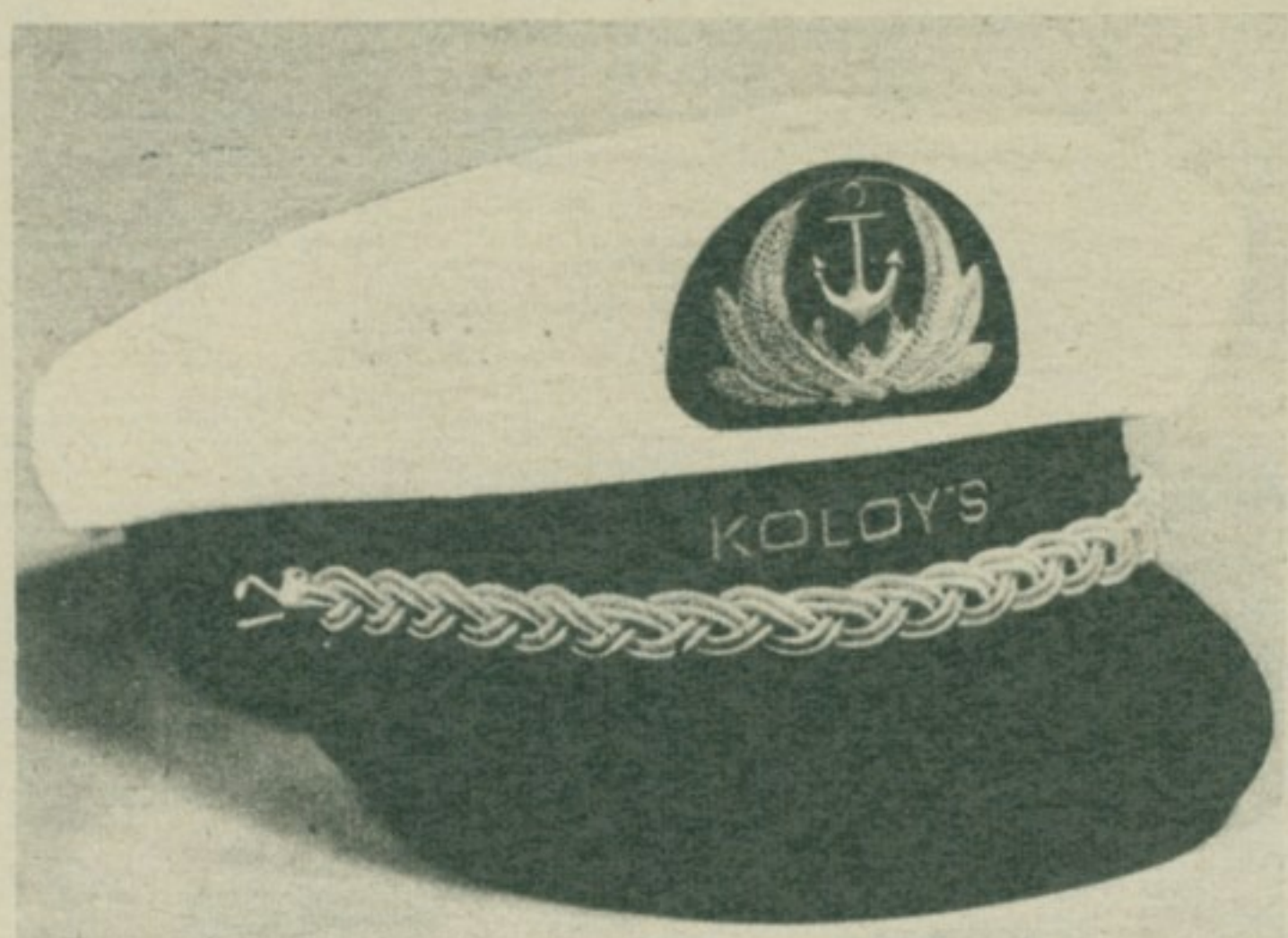
ФЛАШ ГОРДОН

УДАЊЕ СЕДМИЦЕ: МИНГ ЈЕ РАЊЕН!

Kolinska

КАПЕТАНСКУ КАПУ ЗА СВАКИ ПОПУЊЕНИ АЛБУМ

Постани капетан KOLOY'S морнарице!

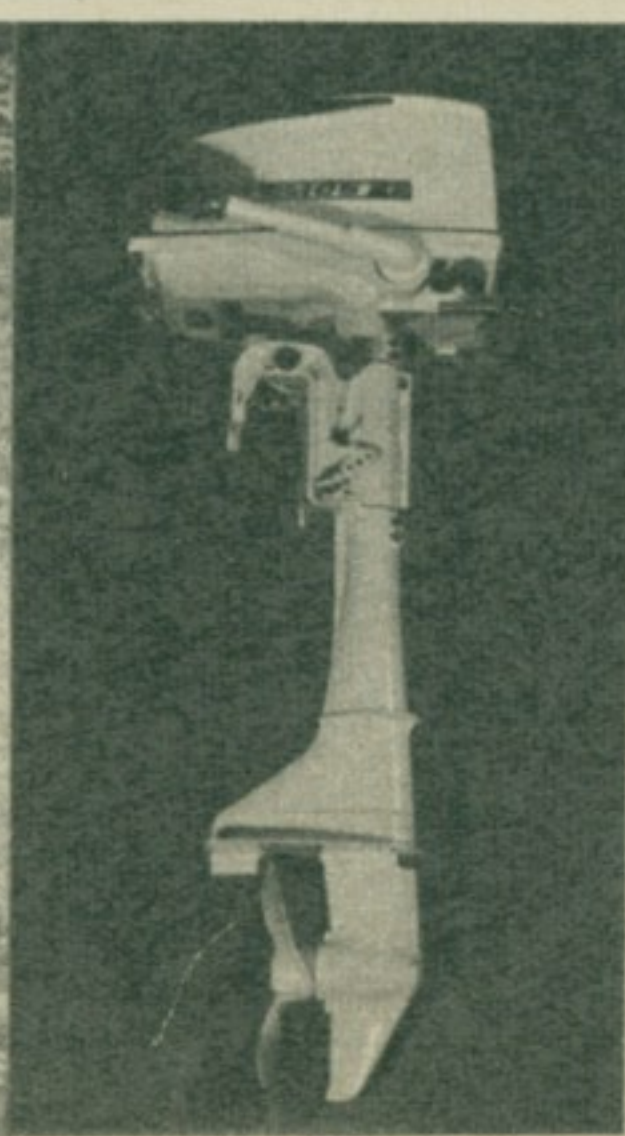
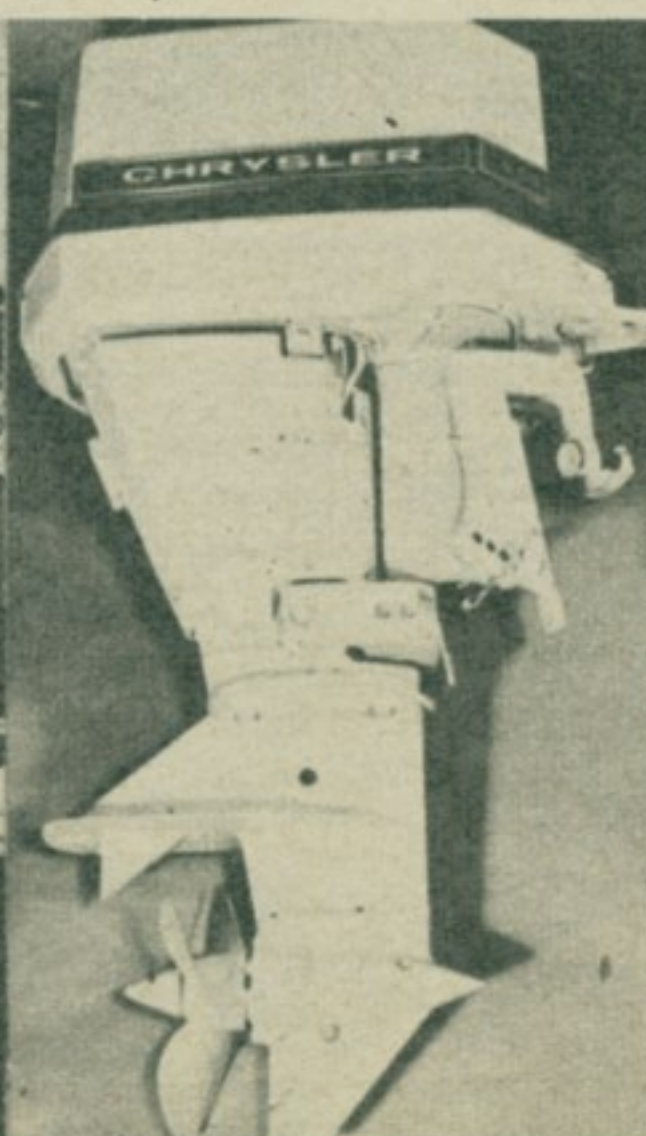
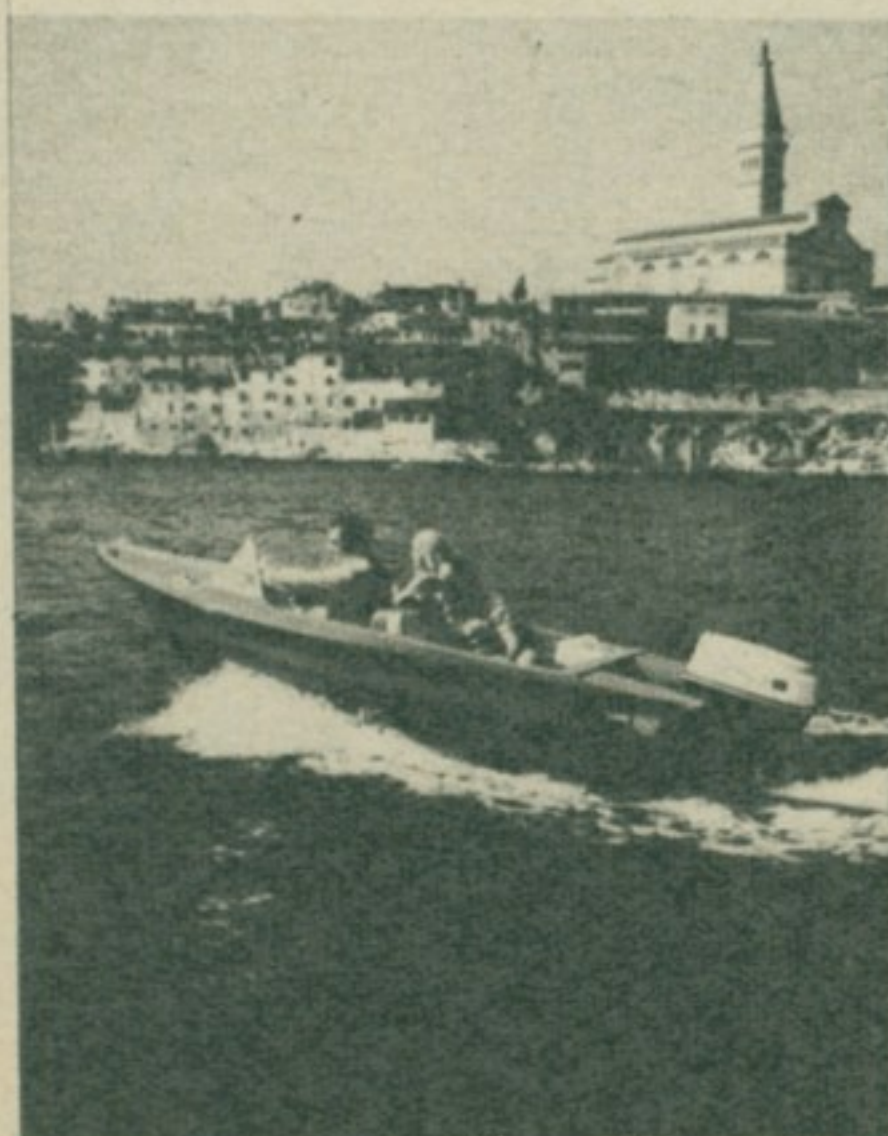
НАГРАДЕ У ОВА ДВА ИЗВЛАЧЕЊА:

2 ГЛИСЕРА ЕЛАН GT 400
СА МОТОРОМ КРАЈСЛЕР 35 КС

10 ГУМЕНИХ ЧАМАЦА МАЕСТРАЛ
4 СА МОТОРОМ ТОМОС 4 КС

1. ИЗВЛАЧЕЊЕ 15.5.1974
2. ИЗВЛАЧЕЊЕ 15.5.1975

1000 ПОДВОДНИХ
МАСКИ СИРЕНА

ИСТОРИЈА НАШЕГ СВЕТА

ПОЛИНЕ

7

МЛАДА КРАЉИЦА — На острву Самоа поглавице бирају најлепшу и најбољу девојку која ће до удаје бити таупо — незванична и некрунисана краљица. Она је, у ствари, особа за репрезентацију и њена је дужност да дочекује угледне госте, служи их јелом и пићем, указује им почаст. Она прва почиње игру док остале девојке седећи чекају на њен знак. Али, слобода јој је ограничена, увек је прати нека старија жена, а мужа јој бирају поглавице водећи рачуна о економским и политичким интересима племена.

8

КОКОСОВ ОРАХ — Основна храна је таро, биљка која личи на наш купус или кељ. Гаји се у брдима где је шума раскрчена. У бербу крећу сви заједно снабдевени ножевима којима ваде таро из земље и чисте

10

СВЕ ОД ОКА — Када Полинежанин жели да подигне кућу, мора да погоди мајсторе — тафугас. Уговор се прави на реч коју ниједна страна неће погизати. Мајстори добијају храну, смештај и договорене намирнице и новац. Власник одлучује да ли ће кућа бити кружна или правоугаона, све остало посао је тафугаса. Они су прави вештаци свог заната и мада не употребљавају метар никада не греше у пропорцијама и одмеравању. По завршеном послу власник приређује свечаност захвалности и позива у госте читаво село.

11

У КЛОПЦИ — На чувеном острву Бора-Бора једном годишње, предкишни период, приређује се риболов помоћу камења који је својевремено описао капетан Кук. То је велики догађај за цело село. Жене

ЕЗИЈА

ЛЕПОТИЦА ТАУПО

му корен. Друга важна биљка је кокосов орах који се сматра поклоном с неба: његово млеко веома је хранљиво и укусно, из осушеног меса добија се уље, кора одлично гори, а од влакана праве се јаки конопци. Еластично дрво незаменљиво је за грађење кровова.

9

КРОВ ДРАГУЉ — Типична кућа у архипелагу Самоа је фале, веома љупка кружна колиба изолована од песка ниском фино урађеном дашчаном платформом. Кров, прави драгуљ без и једног јединог ексера, не пропушта воду захваљујући покривачу начињеном од лишћа шећерне трске уместо црепова. Километри и километри јаког конопца од кокосових влакана држе читаву конструкцију. Главни подупирач крова је стубац коме Полинежани придају религиозно значење.

и деца држе у плићку огромну мрежу, мушкарци се извозе на пучину и на знак старешине ударају по води камењем везаним за конопце терајући преплашене рибе према обали — у клопку. Круг се сужава и мушкарци излазе из чамаца и рибе довршавају харпунима.

12

ХАВАЈСКЕ ГИТАРЕ — Надалеко су познате полинежанске игре и музика, њихове флауте од бамбуса и тамбуре и гитаре од коже морског пса. Игра се најчешће састоји из покрета руку и тела у месту, а некад се изводи и седећи. Многим играма Полинежани „причају“ своју историју, сцене из живота, легенде. Најпознатије игре, које су освојиле и Европу, су тамуре и хоеана. Мушкарци и жене одевени су за време игре у чувене море, живописне сукњице од лишћа украшене жу тим шкољкама. Око врата носе цветне венце.

КРАЈ

Петком у Забавнику а понедељком на Радио-Београду I, у емисији ВЕЧЕ УЗ РАДИО, најбољи певачи, ансамбли и хитови!

ХИТ

страна

ПЕСМА НЕДЕЉЕ

АЉЕНДЕ 73.

Текст и музика: Маријан Секулић

Изводи: аутор

Док вани митинг бучи
мој Аљенде
у соби сједи.

Прича ми причу,
причу о смрти
мој Аљенде.

Том свијету хтио бих рећи:
та слобода
и моји људи
крваво писмо послат ће свијету,
та слобода,
та слобода.

Сви црни и они бијели
у тмици
живот што носе
мртви још нису.

Путују свијетом
за слободу,
за слободу.

ПЕСМУ НЕДЕЉЕ: „АЉЕНДЕ 73“ можете чути у понедељак, 24. XII ове године у емисији ВЕЧЕ УЗ РАДИО која се налази на Првом програму Радио-Београда од 20.00 до 22.00 сата!

БЕРЗА ПЛОЧА

Купујем добро очуване следеће плоче: JANE BIRKIN AND SERGE GAINSBURG: Je t'aime moi non plus, MELANIE: Lay Down, UREAH HEPP: Look at Yourself, MARBLES: The Walls Down,

Only One Woman, JOE SOUTH: Games People Play, LINDISFARNE: Meet Me at the Corner, BAR CAYS: Soul Finger, LES CRANE: Desiderata i LP JESUS CHRIST SUPERSTAR.

Радован Јовић
Осигуравајући Завод
79500 Ливно

Продајем 4 ЛП плоче за 100 нд:
OLICE COOPER: »Billion Dollar Babies«, JIMI HENDRIX: »Isle of Wight«, T. REX: »The Best of T.

СУЗИ КВАТРО

„Рођена сам 3. јуна 1950. године у Детроиту, центру америчке аутомобилистичке индустрије, у породици која води порекло из Италије. Била сам пето дете, иначе четврта кћерка цез-музичара Арта Кватра. Сви смо волели да свирамо на очевим инструментима али сам ипак ја, иако најмлађа, прва имала храбрости да изиђем на сцену заједно с оцем. Било ми је свега осам година када сам у очевом саставу „Арт Кватро Трио“ почела да ударам у бонго бубње. Свирали смо по малим клубовима Детроита али мени се чинило да су то огромне дворане и да публика увек само мени аплаудира.

У деветој години сам почела да учим клавир. Имала сам необично добро памћење тако да композиције Бетовена и Моцарта нисам учила из књига већ по слуху. Било је довољно само да их чујем и већ сам их знала. Сећам се изненађеног лица своје наставнице која није могла да схвати како ја то тачно свирам неку дугу композицију иако нотна свеска испред мене, у коју је требало да гледам, увек стоји на истој страници!

Имала сам четрнаест година када сам схватила да то што учим није оно што волим и једног дана сам решила да постанем рок-ен-рол звезда. То су, уосталом, тада сви желели. Али успех, и то сам знала, нису сви постигали. Заједно са братом Мајком и сестрама Пети, Ненси и Арленом основала сам групу „Сузи Соул и Плејер Сикерс“ (»SUZI SOUL AND THE PLEASURE SEEKERS«). Мајк је ускоро отишао тако да смо ми сестре постале први женски поп-састав Америке. Пуне четири године смо заједно наступале и чини ми се да смо свима остале у лепој успомени. Али, временом ми је и то постало досадно: свако вече исте песмице.

Ко зна где бих сада била да ми пре две године у паузи једног кон-

церта у Њујорку није пришао непознати момак, по акценту очигледно Енглец, и позвао ме да седнем за његов сто јер има нешто занимљиво да ми предложи. Ноге су ми поклецнуле кад сам тамо затекла великог гитаристу Џефа Бека и сазнала да је мој нови познаник чувени продуцент Мики Мост. Већ после пола сата успели су да ме убеди да пођем у Европу сама, без своје групе, и тамо окушам срећу. У Лондон сам стигла почетком 1972. године. После двомесечних аудиција Мики је пронашао три заиста добра музичара за мој нови састав. Квартет је добио име по мени. Скоро годину дана смо се спремали и снимали материјал. Почетком ове године изишла је наша прва плоча, „Конзервирај конзерву“, која је постала веома популарна у целој Европи. Затим је дошла друга плоча „48 судар“... Замислите, те две плоче су неко време држале прво и друго место на немачкој топ-листи. То се тамо није догодило још од времена Битлса! А то је већ нешто, зар не?

Искрено, имам само једну професионалну жељу. Желим да са својим момцима одржим концерт у великој концертној сали у центру Детроита, баш у близини клуба где сам пре неких петнаест година први пут свирала у очевом саставу“.

Групу „Сузи Кватро“ чине:

СУЗИ КВАТРО (SUZI QUATRO) бас-гитара, вокални солиста; ЛЕН ТАКЕЈ (LEN TUCKEY), гитара; АЛЕСТЕР МЕКЕНЗИ (ALESTAIR MCKENZIE) оргуље и ДЕЈВ НИЛ (DAVE NEAL) бубњеви.

Плоче Сузи Кватро: синглови:

»Can The Can«, »48 Crash« и »Daytona Demon«, албум: »SUZI QUATRO«.

ПРИЗНАЊЕ

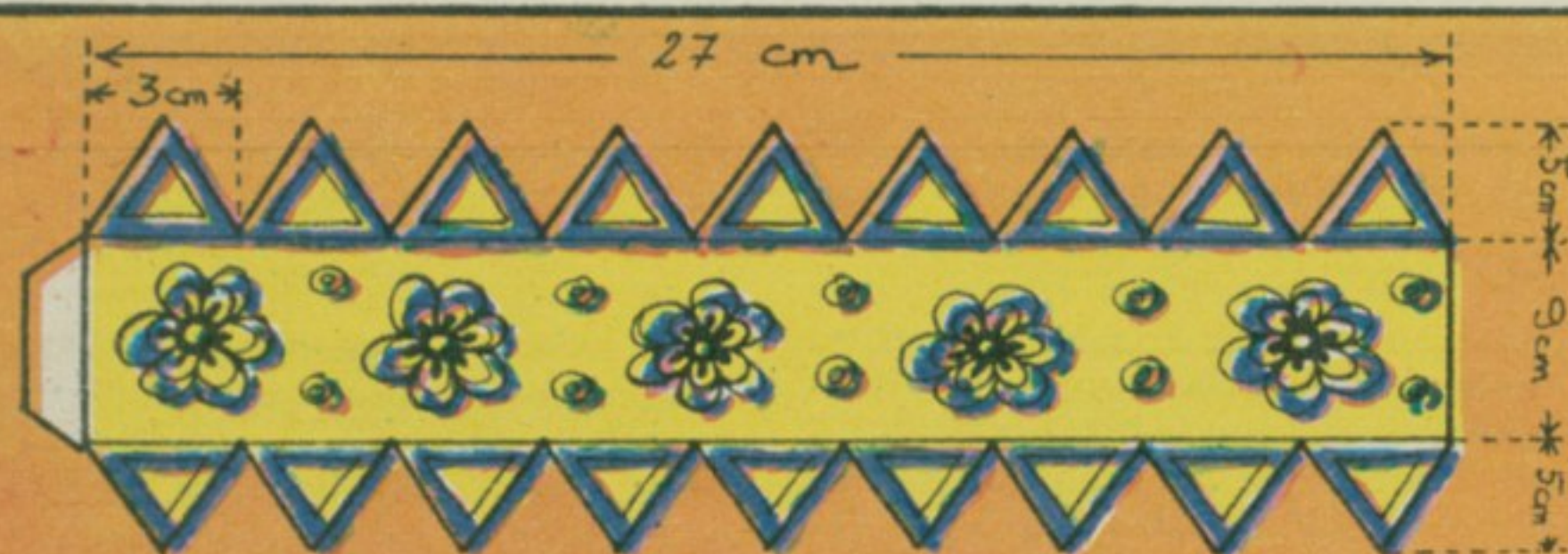
На великој приредби УНИЦЕФ-а, Међународног фонда Уједињених нација за помоћ деци, која је крајем октобра одржана у Милану окупили су се многи чувени уметници. У програму у коме су учествовали Питер Јустинов, Демис Русос, Удо Јиргенс, Ан Мари Давид, Петјула Кларк, наш хор „Иво Лола Рибар“, Бафи Сент Мери, Моника Вити, Масимо Ранијери имала је своју тачку и италијанска поп-група „Фор-

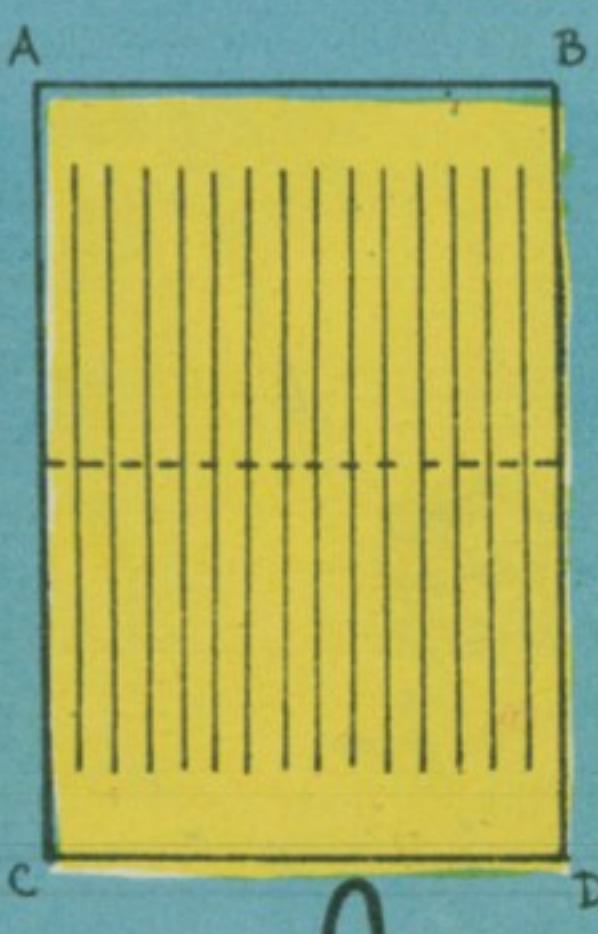
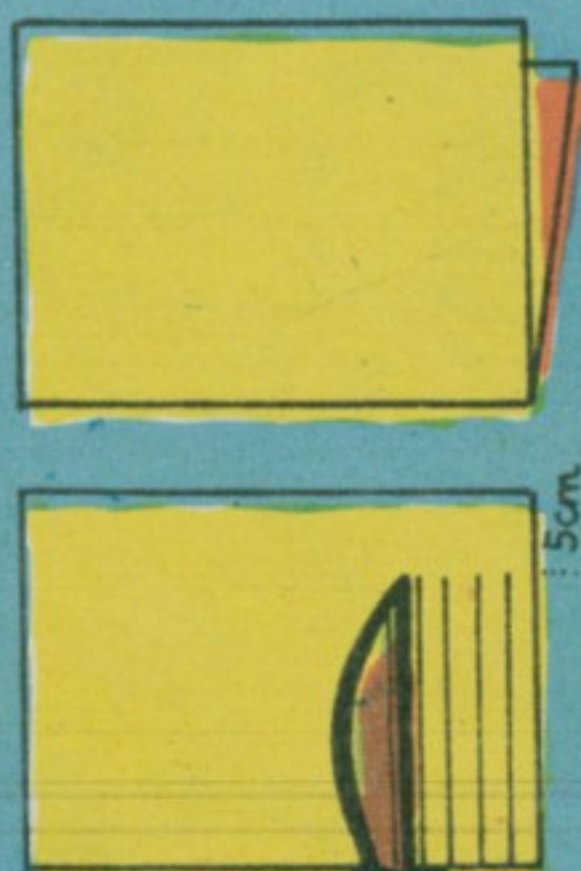
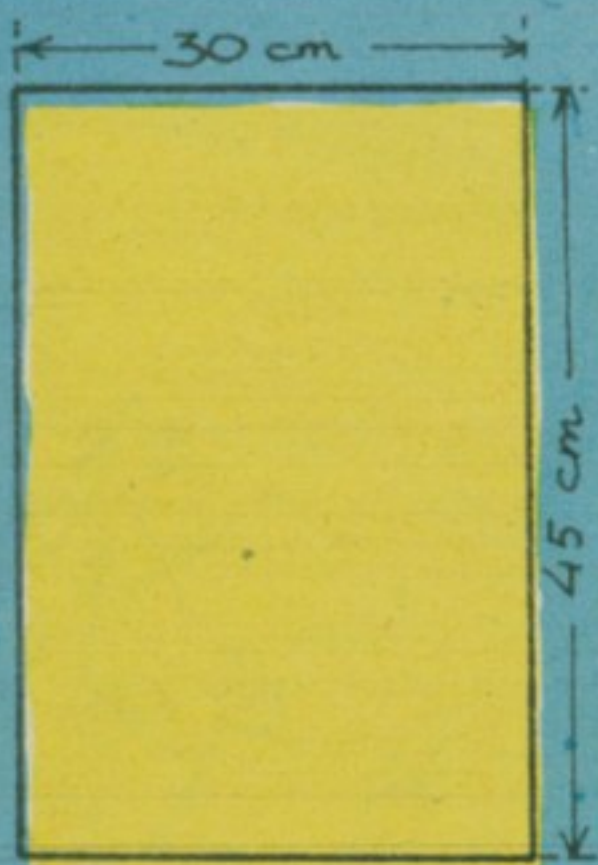
мула 3“. То је први пут да се на овој традиционалној приредби појави једна група из земље наших суседа. „Формулу 3“ чине: Тони Чико, бубњеви и вокални солиста, Габриело Лоренци, оргуље и Алберто Радиус, гитара. Успеси: песма „Погрешна девојка“ и ЛП плоча „Велика кућа“.

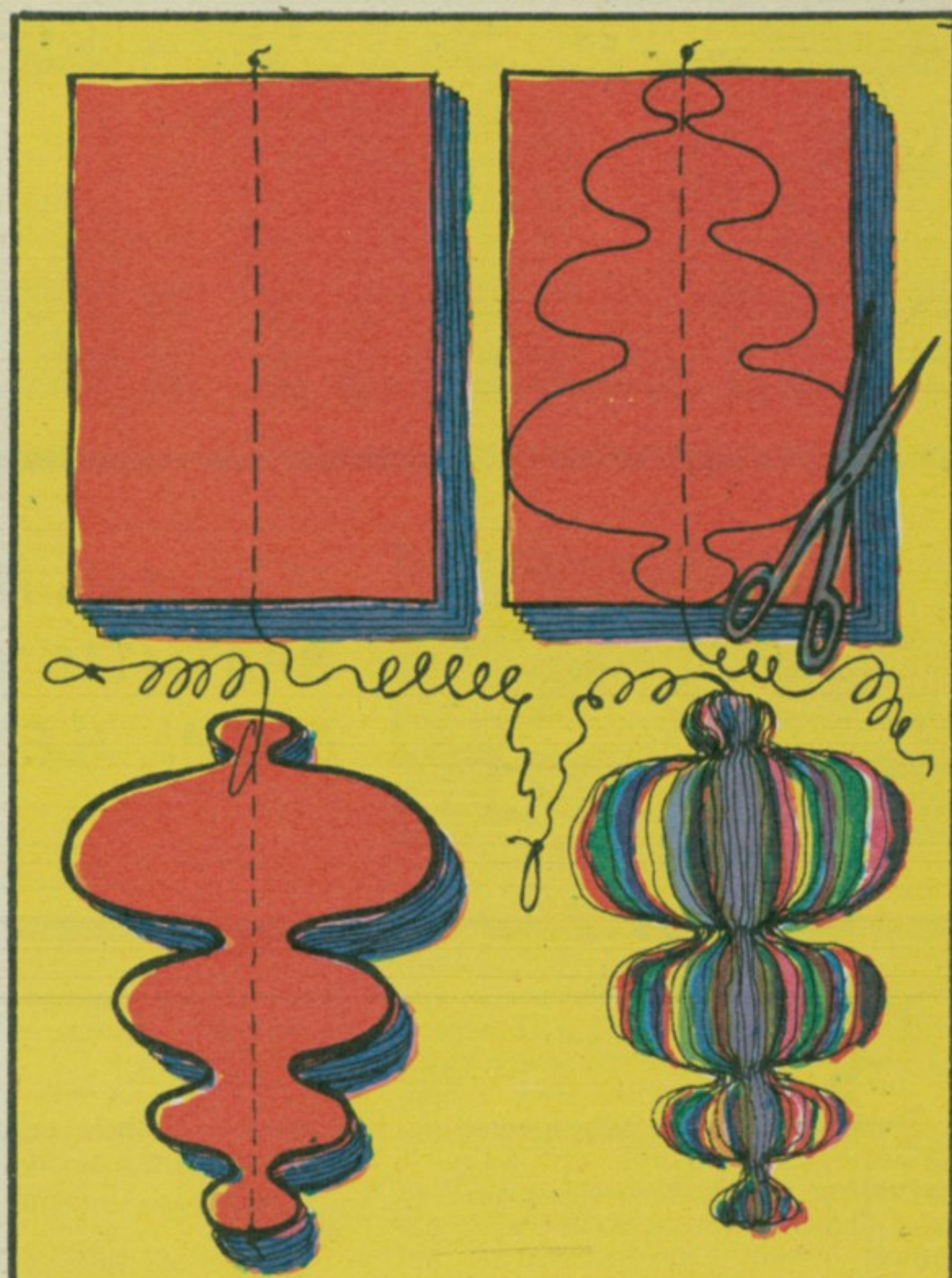
Направи лампионе за Нову Годину

Папир за цртање или пак-папир изрежете према шеми на нашој слици и нацртајте по њему неку шару (ако не знате да цртате залепите сличице из Забавника). Затим залепите по означеном месту, прошијте врхове троуглова и са горње и са доње стране — тако сте добили лампион.

Шарен, чврсти папир исеците према димензијама на слици, пресавијте га и засеците маказама као „чешаљ“. Папир раширите па страну АЦ залепите за страну БД. На једној страни пробушите две рупе и провучите конач и лампион је готов.

Узмите што већи број танких шарених папирџа, ставите их један на други и прошијте концем. Један крај конца треба да вам буде мало дужи, да би лампион имао чиме да се закачи. Затим изрежите облик као што је, на пример, овај на слици, разлистајте папирџе и добићете леп лампион.

Нађите лепе праве гранчице, повежите их шареном вуницом тако да виси једне над другом, а на њихове крајеве закачите шарене бомбоне. Овај украс обесите о лустер у соби.

СВАКИ ОД ОВА ЧЕТИРИ
УКРАСА МОЖЕТЕ
НАПРАВИТИ И У
НЕКОМ ДРУГОМ
ОБЛИКУ ИЛИ НА
ДРУГИ НАЧИН!

МАЈМУН С НАОЧАРИМА

ЈЕДНИМ ПРИТИСКОМ НА ДУГМЕ ПИКЕРИНГ СЕ МОГАО ВРАТИТИ У БИЛО КОЈУ ИСТОРИЈСКУ ЕПОХУ: ЕНГЛЕСКУ У ВРЕМЕ ЊЕНЕ НАЈВЕЋЕ ПОМОРСКЕ СЛАВЕ, У СТАРИ РИМ НА ДВОР ЕГИПАТСКИХ ФАРАОНА.

За човека који спава — рекао је професор Пикеринг — време, у извесном смислу, не протиче. Кад се пробуди, он је већ прешао неки интервал у будућност. Било је случајева кад је несвесно стање трајало више година и из њега се пацијент будио у неком потпуно непознатом свету.

— Изгледа да би било много теже ускочити у прошлост — хладно је приметио професор Диксон, који је сматрао за дужност да увек противречи свом старом пријатељу.

— Ја сам то ипак учинио — одвратио је професор Пикеринг истуривши своју шиљасту брадицу и задовољно жмиркајући очима иза наочара. — Скокнуо сам тамо и вратио се, као што видиш... Искрено говорећи, није било нимало лако открити оно најважније правило и применити га. Последња достигнућа у електроенцефалографији била су ми од огромне помоћи. Признајем, мало ме је послужила и срећа. Тако сам открио да електрични импулси мозга могу да се искористе у проучавању времена и враћању у доба које је већ протекло.

Лице на фоотографији

Диксон није могао да сакрије неверицу.

— Нећеш ми ваљда рећи, драги пријатељу, да си био у посети прошлости уз помоћ неког свог патента?

Професор Пикеринг је устао и с тајанственим изразом лица, са полица узео једну књигу.

— Видео сам председника Линколна као што сад тебе гледам — рекао је помало уображено. — Пристубовао сам његовом чувеном говору који ти, сигуран сам, знаш напамет. Уосталом, ево ти доказ. Ја сам ту, у књизи „Фотографије из грађанског рата“!

Отворио је књигу и показао прстом на једну фотографију.

— Погледај ову особу у публици. То сам ја, лако ме је препознати. За сваки случај, молио бих те да ставиш наочари.

Професор Диксон се загледао у слику, а онда се слатко насмејао.

— Човече, надам се да ћеш бити

толико паметан да ову слику не показујеш свима — рекао је. — Можеш мени и још неколицини пријатеља, јер ко зна како би остали схватили. Ништа не доказује да си ово ти. Слика је прилично нејасна.

Професор Пикеринг је одмахнуо руком.

— То сам могао очекивати од тако неверног Томе какав си ти. Али, није важно. За који тренутак ћеш се уверити да се не шалим.

Извадио је из џепа предмет сличан великој кутији за шибице.

— Ово је тај мој времеплов који ми омогућује путовање у прошлост... Изгледа сасвим обично, зар не, али на њему сам радио више од две године.

Професор Диксон га је сад гледао заинтересовано.

— Погледај — наставио је Пикеринг. — Помоћу ове скале бирам у које време желим да се вратим. Треба тачно означити годину, месец, дан, па чак и кад желиш тамо да банеш... А помоћу ове друге скале одређујеш географску дужину и ширину места где желиш да се појавиш. Одавно сањам о томе да посетим Енглеску из времена Елизабете I и већ сам одредио тачну локацију.

— Како? Сад?

— Сад, разуме се. Баш ми је драго што ћу имати сведока... Дакле, појавићу се на имању сер Френсиса Бекона у Горамбургу, на којем је он боравио 1622. године. Решио сам да га посетим.

— Нема сумње да ће му се твој натласак учинити страним — приметио је професор Диксон помало

подсмешљиво. Видело се да још не верује да све ово може бити истина. — Да и не говоримо о оделу.

— Да, одећа ми је стварно проблем, пошто намеравам да посетим неколико потпуно различитих култура — признао је Пикеринг. — Зато сам и обукао ову кошуљу и панталоне који неће падати у очи било где да се појавим. Уосталом, то ме много не брине. Ако западнем у неку невољу, притиснућу дугме на овој кутији и истог трену ћу се вратити у ову собу где ме ти очекујеш, било у ком времену се ја тада налазио, и било где.

— Како ћеш... — заустио је професор Диксон, али је Пикеринг већ био завршио подешавање скале и притиснуо мало жуто дугме на кутији.

Његов пријатељ Диксон је био

запањен: професор Пикеринг је нестата испред његових очију!

Ништа мање није био изненађен ни сер Френсис Бекон, који је управо са уживањем удисао свеж ваздух у својој башти, кад се одједном пред њим створио непознат човек, као да је из земље изникао.

Разговор у башти

Устукнуо је мало, али се брзо прибрао.

— Откуд ви у мојој башти? — упитао је сер Френсис строго. — Не сећам се да смо се упознали... Да вас можда нису послали из Лондона?

— Извињавам се због овако изненадне посете — пожурно је да каже Пикеринг. — Нећу вас дуго задржавати, знам колико је драгоцено ваше време... Не, не шаљу ме из Лондона, већ сам дошао по својој жељи, гоњен научничком радозналости. Реците ми само једно: јесте ли ви аутор драма које се приписују Вилему Шекспиру?

Бекон као да ово питање није изненадило.

— Наравно да нисам — одговорио је мрзовољно. — Откуд вам само та глупа идеја? Све је то написао Едвард де Вере, седамнаести гроф од Оксфорда.

— Баш вам хвала — рекао је Пикеринг. — Неке моје колеге ће бити веома разочаране кад то чују... Још једном се извињавам. Нећу вам више сметати...

Док је то говорио, подесио је обе скале према раније утврђеном плану и притиснуо дугме.

Сер Френсис је остао запањен: непознати човек је нестата исто онако нагло и необјашњиво као што је и дошао.

Сада се професор Пикеринг об-

рео у старом Риму, на степеницама Сената. Био је 15. март 44. године пре наше ере. Стигао је баш на време да буде очевидац убиства Јулија Цезара.

Све се одиграло готово исто онако како је забележено у историји, али ипак је било веома узбудљиво гледати све то сопственим очима. Држећи се за сваки случај изван гужве, Пикеринг је пажљиво посматрао шта се збива, запажајући детаље који ће, кад се врати, бити драгоцени за боље разумевање овог значајног историјског догађаја. За сваки случај држао је прст на дугмету, како би, ако неко појури на њега с ножем, могао благовремено да нестане.

Док су завереници бучно славили свој успех, али и са извесном зебњом пред оним што се већ сутра може десити, професор Пикеринг се припремао за ново путовање, за још дубљи скок у прошлост. Изабрао је стари Египат из времена фараона.

Притисак на дугме... и нашао се усред људског мравињака. Хиљаде људи вукле су огромне камене блокове за градњу велике Кеопсове пирамиде. Интересовало га је како дижу тешко камење на онолику висину. Посматрао је извесно време, а онда се поново прихватио скале.

Решио је да направи још већи скок у прошлост. Питања су се сама наметала. Како је постао човек? У ком крају на Земљи? Како се јавио живот уопште? Зашто не би и то видео? Лепо је било посматрати градњу пирамиде, али ово је кудикамо важније.

Док је подешавао бројеве на временској машини, осетио је некакав нејасан страх. Знао је: то је био страх од непознатог. Али, с прстом на дугмету, нема шта да брине. Кад год буде хтео, вратиће се у садашњост.

Где је професор?

За почетак, отиснуће се 500.000 година уназад, и то у Трансвал, у Африци, где су палеонтолози нашли најстарије трагове човекових директних предака.

Професор Пикеринг је притиснуо дугме...

И то је, нема сумње, био и крај професора Пикеринга.

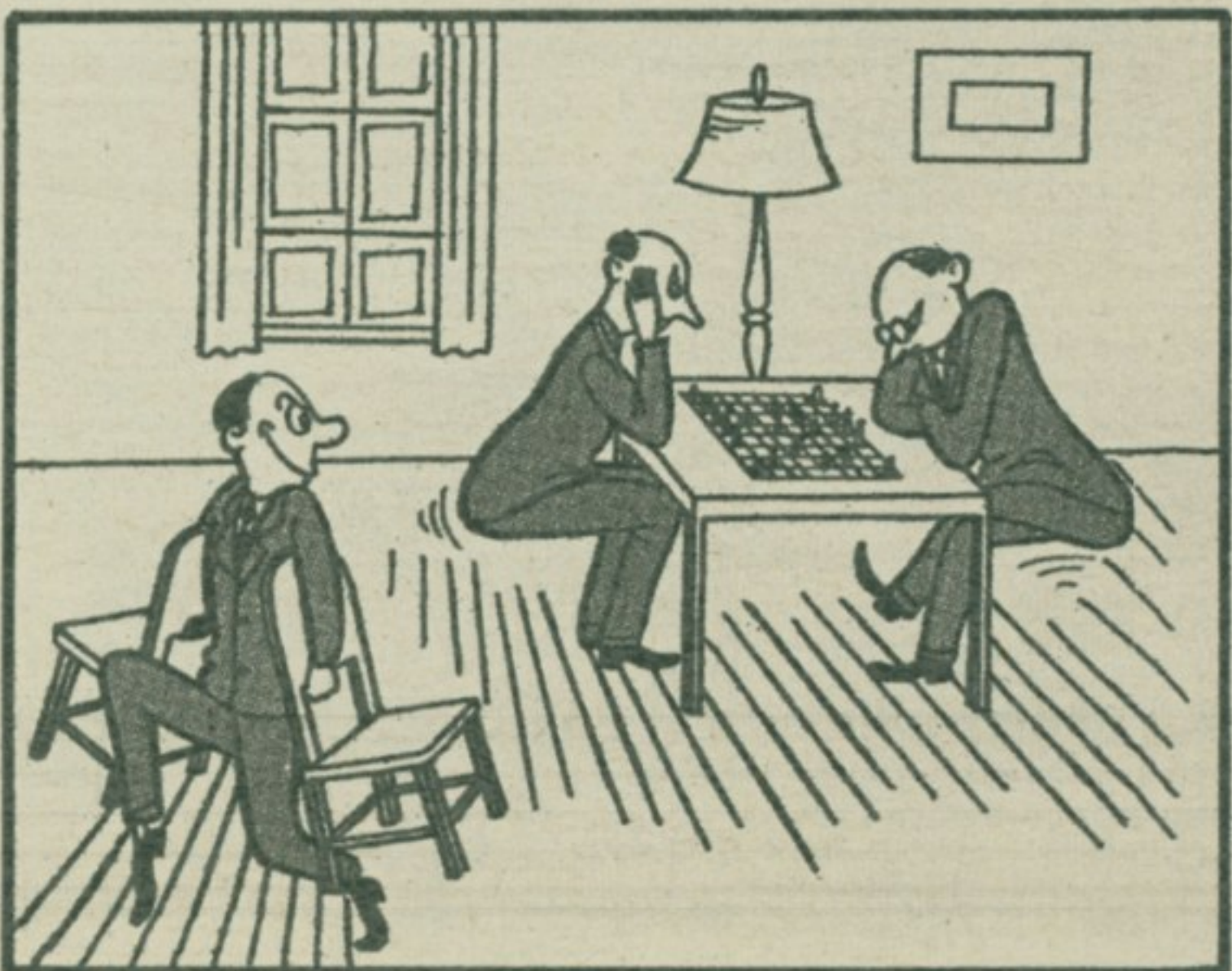
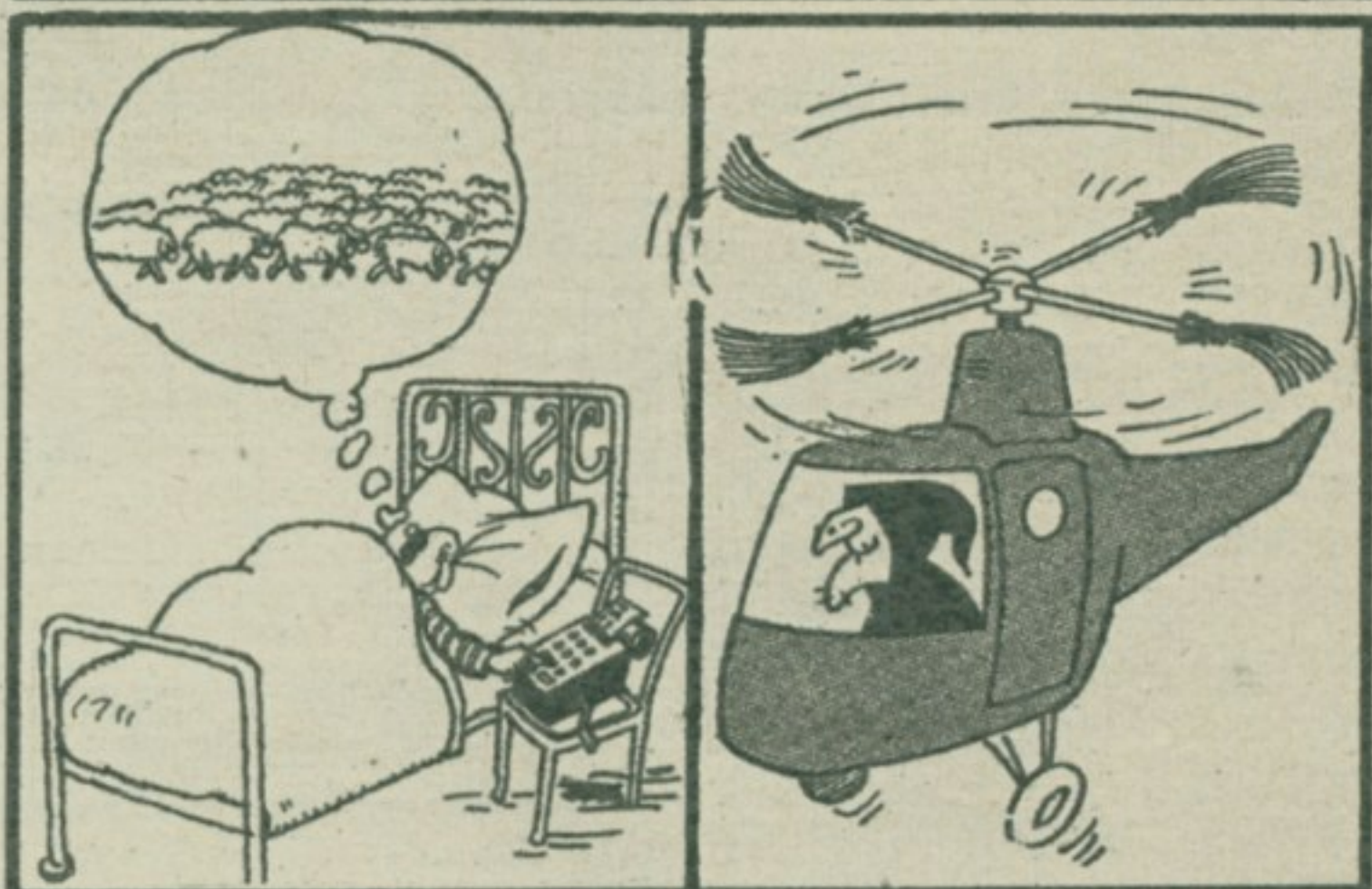
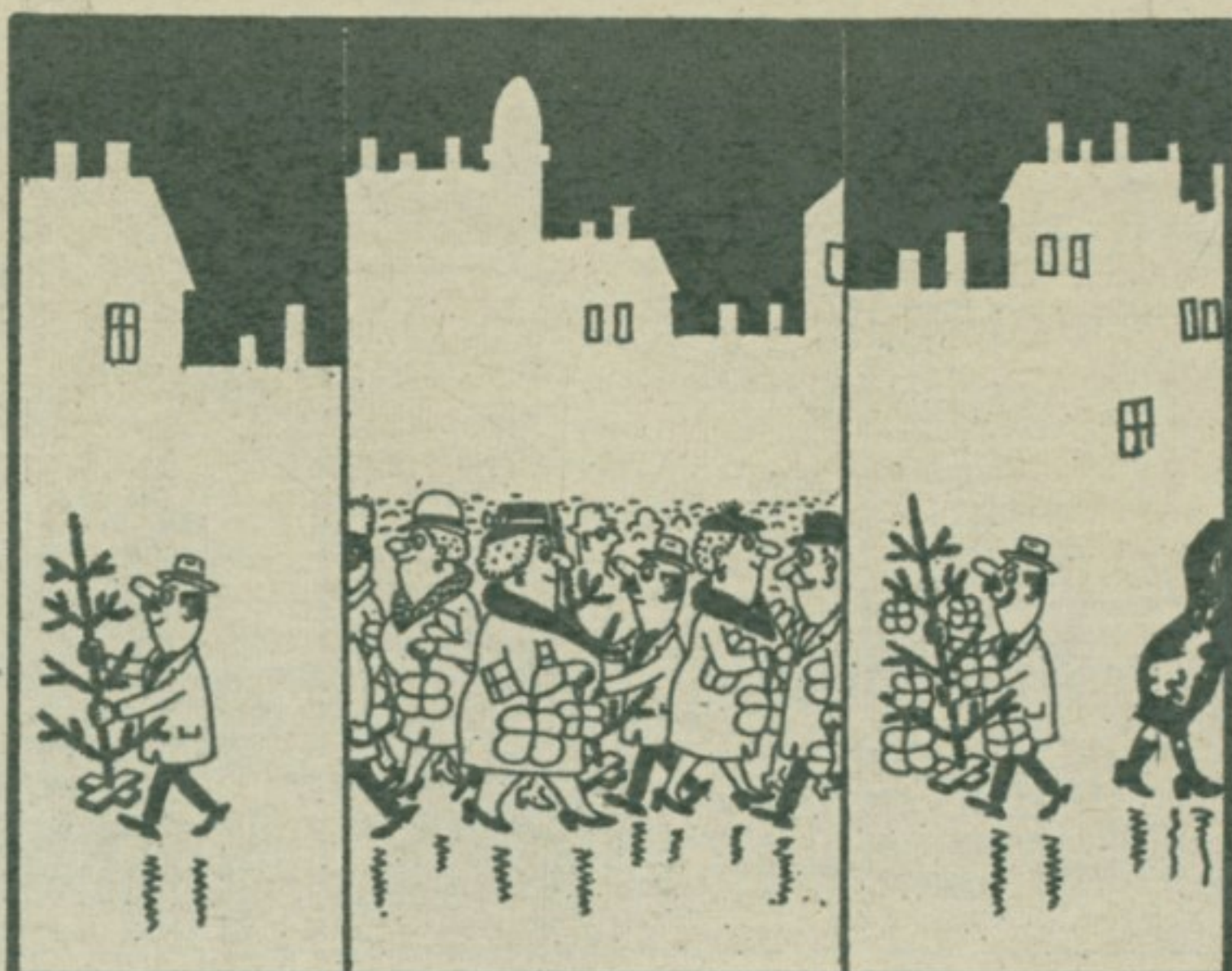
Шта се догодило? Да није пао с неке високе стене? Или је завршио као жртва каквог праисторијског чудовишта? Да га није убио неки његов лоше расположени предак?

Не. Професор је тигао жив и здрав у Трансвал и није се сусрео ни са каквим опасностима.

Међутим, он није знао да је, залазећи све даље у прошлост, ишао оним путем који су превалили његови преци кроз дугу еволуцију, само у обрнутом смеру. Док год му је граница била праисторијско време, његов силазак низ степенице еволуције био је незнатан и његова личност, ниво знања и памћења остајали су нетакнути. Али, кад се одбацио пола милиона година уназад...

Професор Пикеринг, уважени члан неколико научних друштава, живахно је скакутао по гранама баобабовог дрвета и био једини аустралопитекус с наочарима, кошуљом и панталонама... сувише глуп да би знао шта да уради с том смешном кутијом у џепу.

ХУМОР * без речи

У ИДУЋЕМ БРОЈУ
КОМПЛЕТАН СТРИП

КЕНДАЛ:
ТАЛАЦ

ЈЕДИНСТВЕНА ПРИЛИКА: НУДИМО ВАМ 6 НАЈЛЕПШИХ КЊИГА

**АВАНТУРЕ
НАЈСЛАВНИЈИХ
ВИТЕЗОВА**

Знате ли баш све о витезовима Округлог стола? Једна књига из ове библиотеке посвећена је само краљу Артуру и његовим јунацима: Ланселоту, Тристану, Гавену и другим. Ову књигу о њиховим двобојима читаћете са највећим уживањем.

Ко је био наш највећи јунак? Одговор потражите у роману о Милошу Обилићу, младићу неизмерне снаге и неустрашивости. Књига је пуна битака, невероватних заплета, јуначких двобоја.

У овој библиотеци о витезовима наћи ћете још четири исто тако занимљиве књиге о старим грчким јунацима, о ратовима које су водиле римске легије, о подвизима најхрабријих људи из далеког Јапана.

**ОВЕ КЊИГЕ НЕЋЕТЕ
ИСПУСТИТИ ИЗ РУКУ!**

Библиотеку „ЛЕГЕНДЕ О
СТАРИМ ЈУНАЦИМА“ мо-

жете купити једино преко „Политикиног забавника“, и то уз специјални попуст: свих 6 књига само за **85.—** динара.

Књиге можете купити за готово или на отплату у **3** месечне рате по **33** динара. Када вам поштар донесе књиге, платићете му цео износ (ако купујете за готово) или прву рату (ако купујете на отплату).

Књиге су повезане у пуно платно, са заштитним омотом у боји, штампане су ћирилицом. Цела библиотека има преко 1.200 страница текста.

**КОЈЕ
НЕ МОЖЕТЕ
ДА КУПИТЕ
У КЊИЖАРАМА!**

ИП „НАРОДНА КЊИГА“
11001 Београд, Шафарикова 11

НАРУЧБЕНИЦА

Овим неопозиво наручујем библиотеку „ЛЕГЕНДЕ О СТАРИМ ЈУНАЦИМА“

1. ЗА ГОТОВО по цени од **85** дин. и платићу поштару кад ми донесе библиотеку (поузећем).
2. НА ОТПЛАТУ по цени од **99** дин. у три месечне рате. Прву рату од **33** дин. платићу поштару кад ми донесе библиотеку.

(Купац)

(Пошт. број, место, улица и број)

(Овера предузећа за купце на отплату)

(Потпис)

Попуни, изрежи, залепи на дописницу и пошаљи на адресу: ИП „НАРОДНА КЊИГА“, 11001 Београд, Шафарикова 11.

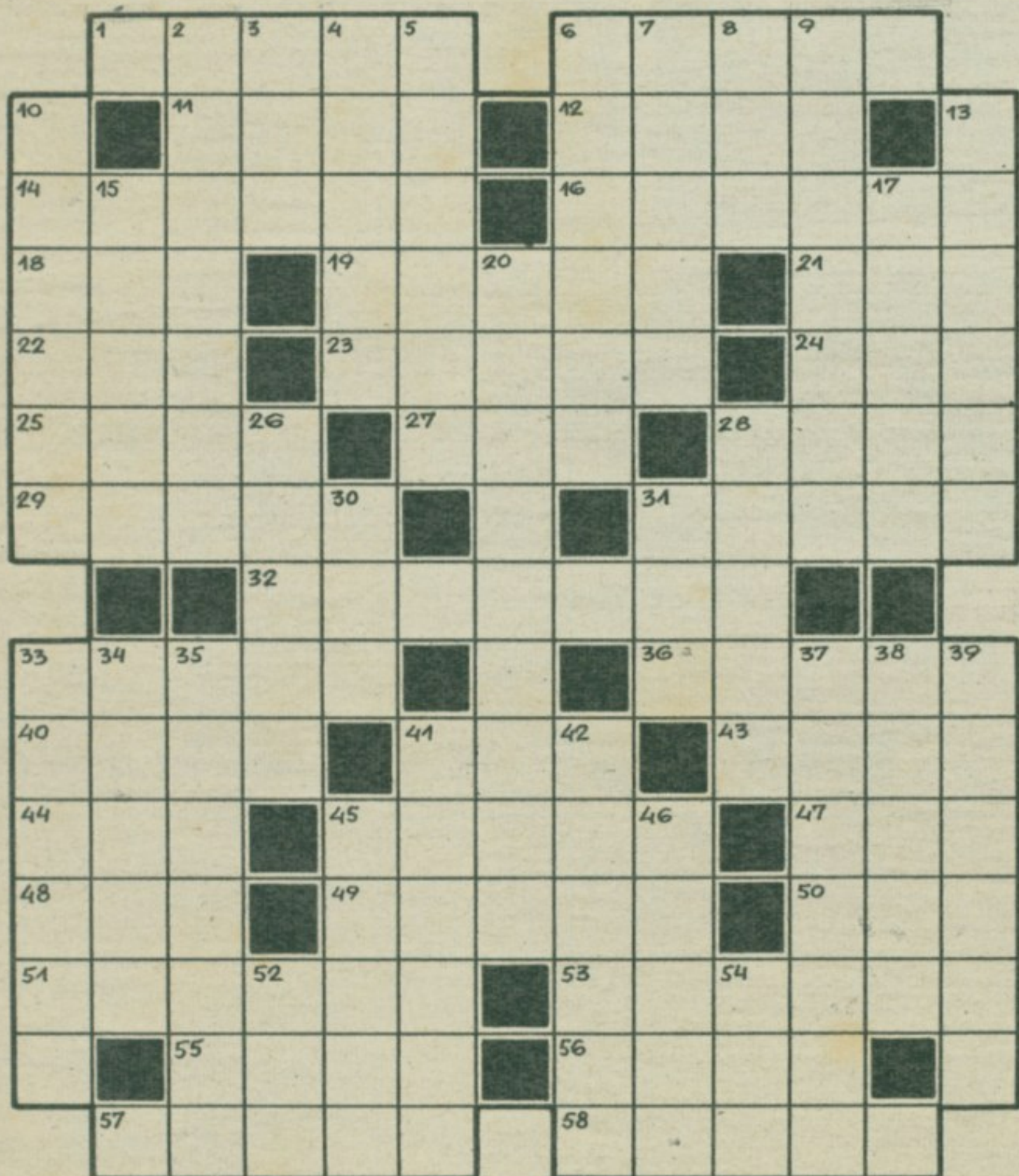
укрштене речи

ВОДОРАВНО:

1) орган код женки опнокрилаца, жалац, 6) награда за рад, 11) прекор, опомена, 12) драма Мирослава Крлеже, 14) спремиште, 16) минерал пронађен на Авали, 18) троцифрен број, 19) мирис, 21) Ужичанин, 22) свезак књиге, 23) чешки књижевник (Карел), 24) највећа афричка река, 25) припадник индијанског племена, 27) бодља, 28) женско име, 29) земљорадник, 31) мера за течност, 32) неморал, 33) додатак, прилог (лат.), 36) чланак, допис, 40) врста цвећа, тулипан, 41) билијарски штап, 43) град у Италији, 44) аждаје, 45) сумрак, 47) узвик при скоку, 48) екипа, 49) одевни предмет припијен уз тело, 50) острво на Јадрану, 51) хемијски елемент, 53) масирати, 55) било који, 56) загребачки глумац (Кутијаро), 57) мушко име, 58) полагањ, спор.

УСПРАВНО:

2) врста ватреног оружја, 3) десна притока Волге, 4) наш певач (Мишо), 5) роман Лајоша Зилахија, 6) светлећи гасови као производ горења, 7) леворук човек, 8) речно острво, 9) природна обдареност, 10) град у Херцеговини, 13) врста занатлије, 15) отисак стопала, стара мера за дужину, 17) женско име, 20) отклањати квар, 26) мањи оружани сукоб, 28) дословно наведене речи, 30) наша филмска глумица (Ева), 31) индустријска биљка, 33) део алата, 34) загребачки глумац (Антун), 35) саставни део нечег, састојак, 37) нагло избијање чега, 38) провера знања, 39) висок и складно грађен, 41) спортско такмичење више клубова, 42) мешавина алкохолних пића са воћем, 45) марва, 46) радни учинак, 52) без дара говора, 54) место у Србији.

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: 1) рабин, 6) катун, 11) еритам, 13) навале, 14) „Тена“, 15) ора, 17) арап, 18) она, 19) анали, 21) арт, 22) Ра, 23) трон, 24) то, 26) И(во) А(идрић), т, 27) боем, 28) Сара, р, 30) анекс, 32) лектори, 34) ода, 25) рана, 36) Ро, 37) Ру, 38) Кама, 39) тим, 40) „Одисеја“, 42) несит, р, 44) Нада, 45) Кант, р, 46) и, ј, 48) ка, 49) „Баск“, 50) Ги, 51) гат, 53) перна, 55) кус, 56) атол, 58) ока, 59) крст, 60) Марсел, 62) Лусака, 64) икада, 65) Дикан.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА“ 11000 Београд, Македонска 29. Директор Мирољуб Лазаревић. Главни и одговорни уредник Живојад Стојановић, технички уредник Владимир Горбунов. Претплата за нашу земљу: годишња 132,00 дин, полугодишња 66,00 дин, тронесечна 33,00 дин. Претплата за иностранство: годишња 264,00 дин, полугодишња 132,00 дин, тронесечна 66,00 дин. Уплате на текући рачун 60801-601-822. Годишња претплата у иностранству: DM 46 — \$ 16 — FF 73 — Sfr 53 — Skr 73. Девизне уплате из иностранства преко Београдске банке — Београд на рачун 60811-620-292-32000-000-00054. Поштански факс 124. Телефони: 24-471, централа 24-191 и 25-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35 | тел. 22-711. На основу нишљена Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-29 73-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

ПОЛИТИКИ
ЗАБАВНИК

Мала пошта

11001 БЕОГРАД
МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

ЗА СТРЕЛЦЕ

неком стрелачком друштву у Београду.
Мирела Николић,
Београд

Драги Забавнице,

како много волим стрелаштво, желела бих да се учланам у такав клуб па те молим да ми даш обавештење о

Обрати се Стрелачком савезу Београда, Косте Трифуновића 12, телефон 411-873 и тамо ћеш добити сва потребна обавештења за упис у стрелачки клуб.

БУДИТЕ ДЕТЕКТИВ...

решење загонетке: САМОУБИЦА

У 23 часа Ликас Дарбо још је био жив. У ствари он је тек после 23 часа подесио будилник да би му звонио сутрадан у 11 часова пре подне. То није могао учинити пре 23 часа јер би будилник звонио још те исте вечери. Кривац је, дакле, особа која је ушла у његов кабинет после 23 часа а то је — МАРТЕН.

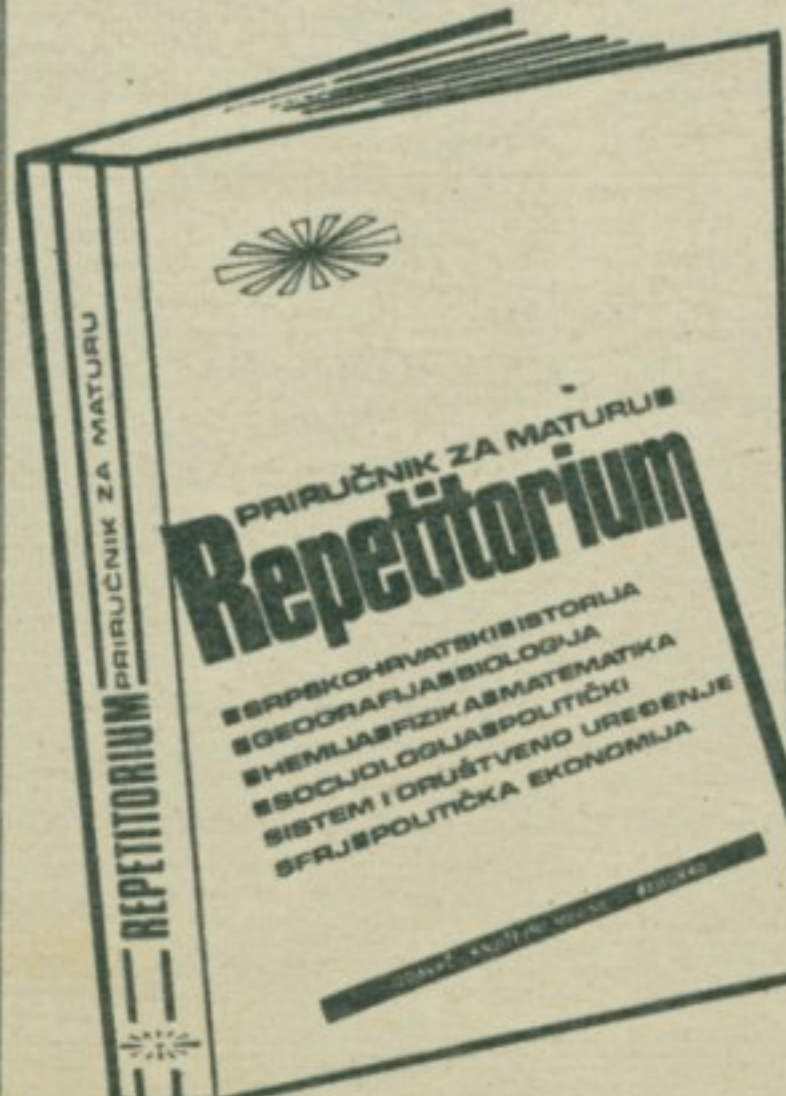
$$\log x = \cos 60^\circ$$

$$\Rightarrow x = \sqrt{10}$$

КАКО СЕ РЕШАВАЈУ ЗАДАЦИ ИЗ МАТЕМАТИКЕ

Лако и брзо можете и сами научити из књига „ИЗРАБЕНИ ЗАДАЦИ ИЗ МАТЕМАТИКЕ“. Нудимо вам четири књиге које садрже целовиту израду свих задатака из математике за гимназије, техничке и остале средње школе (I књига — Алгебра за I разред, II књига — Алгебра за II разред, III књига — Тригонометрија и алгебра за III разред и IV књига — Аналитичка геометрија, низови, диференцијални и интегрални рачун и стереометрија за IV разред). Наручите дописницом или писмом са назнаком које књиге желите на адресу: МАТЕМАТИКА — 71001 Сарајево, п.п. 64. Књиге ћете одмах добити и платити поштару кад вам донесе (поузећем). Цена сваке књиге је 50 динара. Ко наручи све четири књиге заједно, платиће свега 160 динара!

УЧЕНИЦИ — СРЕДЊОШКОЛЦИ! ЦЕЛА МАТУРА У ЈЕДНОЈ КЊИЗИ!

Са приручником за матуру — репетиторијумом — у коме је прегледно и сажето изложено градиво из српскохрватског језика, географије, историје, биологије, хемије, физике, математике, социологије, политичке економије, политичког система и друштвеног уређења СФРЈ по наставним плановима од I до IV разреда.

Ово је ново, прерађено и допуњено издање на коме је радила група познатих педагога, тако да РЕПЕТИТОРИЈУМ представља јединствен приручник за успешно обнављање градива у току школске године, а посебно у време припремања завршног испита школе — матуре.

Репетиторијум можете добити поузећем, по цени од 60.— дин. ако пошаљете писмо или дописницу са наруџеницом на НИП „КЊИЖЕВНЕ НОВИНЕ“, Француска 7, 11001 Београд, пошт. факс 23.

